

AMSTERDAM

Lekstraat 63, 1079 EM
Tel. +31 20 301 29 50
Fax +31 20 301 29 60
E-mail: info@veilinghuisaag.com
Website: www.veilinghuisaag.com

GENÈVE

Rue du Rhône 59-I
CH-1204
Tel. +41 22 310 33 32
Fax +41 22 312 02 03

JAKARTA

Jl. Pasuruan no. 9,
10310
Tel. +62 21 315 86 36
Fax +62 21 398 99 533

SINGAPORE

30 Bideford Road #03-02
Thong Sia Building, 229922
Tel. +65 67 372 130
Fax +65 67 371 859

MODERNE & HEDENDAAGSE KUNST

469

Amsterdam

Veiling: maandag 30 november 2015, 14 uur

Kijkdagen: vrijdag 27 t/m zondag 29 november, 10 - 17 uur

Restaurator Joanna Hofft zal tijdens de kijkdagen aanwezig zijn om u vrijblijvend te adviseren over de mogelijkheden van restauratie van de werken in de veiling en uit uw privé bezit.

**Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven.
Indien u meer informatie wenst over de staat van een werk,
verzoeken wij u contact met ons op te nemen of een conditierapport op te vragen.**

U wordt verzocht binnen vijf werkdagen na de laatste veilingdag de aangekochte objecten af te halen (zie ook de veilingvoorwaarden). Na vijf dagen is het slechts mogelijk goederen op afspraak af te halen.

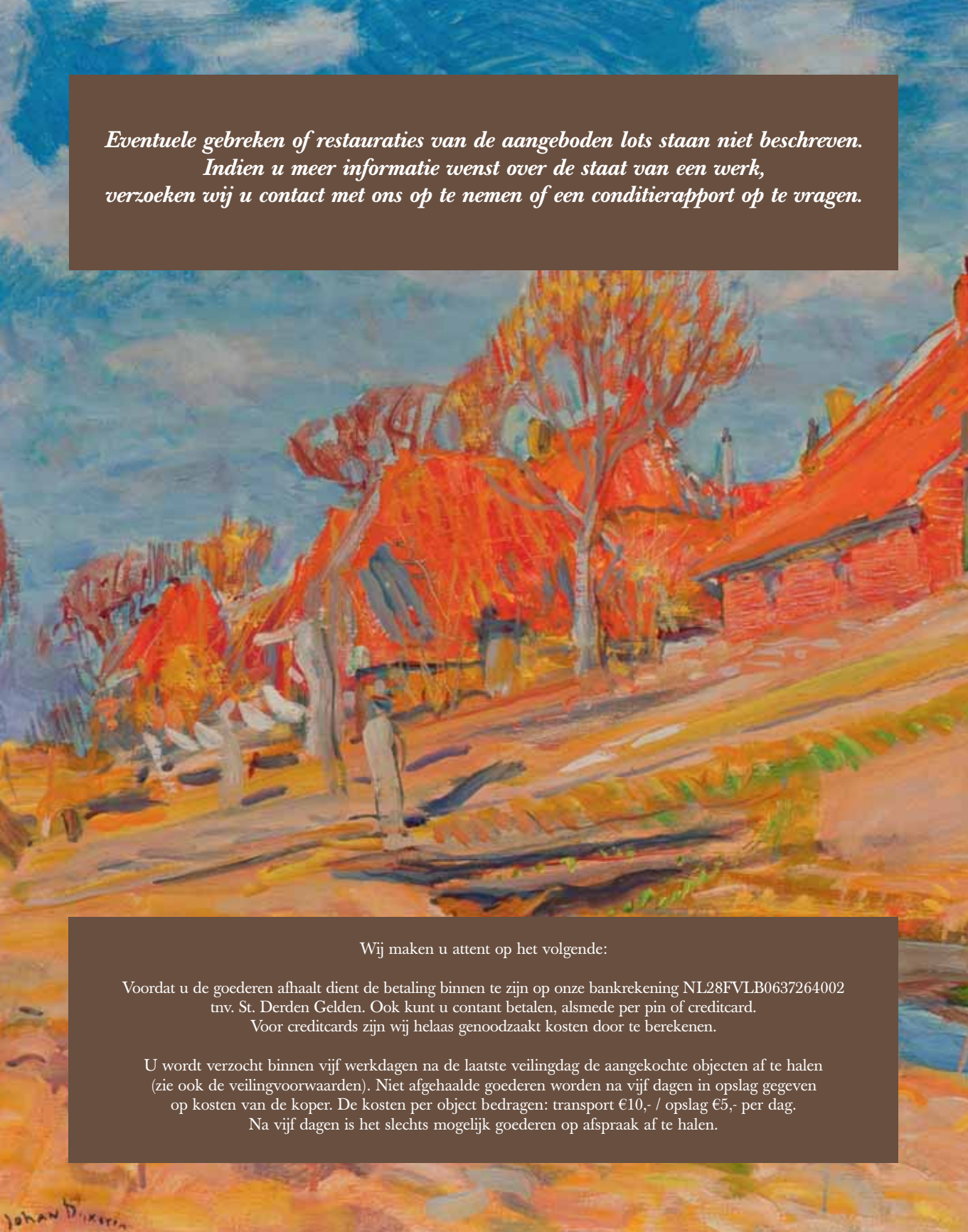

JAN SEYMOUR

INDEX

Andriessen, M.	126	Houdijk, R.	18, 19	Raveel, R.	156
Appel, K.	169 - 171	Hüppi, J.	34	Rocour, L.	116
Araki, N.	106	Hussem, W.	162	Roeland, J.	155
Berg, F. van den	52, 53	Ittman, H.	135	Romijn, G.	133
Berkers, W.	16	Jong, J. de	136	Rooskens, A.	163
Berlant, T.	90, 91	Jonk, N.	127 - 129, 131	Salisbury, S.	89
Birza, R.	137	Kat, O.B. de	11, 12	Sawyer, E.	105
Blanca, P.	95, 96	Kerstens, H.	102, 103	Scherman, T.	42, 43
Brands, E.	157, 160	Keulen, K. van	31	Scholte, R.	137
Brood, H.	148	Kitaj, R.B.	47	Schoonhoven, J.	78 - 80
Burki, M.J.	100	Klement, F.	149	Sluijters, J.	13
Cals, J.	152	Konijnenburg, W. van	30	Smorenberg, D.	4 - 9
Carbonell, A.	29	Korab, K.	150	Stern, B.	108 - 110
Corbijn, A.	104	Krotov, Y.N.	20	Szulc Krzyzanowski, M.	111 - 114
Diedereren, J.	158, 159	Kruithof, E.	46, 48	Tap, C.	123
Dijkstra, J.	22 - 24	Kuijten, H.	17	Ting, W.	54
Dijkstra, R.	101	Kurpershoek, Th.	21	Tumarkin, I.	143
Dillemans, S.	25	Leonard, H.	107	Victor IV	144
Don Ken	94	Li Mingzhu	57	Volten, A.	117
Dona, L.	151	Lieshout, J. van	88	Wang Guangyi	59 - 61
Dongen, K. van	26	Liu Ye	67 - 69	Westerik, C.	35, 36
Doorn, T. van	40, 41	Lucebert	165 - 168	Wiegman, M.	39
Draijer, R.	37, 115	Lux, L.	98	Wiggers, K.	38
Drukker, S.	28	Mackaay, Th.	120, 121	Wijk, Ch. van	124
Dufy, R.	33	Meijer, J.	161	Willink, C.	27
Dumas, M.	44, 45	Melle	49 - 51	Wolvecamp, Th.	164
Empel, R. van	97	Molenkamp, N.	147	Wytzman, R.	2
Engelen, P.	122	Morgan, C.	138 - 142	Yaoxian Liu	64, 65
Fang Lijun	66, 71, 72	Nieweg, J.	14, 15	Ybañez, M.	134
Fink, A.	145, 146	Ossouli, F.	55	Yue Minjun	73 - 77
Gilot, F.	132	Paerels, W.	3	Zangs, H.	85 - 87
Goldin, N.	99	Pallandt, Ch. van	130	Zhang Jianjun	56
Hammond, J.	92, 93	Pant, T. van der	118	Zhang Xiaogang	70
Hampel, C.	10	Picasso, P.	32	Zhao Gang	62, 63
Hillenius, J.	84	Porter, L.	154	Zijl, L.	119
Holleman, F.	1	Rajlich, T.	81 - 83		
Hont, P. d'	125	Rauhala, O.	153		

*Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven.
Indien u meer informatie wenst over de staat van een werk,
verzoeken wij u contact met ons op te nemen of een conditierapport op te vragen.*

Wij maken u attent op het volgende:

Voordat u de goederen afhaalt dient de betaling binnen te zijn op onze bankrekening NL28FVLB0637264002 tnv. St. Derden Gelden. Ook kunt u contant betalen, alsmede per pin of creditcard. Voor creditcards zijn wij helaas genoodzaakt kosten door te berekenen.

U wordt verzocht binnen vijf werkdagen na de laatste veilingdag de aangekochte objecten af te halen (zie ook de veilingvoorwaarden). Niet afgehaalde goederen worden na vijf dagen in opslag gegeven op kosten van de koper. De kosten per object bedragen: transport €10,- / opslag €5,- per dag. Na vijf dagen is het slechts mogelijk goederen op afspraak af te halen.

The House of Hajenius

The world of tobacco in a unique Art Deco setting.

One of Europe's most renowned cigar houses - the House of Hajenius - has been based on the Rokin in Amsterdam since 1915. However, the history of Hajenius dates back to 1826 - the year in which Pantaleon Gerhard Coenraad Hajenius opened his cigar emporium. It was a successful venture. He was soon able to count royalty and the world's movers and shakers amongst his clientele, and Hajenius cigars were enjoyed far beyond the frontiers of the Netherlands.

Above all, the House of Hajenius' current premises are infused with tradition and good taste. Once inside you feel that you have stepped back in time. And effectively this is true, since the shop still retains the same atmosphere as in 1915. The historic interior with its refined ornamentation is so imposing that it has a sobering effect on everyone who witnesses it. You almost feel that you should speak in hushed tones. It is certainly worth a visit.

Smoking lounge available

P.G.C.Hajenius, Rokin 92-96, 1012 KZ Amsterdam, The Netherlands
phone: 00 31 (0)20 - 623 74 94, fax: 00 31 (0)20 - 638 72 21, www.hajenius.com

VOLGRECHT

Het Volgrecht is met ingang van 1 april 2006 ingevoerd en geldt voor:

Originele kunstwerken gemaakt door kunstenaars (levend of tot 70 jaar na overlijden), die onderdaan of inwoner zijn van een land aangesloten bij de EU of EER of van een land dat een gelijk Volgrecht toekent.

Arts & Antiques Group BV zal de wettelijk verplichte Volgrecht-vergoeding verhalen op de koper en zorgdragen voor de financiële afwikkeling.

De volgrechtvergoeding wordt berekend vanaf € 3.000,- over de verkoopprijs inclusief opgeld (exclusief BTW) en is samengesteld uit de volgende percentages:

> €3.000	- ≤ € 50.000	4%
> €50.000	- ≤€ 200.000	3%
> €200.000	- ≤ € 350.000	1%
> €350.000	- ≤ € 500.000	0,5%
> €500.000		0,25%

(met een maximum van €12.500,-)

VERKLARING VAN DE GEBRUIKTE CATALOGUSTERMEN

De volgende uitdrukkingen met verklaring worden door AAG gebezigd in de beschrijvingen van de lots in de catalogus.

Wij laten ons daarin niet uit over de conditie van het lot of de mate van restauraties aan een lot. Hiertoe kunt U een conditierapport bij ons aanvragen. Wij adviseren bidders de werken zelf grondig te inspecteren.

Namen of herkende toeschrijvingen van een kunstenaar zonder enige kwalificatie:

“Toegeschreven aan...”

Wij zijn de mening toegedaan dat het werk naar alle waarschijnlijkheid geheel of gedeeltelijk van de hand van de kunstenaar is.

“Atelier van ... / Werkplaats van...”

Wij zijn de mening toegedaan dat het werk in het atelier of in de werkplaats van de kunstenaar, mogelijk onder de supervisie van de kunstenaar is gemaakt.

“Omgeving van...”

Wij zijn de mening toegedaan dat het werk vervaardigd is in de tijd van de kunstenaar en blijkt geeft van diens invloeden.

“Navolger van...”

Wij zijn de mening toegedaan dat het werk is uitgevoerd in de stijl van de kunstenaar maar dat het niet noodzakelijk door één van diens leerlingen is gemaakt.

“In de manier van...”

Wij zijn de mening toegedaan dat het werk is uitgevoerd in de stijl van de kunstenaar maar stamt van later datum.

“Naar...”

Wij zijn de mening toegedaan dat het werk een kopie is (daterend van dat moment of van later datum) van een werk van de kunstenaar.

De beschrijvingen van de lots in deze catalogus zijn tot stand gekomen door zorgvuldig onderzoek en/ of nauwe samenwerking en consultatie met en van gekwalificeerde specialisten op het specifieke gebied.

*Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven.
Indien u meer informatie wenst over de staat van een werk,
verzoeken wij u contact met ons op te nemen of een conditierapport op te vragen.*

Spring/Summer 2011

OUR HISTORY IS OUR FUTURE

In 1928, after the recession had forced them to close down their sawmill, Annie and David Pettersson started a new business making fine shirts. The company was initially named Skjortfabriken Special, but when an Eton employee brought the shirt collection to the United Kingdom in the 1950's, it was apparent that the Swedish name was too hard to pronounce. The company was renamed Eton, after the famous and exclusive Eton College. After all, exclusive shirts need an exclusive name.

At Eton, quality and attention to detail has always been the heart of everything we do. We start our process by deciding the colours of the season, which we then use to create our seasonal patterns. Our high quality fabrics are exclusively made out of carefully selected Pima cotton staple fibres that are spun using cutting edge weaving technology and a unique finishing process. This excellent craftsmanship is what gives Eton shirts their outstanding performance.

Today Eton shirts are synonymous with authenticity and high quality, and can be found in stores all over the world. Create your own right now – we believe our shirt will be the best shirt you will ever wear.

www.etonshirts.com

JOANNA HOFFT ART RESTORATION

uitsluitend op afspraak

t: +31(0)6 54 64 00 04 | e: info@joannahofft.nl | i: www.joannahofft.nl

conservering en restauratie van schilderijen en beschilderde objecten
AMSTERDAM | MAASTRICHT | ROERDALEN

TIFFANY & Co.
NEW YORK SINCE 1837

Pure Joy
MOMENTS TO CHERISH
DREAMS TO EXALT
KEEP JOY CLOSE AT HAND WITH A
TIFFANY CELEBRATION RING

Wij maken u attent op het volgende:

Voordat u de goederen afhaalt dient de betaling binnen te zijn op onze bankrekening NL28FVLB0637264002 tnv. St. Derden Gelden. Ook kunt u contant betalen, alsmede per pin of creditcard.

Voor creditcards zijn wij helaas genoodzaakt kosten door te berekenen.

U wordt verzocht binnen vijf werkdagen na de laatste veilingdag de aangekochte objecten af te halen (zie ook de veilingvoorwaarden). Niet afgehaalde goederen worden na vijf dagen in opslag gegeven op kosten van de koper. De kosten per object bedragen: transport €10,- / opslag €5,- per dag.

Na vijf dagen is het slechts mogelijk goederen op afspraak af te halen.

*Eventuele gebreken of restauraties van de aangeboden lots staan niet beschreven.
Indien u meer informatie wenst over de staat van een werk,
verzoeken wij u contact met ons op te nemen of een conditierapport op te vragen.*

ALS EERSTE OP DE HOOGTE

SPECIALE RONDLEIDINGEN

FASTLANE TOEGANG

SOCIALE EVENEMENTEN

Voor onze Vrienden doen we alles

De Vrienden van het Rijksmuseum zijn een bijzonder leuk gezelschap. Het zijn allemaal mensen die geïnteresseerd zijn in kunst en geschiedenis. En die het Rijksmuseum een warm hart toedragen.

Voor zulke betrokken mensen doet het Rijksmuseum natuurlijk graag iets terug. We laten ze gratis en met voorrang binnen, we organiseren allerlei exclusieve activiteiten en we houden onze Vrienden persoonlijk en als eerste op de hoogte. En dat al vanaf € 75 per jaar voor twee personen. Alle informatie vindt u op www.rijksmuseum.nl/vrienden, mail naar vrienden@rijksmuseum.nl of bel 020 - 67 470 77.

OYSTER PERPETUAL DAY-DATE 40 IN PLATINUM

ROLEX

SCHAAP CITROEN

T.+31(0)20 346 34 00 / schaapcitroen.nl

ROLEX BOUTIQUE

T.+31(0)20 671 47 14 / P.C. Hoofstraat 40 – Amsterdam

LEON MARTENS

T.+31(0)43 325 63 63 / leonmartens.com

SOTHYS

PARIS

Wanneer de
wetenschap de
zintuigen wekt

Sothys, topklasse in professionele huidverzorging,
gekozen door meer dan 15.000 instituten en
wellnesscentra in de wereld.
www.sothys.nl

Informatie: Sothys Nederland B.V.
tel.: 0348 - 554695 - fax: 0348 - 552073
e-mail: sothys@xs4all.nl

SECRETS
DE SOTHYS

HOOGWAARDIG SENSORIEEL
PROGRAMMA DAT VEROUDERING
TEGENGAAT VOOR GEZICHT
EN LICHAAM.

De Soin Excellence Secrets de Sothys® is een luxe voor de zintuigen en de meest perfecte behandeling. Een combinatie van delicate texturen en de exclusieve massagemethode Digi-Esthétique® van Sothys biedt een gevoel van absolute ontspanning. Lichaam en geest worden in deze globale sensorieële anti-rimpelmethode samengebracht. Anti-rimpelformules die ultrahoge prestaties leveren met geïntegreerd Tex-Oe®, een stressbestrijdend actief bestanddeel bij uitstek.

Sérum global anti-âge desstressant.

Een concentraat van actieve doelgerichte bestanddelen, dat de natuurlijke exfoliatie van de huid opnieuw in gang zet, de celvoeding optimaliseert en het neuroculane systeem beschermt.

MORE THAN JUST LIVING

VERSTRAETEN
design

WWW.VERSTRAETENDESIGN.COM

ROERDALEN - BERLIN

TEL: +31-6-55744066

HOUSE OF CAVIAR & FINE FOOD
NETHERLANDS BV

*Ultieme
Delicatesse*

NU GEOPEND | FLAGSHIP STORE HILTON AMSTERDAM | APOLLOLAAN 138

KAVIAAR & CHAMPAGNE FLAGSHIP STORE
LANGE VOORHOUT 25E, DEN HAAG
WWW.HOUSEOFCAVIAR.NL
T. 070 - 362 87 60

1

2

1

Frida Holleman

(Leiden 1908 - Voorburg 1999)

De zomerse stranddag, Scheveningen (ca. 1960)

Gesigneerd r.o.

Olieverf op board, 29.8 x 40.1 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Kopenhagen
  - Particuliere collectie, Denemarken
- € 2.000 - 4.000

2

Rodolphe Wytzman

(Dendermonde 1860 - Linkebeek 1927)

*Gezicht op een boerderij met molen te Kralingen*Gesigneerd en geannoteerd à *Mr Reballio sympathique souvenir* l.o.Gesigneerd en gedateerd *Kralingen 1915 verso*

Olieverf op doek op paneel, 27.2 x 36 cm

N.B.:

- De kunstenaar annoteerde dit werk voor Albert Reballio, destijds secretaris van de Rotterdamse Kunstkring.
€ 1.000 - 2.000

3

3

Willem Paerels

(Delft 1878 - Eigenbrakel 1962)

Boulevard te Scheveningen

Olieverf op doek, 55.1 x 68.2 cm

N.B.:

De Boulevard in Scheveningen was een zeer geliefd onderwerp van Paerels: hij verbeeldde deze dan ook meerdere malen. Een vergelijkbaar werk werd in 1968 tentoongesteld in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel en in 1978 in het Singer Museum te Laren.

€ 5.000 - 7.000

DIRK SMORENBERG

Dirk Smorenberg was grotendeels autodidact kunstenaar, hij leerde het schilderen door te kijken en eindeloos te oefenen. Regelmatig bezocht hij de verschillende Amsterdamse musea en tentoonstellingen om deze indrukken vervolgens in zijn atelier uit te werken. Hij huurde een zolderkamer bij aan de Van Baerlestraat en verdiende zijn eerste centen met reclame schilderwerk. Zijn eerste schilderijen waren dan ook de sierletters op de Amsterdamse winkelruiten. Zijn lidmaatschap van kunstenaarsvereniging Sint Lucas bood hem de mogelijkheid om te werken met de moderne meesters van zijn tijd. Hier werkte en exposeerde Smorenberg met Jan Toorop, Jan Sluijters en Piet Mondriaan.

Op deze eerste tentoonstellingen maakte hij kennis met August Allebé, toenmalig professor aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten. Allebé gaf hem het advies niet naar de Academie te gaan, daar Smorenberg in zijn ogen al te veel kunstenaar was. Dankzij de professor ontving de jonge kunstenaar vervolgens een subsidie van het rijk om zijn talent te blijven ontwikkelen. Rond 1907 verbleef Smorenberg enige tijd in Bergen, daar maakte hij kennis met de eveneens jonge schilder Dirk Filarski en later met Harrie Kuijten en Arnout Colnot. De schilders van de Bergense School, zoals deze groep kunstenaars genoemd wordt, deelden met Smorenberg de fascinatie voor het spel van licht. Deze fascinatie is vandaag de dag nog zichtbaar in de opvallende helderheid in zijn werken. Tijdens zijn verblijf in Bergen namen Smorenberg en Filarski er deel aan een tentoonstelling: de eerste keer dat zij met hun werk naar buiten traden.

In 1911 exposeerde Smorenberg samen met onder andere Filarski en Mondriaan in New York. Tijdens het half jaar dat hij daar verbleef heeft hij vele nachten op een bank in het park geslapen, daar de reis een kostbare onderneming was. Maar het was in New York dat zijn werken voor het eerst gretig aftrek vonden onder het kunstminnend publiek. Dit succes bracht Smorenberg ertoe meerdere reizen te ondernemen. Goede vriend en collega Filarski trok samen met hem in 1912 de Zwitserse bergen in, waar zij gedurende een aantal maanden in het vroege voorjaar samen werkten. Beide schilders, voortkomend uit het Amsterdamse luminisme, gingen de strijd aan met het Zwitserse licht. Zodra de hellingen enigszins toegankelijk waren, bonden zij de stijgvellen onder en klommen naar boven. Zowel in het oeuvre van Filarski als dat van Smorenberg bevinden zich winterlandschappen met paarse tinten, welke de invloed van het Zwitserse licht verbeelden.

Tussen 1914 en 1916 trok Smorenberg meerdere malen naar Engeland, waar zijn oog viel op de vijvers met waterlelies in het buitenhuis van een bevriende Londense familie. In

Engeland schilderde hij zijn eerste waterlelies, om vervolgens terug in Nederland een meester te worden in dit genre. In de jaren twintig kocht Smorenberg een huis aan het water in Oud-Loosdrecht, waar zijn spraakmakende waterlandschappen ontstonden. De kunstenaar belichtte zijn zuivere lelies met behulp van diepe paars-, blauw- en groentinten. Deze gestileerde schilderijstijl werd de zijne, hij wordt dan ook beschouwd als de Hollandse Art Deco schilder bij uitstek.

Smorenberg verbeeldde de vele gezichten van het waterrijke Noord-Hollandse landschap en dit bleef niet onopgemerkt: *“Van spiegelklare zuiverheid is het licht, het schalt er niet door het lucht-ruim, het bruist er niet over het water, het is geen licht met hartstocht aangevoeld en met hartstocht geuit; het brengt ons innerlijk niet in beroering als de juichende, sproeiende morgenzon van Willem Maris; maar het is een klaar en diep en rustig licht, met den geest aangevoeld en ook met den geest, klaar en bewust en wel overwogen in strakke vlakken, stylistisch op doek gebracht. Het is de kunstuiting van een moderne, die wij hier aanschouwen, waarin alle spontaneïteit, alle vervoering, alle toevalligheid verworpen is; van een modern kunstenaar die den natuurindruk in zich opsluit en verwerkt en in klare vormgeving omzet.*

Zoo is al het werk van Smorenberg uit den laatsten tijd en het verschil tusschen hem en andere moderneren, is zijn streng vasthouden aan de natuur, zijn zuiverheid van den toon. Hij is een luministisch stylist.”

De kunstenaar liet het huis in Loosdrecht uitbreiden met een groots atelier. Het atelier had hoge ramen op het noorden, wat de juiste lichtval voor zijn schilderwerk creëerde. Deze ramen gaven het pand een eigen karakter, dat van een schilderhuis. Smorenberg was zeer kritisch over het licht: het hele huis werd naar zijn voorkeur aangepast. Thuis ontving hij vele bezoekers, zowel vrienden, collega's als verzamelaars. Tot zijn vriendenkring behoorde ook Carel Willink, die op jonge leeftijd bij hem aanklopte. Het verhaal gaat dat Smorenberg hem zijn eerste penselen had geschonken.

Regelmatig ging Smorenberg met zijn fiets op pad, met het schetsboek in de aanslag. Maar ook ging hij met zijn roei-boot het water op. De kunstenaar is altijd blijven kijken en leren. Hij wist steeds bijzondere composities te maken van de Loosdrechtse plassen. De weerspiegeling van het riet en de waterlelies, de rimpelingen in het water, door versobering wist hij van dit alles een bijzondere compositie te maken. De wisselende wolkenpartijen, de karakteristieke silhouetten van knotwilgen, versterkt door de weerspiegeling in de plas. Smorenberg vond talrijke mogelijkheden om de sfeer die hij beoogde tot uitdrukking te brengen. Ook in de winter kon niets hem tegenhouden, met kranten onder zijn kleren en houtskool in zijn zakken trok hij er op uit om 'zijn' Loosdrecht vast te leggen.

4

4

Dirk Smorenberg

(Alkmaar 1883 - Oud-Loosdrecht 1960)

Winterlandschap, Zwitserland (ca. 1912-1924)

Gesigeneerd r.o.

Olieverf op doek, 30 x 40.4 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 3.500 - 4.500

5

5

Dirk Smorenberg

(Alkmaar 1883 - Oud-Loosdrecht 1960)

De Loosdrechtse Plassen bij winter

Gesigneerd en gedateerd r.o.

Olieverf op doek, 59.8 x 80 cm

Herkomst:

Door familie van de huidige eigenaar rechtstreeks
van de kunstenaar verkregen

€ 4.000 - 6.000

6

6

Dirk Smorenberg

(Alkmaar 1883 - Oud-Loosdrecht 1960)

Bloemstilleven met chrysanten

Gesigneerd en gedateerd r.o.

Olieverf op doek, 110 x 98.3 cm

Herkomst:

Door familie van de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 3.000 - 5.000

7

Dirk Smorenberg

(Alkmaar 1883 - Oud-Loosdrecht 1960)

Zomerboeket

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 50.5 x 50.2 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 22 juni 2004, lot 587
(incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 3.000

7

9

8

Dirk Smorenberg

(Alkmaar 1883 - Oud-Loosdrecht 1960)

Grazende koeien bij de Loosdrechtsse Plassen

Gesigeneerd en gedateerd .49 r.o.

Olieverf op doek, 54.6 x 80 cm

Herkomst:

Door familie van de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 2.000 - 3.000

9

Dirk Smorenberg

(Alkmaar 1883 - Oud-Loosdrecht 1960)

Een zomerse dag aan de Loosdrechtsse Plassen

Gesigeneerd en gedateerd r.o.

Olieverf op doek, 24.7 x 49.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

8

10

10

Charlotte Hampel

(Wenen 1863 - Totzenbach 1945)

Het witte bankje

Gesigeneerd i.l.

Aquarel, pastel en gouache op papier, 44.6 x 33 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 13 - 14 december 1989, lot 180
  - Kunsthandel Borzo, 's-Hertogenbosch (1989)
  - Collectie Sara Lee Corporation, Nederland
  - Veiling Christie's Amsterdam, 4 december 2012, lot 42
  - Particuliere collectie, Nederland
- € 800 - 1.200

11

12

11

Otto B. de Kat

(Dordrecht 1907 - Laren (NH) 1995)

Interieur met raam ou 'les rideaux rouges'

Gesigineerd met initialen en gedateerd 81 r.b.

Olieverf op doek, 61 x 46.1 cm

Literatuur:

T. Goedings, *Otto. B. de Kat - Het late werk*, Uitgeverij Toth, Bussum, 2008, pag. 66 (afb. S10)

N.B.:

Geregistreerd bij het RKD onder afbeeldingsnr. 0000139177.

€ 800 - 1.200

12

Otto B. de Kat

(Dordrecht 1907 - Laren (NH) 1995)

Concentrische compositie / Stilleven met palet (juni 1986)

Gesigineerd en gedateerd 86 l.o.

Getiteld verso

Olieverf op doek, 60.1 x 50.2 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks verkregen van de weduwe van de kunstenaar (1999)

Literatuur:

T. Goedings, *Otto. B. de Kat - Het late werk*, Uitgeverij Toth, Bussum, 2008, pag. 78 (afb. S9)

Tentoonstelling:

Kasteel het Nijenhuis, Heino, *Otto B. de Kat. Het late werk*, 2008

N.B. I:

Geregistreerd bij het RKD onder afbeeldingsnr. 0000138922.

N.B. II:

Inclusief genoemde publicatie.

€ 800 - 1.200

13

Jan Sluijters

(Den Bosch 1881 - Amsterdam 1957)

Stilleven met tulpen en amaryllissen

Gesigineerd l.o.

Olieverf op doek, 100.6 x 79.3 cm

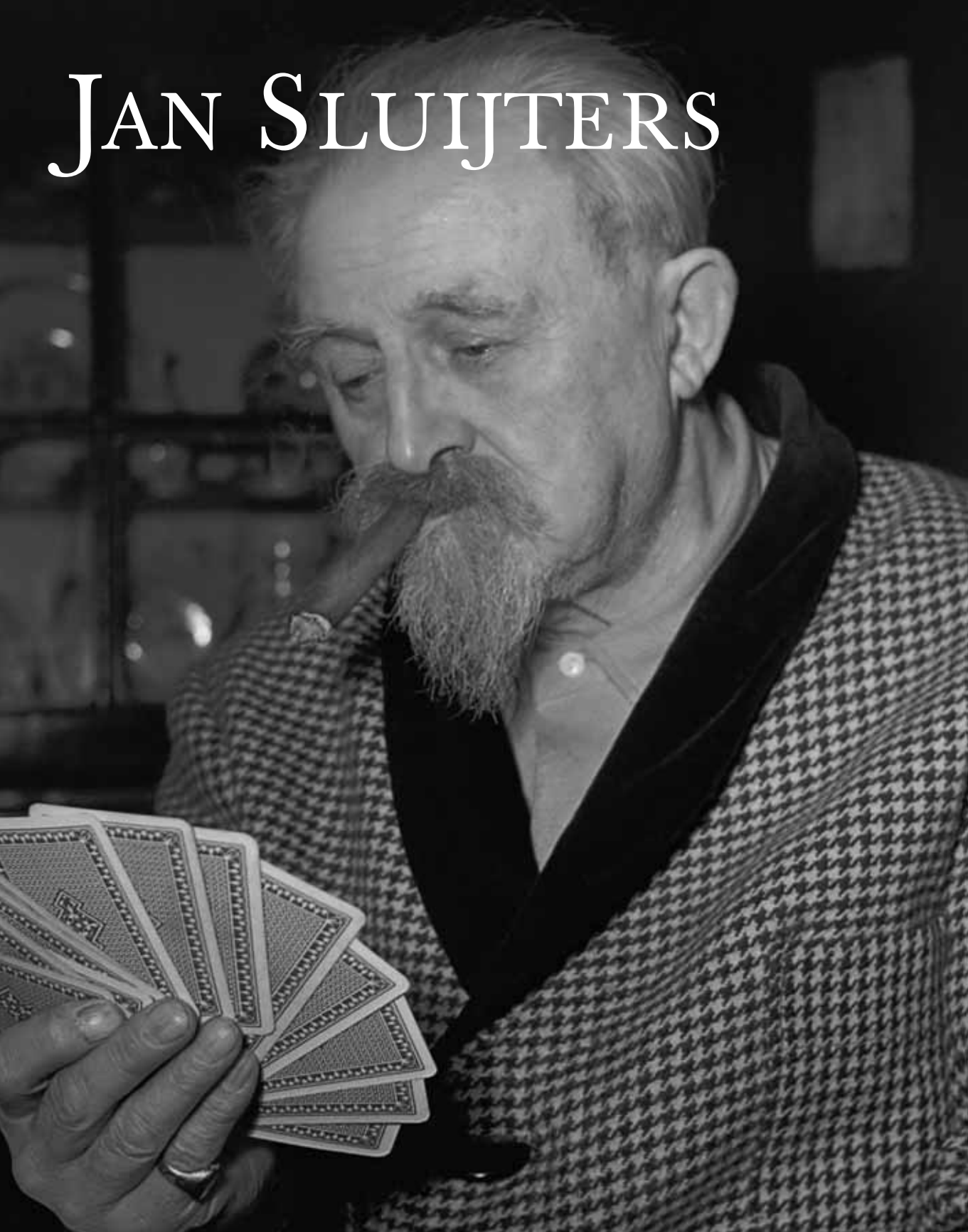
Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

€ 40.000 - 50.000

JAN SLUIJTERS

Jan Sluijters gaf liever geen toelichting op zijn werk, volgens hem was de kunst zijn beste uitingsvorm: *“Een poging om door uitlegging of verklaring daar iets aan toe te voegen, lijkt me een zeer slechte copie naast het origineel zetten.”* Sluijters omschreef zijn werk als een strijd met de materie om tot uitdrukking te komen wat er in hem leefde en groeide. Dit leverde hem ook wel de bijnaam ‘schilderbeest’ op. Aanvankelijk schilderde Sluijters in een zeer symbolistische stijl en verdiende hij in zijn academische jaren wat geld met illustratieopdrachten. In 1904 kende zijn schilderscarrière het eerste van vele hoogtepunten met het winnen van de Prix de Rome. Deze prijs vormde het beginpunt van zijn beruchte kunstenaarsleven als moderne rebel. De aan de Prix de Rome gekoppelde reis had als doel het bestuderen van de klassieken, maar voor Sluijters liep dit af in een schilderkunstig avontuur te midden van de Parijse avant-garde. De felle kleuren en expressieve verfstreken waarmee hij de dynamiek van deze mondaine stad vastlegde, kostte hem zijn beurs in 1906: zijn werk werd bekritiseerd als ‘frivool’ en ‘ziek’. Sluijters presenteerde zich vervolgens spottend als martelaar van de moderne kunst en mede dankzij hem maakte Nederland kennis met het modernisme dat de kunstwereld ingrijpend zou veranderen.

In Parijs experimenteerde Sluijters met de vele avant-gardistische stromingen. Hij ging zich in toenemende mate toelagen op eigentijdse onderwerpen, zoals zijn directe omgeving en het leven in danshallen. Hij nam de indrukken van de stad en het werk van eigentijdse kunstenaars als Henri de Toulouse-Lautrec, André Derain, Henri Matisse en Kees van Dongen in zich op. Terug in Amsterdam werd zijn nieuwe, door Parijs geïnspireerde, werk zeer teleurstellend ontvangen. Er werd gesproken van een ‘ruwe hartstochtelijkheid’, ‘pijndoende kleurwreedheid’ en ‘drieste veronachtzaming der schoonheid in vrouwelijke vormen’. Al snel sloeg deze teleurstelling om in waardering en vervulde Sluijters een pioniersrol in Nederland. Als luminist trachtte hij, net als Jan Toorop en Piet Mondriaan, de sensatie van het licht weer te geven. Ook de vergelijking met Vincent van Gogh wordt nog steeds gemaakt. Vanaf de jaren twintig was zijn naam gevestigd en groeide hij uit tot de meest gewilde portretschilder van Nederland. Hij verkreeg vele erepenningen, grote solotentoonstellingen en zijn werk werd gekozen om de Nederlandse schilderkunst te vertegenwoordigen op internationale exposities.

Na een turbulente start in Parijs hield Sluijters er in Amsterdam een rustigere levensstijl op na. Sluijters beschreef zichzelf als een ‘normaal mens’ en volgde een strakke dagelijkse planning: *“Ik werk den geheelen dag en ’s middags ga ik naar Arti, biljarten. Ik ben onder mijn collega’s een echte kruidenier, helemaal niet artistiek”*. Vervolgens ging de kunstenaar naar huis, om samen met zijn vrouw en kinderen aan tafel te gaan. Sluijters was een zeer gedreven kunstenaar, voor wie de realiteit altijd het uitgangspunt is gebleven. Hij was eveneens een

intuïtief schilder die zich nooit volledig heeft overgegeven aan een bepaalde theorie of stroming: *“Stel dat ik een groot picturaal talent heb, ik zou wel gek zijn om het op te offeren aan een bepaalde theorie”*. Vaak wordt zijn werk omschreven als een gematigd expressionistisch realisme.

Naast tekenaar en aquarellist was Sluijters in de eerste plaats een echte schilder, met een ambachtelijke opvatting van het kunstenaarschap. Hij experimenteerde met de mogelijkheden van beeldende middelen als kleur, licht en vorm. Hij was bezield van het schilderen en het bracht hem dan ook veel plezier. Sluijters wist het gebruik van olieverf op een zeer virtuoze manier de benutten, vaak sprak hij over de gevoelskleur dat het geschilderde bij hem opriep. Het beeld van Sluijters als de vlotte schilder die in een rap tempo het ene na het andere schilderij uit zijn mouw schudde, bleek dan ook niet te kloppen. Hij experimenteerde veel, maar was ook een zwoegende ploeteraar. Niet snel tevreden en eindeloos bijschaven. *“Het beste schilderij is het volgende dat ik ga maken”* is een van zijn meest aangehaalde uitspraken.

Een constante factor in Sluijters’ oeuvre is dat hij tijdens zijn hele schilderscarrière op gezette tijden een doek van aanzienlijk formaat schilderde, waar een hele reeks van studies aan vooraf ging. Om de zoveel tijd was er een onderwerp waarin hij zich in vastbeet en dat hij ging exploreren totdat hij er een groot, samenvattend werk van maakte.

Er bestaat over Jan Sluijters de anekdote, dat elk boeket bloemen dat bij hem in huis kwam prompt door hem werd geschilderd werd. Al heel vroeg bleken bloemen hem te inspireren, reeds in 1909 schilderde hij zijn eerste bloemstukje. Voor een colorist als Sluijters waren bloemen bij uitstek de motieven voor een levendige kleur- en vormverwerking. In de loop der jaren zijn dan ook spraakmakende bloemstukken ontstaan, in diverse schikkingen met allerlei bloemsoorten, meestal overigens de meer forse typen: tulpen, chrysanthen, amaryllissen, dahlia’s, zonnebloemen, hortensia’s en lilies. Veel van zijn bloemstukken werden direct in de huiskamer of in het atelier geschilderd, waardoor de achtergrond vaak een levendig karakter verkreeg: we kijken mee uit het raam, of zien wat er allemaal nog méér – soms bij toeval, soms speciaal opgesteld – op de huiskamertafel te zien is.

Het karakter van deze bloemstukken is dat van het pure plezier in kleuren en vormen zondermeer. Er zijn slechts weinig stillevens in Sluijters’ oeuvre waarop géén bloemen voorkomen. Sluijters nam het thema met zwier en flair ter hand. Er zijn soms werkelijke kleur-uitspattingen ontstaan, die in directheid en spontaniteit herinneren aan Sluijters’ vroege luministische en fauvistische werk. Nog op hoge leeftijd stelde Sluijters voor zichzelf vast dat hij in een bos bloemen, in het spel van kleur en licht dat daarin leefde, méér moois ontdekte dan op een reis heen en terug naar Parijs.

14

15

16

17

14

Jakob Nieweg

(Hogebeintum 1877 - Amersfoort 1955)

Stilleven met hortensia

Gesigneerd en gedateerd 1926 r.m.

Olieverf op doek, 60.5 x 70.5 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Henk Broeke, Den Haag (1999) (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

15

Jakob Nieweg

(Hogebeintum 1877 - Amersfoort 1955)

Stilleven met rozen

Gemonogrammeerd en gedateerd 1954 r.m.

Olieverf op doek, 35.3 x 40.1 cm

€ 1.000 - 1.500

16

Willie Berkers

(Deurne 1950)

Stilleven met aardbeien en pompoenen

Gesigneerd en gedateerd 06 r.o.

Olieverf op paneel, 60.1 x 90.2 cm

€ 1.000 - 2.000

17

Harrie Kuijten

(Utrecht 1883 - Schoorl 1952)

Stilleven met zonnebloemen

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 70.3 x 59.8 cm

€ 800 - 1.200

18

19

20

21

18

Rob Houdijk

(Tilburg 1950)

Spelende kinderen op het strand

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 60,2 x 70 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen (circa 1995)

€ 800 - 1.200

19

Rob Houdijk

(Tilburg 1950)

Veemarkt te Purmerend

Gesigneerd r.o.

Olieverf op doek, 60,2 x 70 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen (circa 1995)

€ 800 - 1.200

20

Youri Nikolaevich Krotov

(Grivenskaya 1964)

Ezeltje rijden

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd en getiteld in het cyrillisch, gedateerd 2004 en genummerd 13 verso

Olieverf op doek, 50,1 x 70,1 cm

Herkomst:

- Galerie Renoir, Maastricht (2004)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.500 - 2.500

21

Theo Kurpershoek

(Rotterdam 1914 - Amsterdam 1998)

Zonsondergang

Gesigneerd en gedateerd 64 l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd '67 verso

Olieverf op doek, 50,2 x 60 cm

€ 1.000 - 2.000

22

23

22

Johan Dijkstra

(Groningen 1896 - 1978)

Feestvreugde

Met atelierstempel r.o.

Aquarel, inkt en krijt op papier, 27.9 x 34.8 cm

€ 800 - 1.200

23

Johan Dijkstra

(Groningen 1896 - 1978)

Portret van verzetsvrouw Anda Kerkhoven

Met atelierstempel verso

Olieverf op board, 30 x 24.7 cm

N.B.:

Verso een schildering in olieverf voorstellende *stilleven*.

€ 800 - 1.200

24

Foto: Adorp, rechts het voormalig gemeentehuis

24

Johan Dijkstra

(Groningen 1896 - 1978)

Adorp (ca. 1935-1940)

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 60.4 x 100 cm

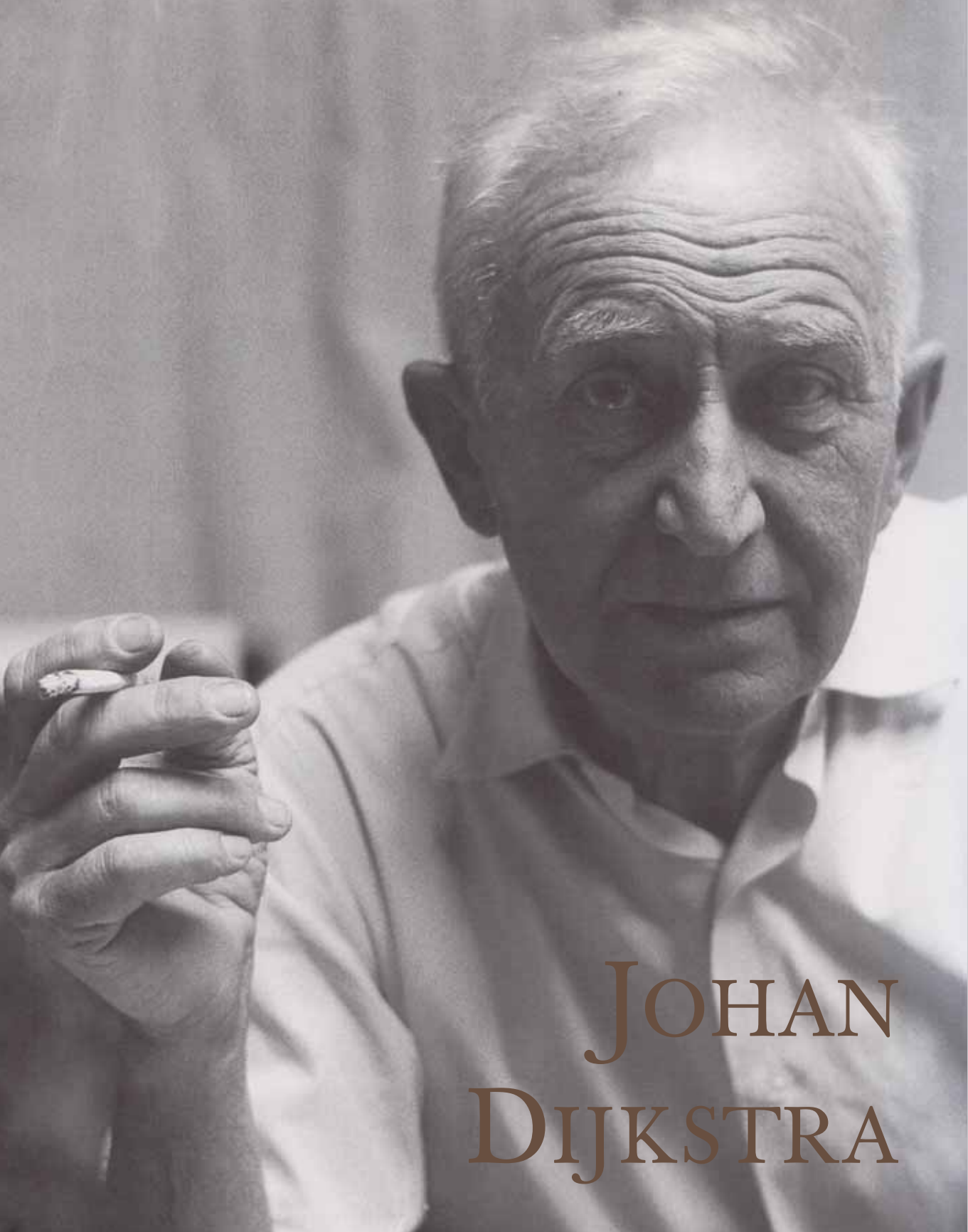
Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

Tentoonstelling:

Groninger Museum, Groningen, cat.nr. 6

€ 25.000 - 35.000

JOHAN
DIJKSTRA

Johan Dijkstra wordt vaak in één adem genoemd met De Ploeg, waarvan hij is uitgegroeid tot de meest gevierde kunstenaar. Dijkstra werd geboren in Groningen, waar hij na de middelbare school een opleiding volgde aan de Academie Minerva. Nog tijdens zijn academische jaren was hij betrokken bij de oprichting van De Ploeg, de befaamde kunstenaarskring uit Groningen. In 1919 volgde hij lessen aan de Rijksacademie van Beeldende Kunsten in Amsterdam. In 1920 keerde hij terug naar Groningen, waar hij de rest van zijn leven zou blijven wonen en werken.

Dijkstra werd geboren in een artistiek gezin, zijn vader was een knap decoratieschilder en werkte zelfs mee aan de restauratie van de dom in Keulen. Na het jong overlijden van zijn vader ging zijn moeder aan het werk als naaister om het gezin in levensonderhoud te voorzien. Elisabeth Dijkstra-Bousema werd een succesvol modiste en verschaftte na verloop van tijd aan zo'n zestien naaisters werk. In haar atelier ontving zij de Groningse elite en clientèle uit culturele kringen, waar ook Johan Dijkstra mee in aanraking kwam. De schilder-kist van zijn vader bracht Dijkstra er al op zeer jonge leeftijd toe te tekenen en te schilderen. Als jongen kopieerde hij de afbeeldingen uit zijn directe omgeving: *"Ik copieerde van een koekjestrommel het Nederlandse wapen met een baldakijn en een driemaster onder vol tuig. Nog later kreeg ik het verlangen echt te 'studerden' en ik copieerde met olieverf uit de schilder-kist van mijn vader een kleurenlitho naar een portret van Titiaan. Maar mijn echte schilderslessen kreeg ik op de kermis, van de dikgeschilderde wolfejachten en zee-meerminnen op de stoomcarroussels. De eerste anatomielessen: op een tent, Prometheus, die de adelaar de ingewanden uit het lijf haalde. Aan de spieren der standwerkers en de strak gespannen truitjes van Miss Gretha – een worstelares."*

Op 3 februari 1915 schreef Dijkstra zich in als leerling van Academie Minerva te Groningen, waar bij goed weer de lessen plaatsvonden in de buitenlucht. Aan de academie leerde hij Marie van Veen kennen, die al spoedig zijn verloofde en later zijn vrouw zou worden. Ook ontwikkelde Dijkstra op de academie hechte vriendschappen met ondermeer Jan Altink, Benes en Jan Wiegers, wat leidde tot de oprichting van de Vereeniging Groninger Kunstkring De Ploeg in 1918. De oprichtingsvergadering vond plaats op 5 juni 1918 in café 't Wapen van Drenthe en werd door ruim veertien kunstenaars bezocht en bewonderd door vele kunstminnenden. De eerste tentoonstelling vond plaats in het Groninger Museum van Oudheden en in de dagbladen verschenen lovende artikelen: *"De heer J. Dijkstra is, als we ons niet vergissen, nog zeer jong. Niettemin is zijn werk van betekenis en vol van belofte. Hoe veel goeds maakte hij niet van de weinig 'schilderachtige' buitenlucht, hoe licht en zonnig is hij niet, hoe rijk en rijp van kleur."* en *"Een verassing is het werk van den jongen schilder Dijkstra, het behoort tot het beste der tentoongestelde werken, het is vol belofte voor de toekomst"*.

In de jaren twintig ontwikkelde Dijkstra zijn eigen stijl. Aanvankelijk werkte hij veelal met gedekte kleuren maar ging meer en meer met kleur experimenteren, en werkte zelfs korte tijd pointillistisch. In zijn vroege werk is duidelijk de invloed van Van Gogh te herkennen, zowel in kleurgebruik als in onderwerp: *"Ik studeerde al heel jong kunstgeschiedenis op eigen houtje. Ik herinner me dat ik de brieven van Van Gogh ontdekte die een onuitwisbare indruk op mijn leven maakten. De ene dag aquarel, de andere dag olieverf."* In de jaren dertig volgde dan ook de nationale erkenning, met tentoonstellingen in ondermeer het Stedelijk Museum te Amsterdam.

Het atelier van Dijkstra vormde een geliefde ontmoetingsplaats, vanuit daar trokken de kunstenaars naar buiten om samen in de natuur en op het land te schilderen. Dijkstra zei hierover: *"Als je de Moesstraat uitreed naar het noorden stond je plotseling, zonder overgang, in de ongerepte ruimten van de Paddepoel [...] Alles wat voor de natuur voelde 'struunde' daar rond – schilders en dichters. Er stonden aan het Reuidiep twee boerderijen in een schilderachtige omgeving van oude bomen, wild struikgewas en een besloten hof. We kunnen wel zeggen dat daar de jonge Groningse schilderkunst is geboren"*. De kunstenaar onderhield eveneens een goed contact met de bewoners van de door hem verbeelde boerderijen, de vrouwen des huizes brachten hem koffie en pannenkoeken voor een 'déjeuner sur l'herbe'. Dijkstra vervaardigde hier zijn meest geliefde schilderijen, met de kwast gedoopt in de zon zelf, waardoor deze plek ook wel het Barbizon van Groningen wordt genoemd.

Dijkstra ondernam vele avonturen met zijn vriend en collega Jan Altink, met wie hij een bewondering voor het Franse impressionisme koesterde. Op de Groninger klei experimenteerden zij met complementaire kleuren: zilvergrijs boven het groen, de lucht paarsblauw boven de gouden paardebloemvelden en het gele koren. Het Noorden bleek een uitermate geschikt tafereel met zijn forse vormen en talloze kleuren. Dijkstra schreef hierover: *"Blijheid! In pure, ongemengde kleuren. Groningen met z'n markante dorpen en wijde korenvelden, felrode pannendaken en de kleurzatte muren van z'n oude kerken en ongeremde groenen van het gras. Ook het Groninger volk had onze belangstelling. Een koopwagen op de weg met vrouwen. De mensen zijn weinig folkloristisch gekleed, maar wel karaktervol door hun vaak roodverbrande gezichten."* Voor de Groningse kunstenaars was dit bij uitstek de periode van experiment en vernieuwing.

"Kleur en licht stonden vooraan op mijn program. De heete zomer, toen het gras rood was in de hitte en de boer z'n koeien water bracht in het land inspireerde me tot een schilderij dat me jarenlang heeft beziggehouden. Ik probeerde de hitte die opvat, verzengde en het licht dat alles opvat uit te drukken door de felste primaire kleuren die ik toen op mijn palet kon vinden."

25

26

27

27 verso

25

Sam Dillemans

(Leuven 1965)

Portret van een meisje

Gesigneerd op achterzijde omlijsting

Houtskool op papier, 28.2 x 24 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen
€ 800 - 1.200

26

Kees van Dongen

(Delfshaven 1877 - Monte Carlo 1968)

*Portret van H. Brusse*Gesigneerd met initialen r.o. en geannoteerd *H.Brusse l.b.*

Potlood en aquarel op papier, 14.9 x 11.5 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 23 mei 1989, lot 206

(incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

27

Carel Willink

(Amsterdam 1900 - 1983)

Abstracte compositie (ca. 1919)

Gesigneerd met initiaal r.o.

Aquarel, houtskool en krijt op papier, 65 x 50.3 cm

N.B.:

Het hier aangeboden werk diende als schets voor het schilderij *Twee vrienden (1919)*. Verso een tekening in houtskool voorstellende*Portret van een vrouw.*

€ 1.000 - 1.500

28

Sam Drukker

(Goes 1957)

Naakt

Gesigneerd l.o. en gedateerd 2009 r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 2009 op achterzijde omlijsting

Olieverf op doek, 80 x 54.8 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 1.200 - 1.800

28

29

30

31

29

Artur Carbonell

(Sitges 1906 - 1973)

Retrato Femenino

Gesigineerd l.o.

Olieverf op doek, 55.2 x 46.4 cm

€ 1.000 - 2.000

30

Willem van Konijnenburg

(Den Haag 1868 - 1943)

Scholastica

Gesigineerd met initialen l.o.

Gestempeld verso

Olieverf op paneel, 45.1 x 31.3 cm

N.B.:

Inclusief de uitgave *Willem van Konijnenburg. 1868 - 1943* van het Drents Museum ter gelegenheid van de gelijknamige overzichtstentoonstelling in Centraal Museum, Utrecht, 26 oktober - 2 december 1990 en Drents Museum, Assen, 15 december 1990 - 11 februari 1991.

€ 800 - 1.200

31

Koosje van Keulen

(Amsterdam 1940)

Portret Zusje

Gesigineerd en gedateerd 1964 m.o.

Olieverf op paneel, 25.2 x 21.2 cm

Herkomst:

- Galerij Mokum, Amsterdam
- Particuliere collectie, Nederland

Tentoonstelling:

- Arti et Amicitiae, Amsterdam, *50 jaar Nederlandse Realistische Kunst*, september - oktober 1970

- Gemeentemuseum Arnhem, Arnhem, *Jonge Nederlandse Realisten*, 15 februari - 7 april 1969, no. 70

€ 800 - 1.200

32

32

Pablo Picasso

(Malaga 1881 - Mougins 1973)

Colombe volant (à l'Arc-en-Ciel)

Gesigneerd r.o. en genummerd 13/200 l.o.

Gesigneerd en gedateerd 10.10.52. in de steen r.o.

Gestempeld Editions *Combat pour la Paix* copyright S.P.A.D.E.M. Paris verso

Kleurenlitho, 54.8 x 76.5 cm

Literatuur:

- G. Bloch, *Picasso, Cat. de l'oeuvre gravé et lithographié 1904-1967*, Bern 1968 (deel 1), cf.nr. 712- F. Mourlot, *Picasso Lithografie*, André Sauret 1970 (deel 3) nr. 214
€ 1.500 - 2.500

33

Raoul Dufy

(Le Havre 1877 - Forcalquier 1953)

La Filette Assise

Gesigneerd r.o.

Oost-Indische inkt op papier, 63.1 x 49.7 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's New York, 27 februari 2003, lot 115

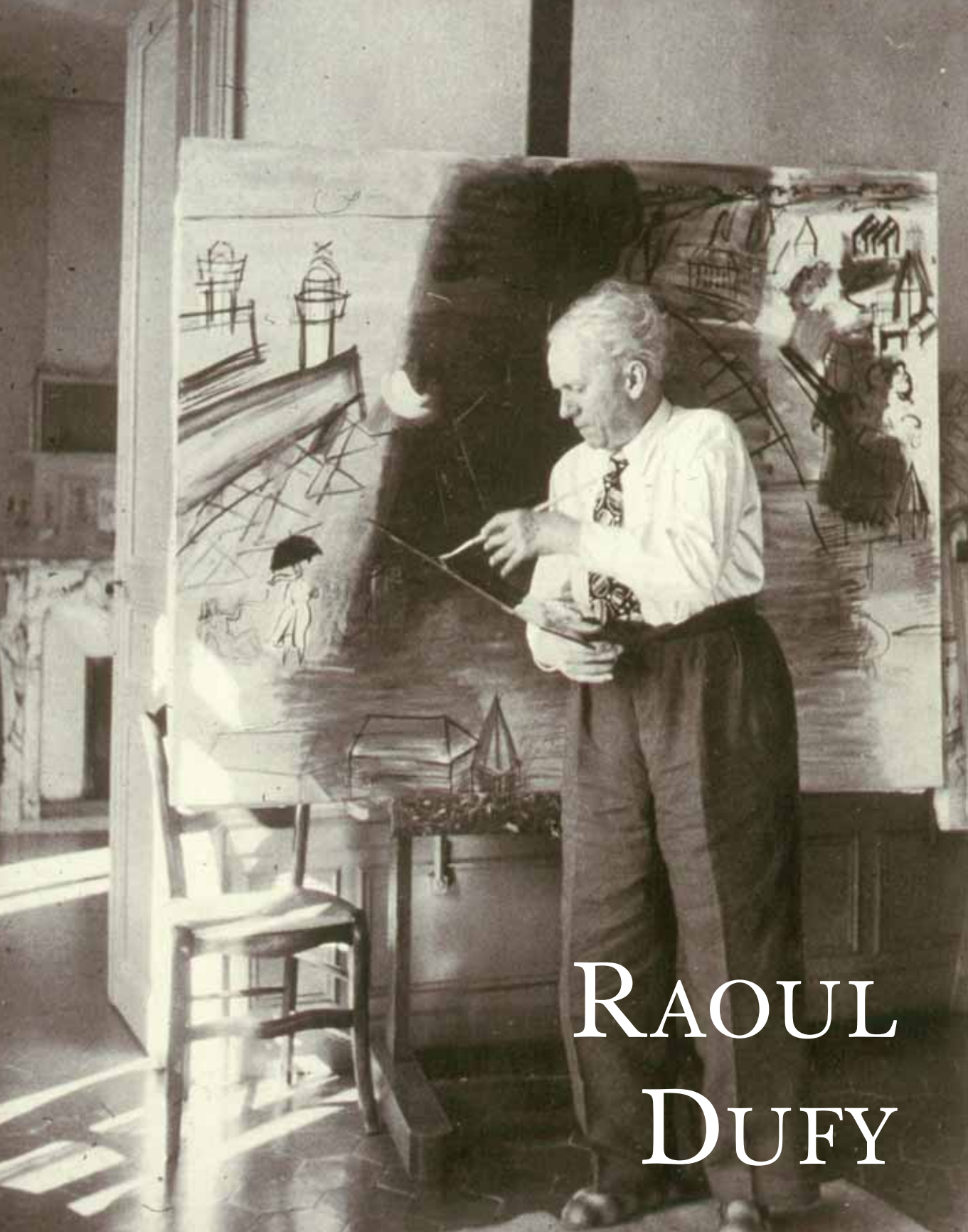
- Frans Jacobs Fine Art, Parijs (circa 2009)

N.B.:

Inclusief certificaat van echtheid uitgegeven door Fanny Guillon-Laffaille van het Syndicat Français Des Experts Professionnels te Parijs. Met de opmerking: *sera reproduit dans un prochain volume du Catalogue Raisonné des Dessins de Raoul Dufy actuellement en préparation par Madame Fanny Guillon-Laffaille* (zal worden opgenomen in een nieuwe uitgave van de Catalogue Raisonné van Raoul Dufy, welke wordt voorbereid door mevrouw Fanny Guillon-Laffaille).

€ 5.000 - 8.000

RAOUL
DUFY

Raoul Dufy is bij uitstek dé vertolker van het 'joie de vivre'. Tot zijn onderwerpen behoorden ondermeer paardenrennen, opera's en casino's. Zo sprak hij ooit de woorden: "*Het leven heeft mij niet altijd toegelachen, maar ik heb wel altijd het leven toegelachen*". Dufy staat bekend als een van de meest veelzijdige en toonaangevende avant-gardisten in Parijs, werkzaam als kunstenaar, illustrator, textiel-, decor- en tapijntontwerper. Hij maakte impressionistische werken, liet zich inspireren door het kubisme en ontwikkelde een spraakmakende eigen stijl. Dufy begon zijn carrière echter niet bepaald kunstzinnig, op jonge leeftijd werkte hij als boekhouder bij een koffie-importeur in Le Havre. Via een vriend kwam hij in contact met de wonderbaarlijke kunstwereld. Op drieëntwintigjarige leeftijd meldde Dufy zich aan voor de École des Beaux-Arts in Parijs, waar ook Degas, Monet en Renoir hun opleiding genoten.

Dufy behoorde tot de top van de avant-gardisten in Parijs en verbeeldde het onbezorgde leven van alledag. Tijdens zijn eerste tentoonstelling op de Salon des Indépendants rond 1903 werd zijn werk aangekocht door Maurice Denis, een vooraanstaand kunstenaar. Hiermee was zijn naam gevestigd in de internationale kunstwereld. Hoewel Dufy vaak wordt geassocieerd met het fauvisme, is zijn veelzijdige werk niet alleen onder deze noemer te schaken. De term fauvisme is afkomstig van het Franse woord 'fauve', wild beest en benadrukte het wilde kleurgebruik door kunstenaars zoals Henri Matisse. Aanvankelijk genoot Dufy een klassieke opleiding, waar hij zijn talent voor tekenen ontwikkelde. Dufy had echter een grote bewondering voor het werk van Paul Cézanne en de subtiele kracht die daaruit voortkwam, wat hem aanspoorde te breken met de academische traditie. Zo ontwikkelde hij de techniek 'couleur-lumière', met dit unieke kleurgebruik beïnvloedde hij de perceptie van licht in zijn werken. Hij combineerde zo het felle kleurgebruik en agressievere penseelwerk van de fauvisten met de subtiliteit van de impressionisten.

In 1908 reisde Dufy samen met Georges Braque naar l'Estaque om het werk van Cézanne beter te bestuderen. Deze reis inspireerde beide kunstenaars om een gematigder palet en hoekigere vormen te hanteren, wat Braque later bracht tot de ontwikkeling van het kubisme. Dufy bleef, in tegenstelling tot Braque, meer waarde hechten aan het expressieve kleurgebruik. Na een korte kubistische periode werkte Dufy aan op volkskunst gebaseerde ontwerpen. Tot 1909 exposeerde hij samen met Henri Matisse, André Derain en Maurice de Vlaminck. Dufy ontwikkelde in deze periode een nieuwe schilderstijl die berustte op het gebruik van vereenvoudigde en abstracte vormen en felle kleuren.

Het opvallende kleurgebruik van Raoul Dufy bleef niet onopgemerkt, hij werd dan ook gevraagd zijn talent te uiten op een ander soort doek. De toonaangevende couturier Paul Poiret vroeg de talentvolle Dufy stoffen te ontwerpen, welke Poiret in zijn kleding verwerkte. Zo bepaalden de schilderijen van Dufy op meerdere manieren het aanzicht van de Parijse kringen. Zelf zei hij hierover: "*My eyes were made to erase all that is ugly*". Dufy ontwierp verschillende stoffen voor atelier Poiret, een vruchtbare samenwerking die vele jaren stand zou houden. Deze ontwerpen zijn net als zijn schilderijen levendig en bevatten vaak sterk kalligrafische lijnen en witte 'schaduwen'. Zijn ontwerpen, zoals 'Feuilles' uit ca. 1920, zijn met hun bijna kinderlijke spontaniteit en ritmische primitiviteit de belichaming van de art-decostijl geworden.

Dufy ontwierp eveneens verschillende theaterdecors, zijn vriend Jean Cocteau introduceerde hem in de wonderlijke wereld van het theater. In 1923 experimenteerde hij samen met de Catalaan Artigas voor het eerst met keramiek, een samenwerking die tot 1938 zal duren. Ongeacht zijn vele talenten bleef Dufy uitblinken in het werken met penseel, waarmee hij zich vrijer kon uitdrukken. Tenslotte ontving Raoul Dufy in 1952 de prijs voor de schilderkunst op de biënnale van Venetië als kroon op zijn oeuvre.

34

35a

35b

34

Johannes Hüppi

(Baden-Baden 1965)

Ohne titel

Gesigineerd, gedateerd 20.okt.93 en gedateerd 1.nov.93 verso

Olieverf op paneel, 50 x 77.8 cm

Herkomst:

- Galerie Manus Presse, Stuttgart (1993) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 800 - 1.200

35

Co Westerrik

(Den Haag 1924)

a) *'man met masker in kleine ruimte'*

Gesigineerd en gedateerd 1971 augustus m.o.

Gesigineerd, getiteld en gedateerd 1971 l.m.

Inkt en aquarel op papier, 25 x 23.4 cm

b) *oudere arbeider met glas pils*

Twee keer gesigineerd, getiteld en gedateerd 1968 m.o.

Inkt en aquarel op papier, 28 x 22.1 cm

Herkomst:

- Galerie Espace, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

36

36

Co Westerik

(Den Haag 1924)

Boxer

Gesigneerd met initialen en gedateerd '59 r.b.

Olieverf op doek, 60 x 80.4 cm

Herkomst:

Door de vorige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 3.000 - 5.000

37

39

38

40

37

Rein Draijer

(Groningen 1899 - Den Haag 1986)

Paarden op het land

Gesigneerd en gedateerd 36 r.o.

Olieverf op doek, 74.6 x 98.6 cm

Literatuur:

J. van Kranendonk, *Rein Draijer. Onvergetelijk oeuvre*, Stichting Haagse Beeldende Kunst, 2006, pag. 6 (afb.)

N.B.:

Inclusief bovengenoemde publicatie.

€ 1.500 - 2.500

38

Karel Wiggers

(Den Haag 1916 - 1989)

Meisje bij stilleven

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd '65 verso

Olieverf op paneel in originele omlijsting, 79.2 x 99.2 cm

N.B.:

De bekendste werken van de hand van Wiggers zijn de onopgesmukte, op het eerste gezicht naïef geschilderde portretten van vrouwen en meisjes. De schijnbaar stilistische technische eenvoud is echter te geraffineerd om als naïef gekarakteriseerd te worden. De figuren in zijn werk lijken de toeschouwer altijd frontaal aan te kijken. Hoe klaar ook de blik van zijn modellen, het geheim van zijn eenvoud laat zich niet zo maar ontrafelen. In het hier aangeboden werk verbeeldde Wiggers de adolescentie, de overgang van meisje naar vrouw. De kunstenaar vervaardigde enkele werken in deze compositie, waarin de vrouw op elk werk een andere leeftijd heeft.

€ 2.000 - 3.000

41

39

Matthieu Wiegman

(Zwolle 1886 - Bergen (NH) 1971)

Moeder met kind in een Mediterraans landschap

Gesigneerd l.o.

Olieverf op doek, 29.1 x 43.2 cm

€ 1.000 - 2.000

40

Tinus van Doorn

(Padang 1905 - Ukkel 1940)

Dood konijntje

Gemonogrammeerd en gedateerd 34 l.o.

Olieverf op doek, 75.2 x 100 cm

€ 1.000 - 2.000

41

Tinus van Doorn

(Padang 1905 - Ukkel 1940)

Naakt

Gemonogrammeerd en gedateerd 39 r.o.

Olieverf op doek, 55 x 74.3 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 25 november 2003, lot 1 (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 4.000 - 6.000

42

42

Tony Scherman

(Toronto 1950)

Birth of Dionysus

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 94 verso

Gesigneerd en gedateerd 94 verso

Gepigmenteerde bijenwas op doek, 91.5 x 92 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1994) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 4.000 - 6.000

43

Tony Scherman

(Toronto 1950)

Jupiter: Rape of Callisto

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 93 verso

Gesigneerd verso

Gepigmenteerde bijenwas op doek, 152.9 x 137.2 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1993) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

N.B.:

Scherman heeft de Grieks-Romeinse mythologische verhalen over ontvoeringen en verkrachtingen tot leidraad van een serie werken genomen. Scherman heeft niet, zoals kunstenaars uit de zestiende en zeventiende eeuw, deze mythologie zo letterlijk mogelijk in beeld gebracht. In een aantal losse beelden roept hij eerder een stemming op die losjes met het verhaal te maken heeft, zoals een close-up portret. Hoewel zijn taferelen traditioneel zijn, is de wijze van schilderen dat niet. Vrijwel al zijn schilderijen zijn vervaardigd met vloeibare bijenwas vermengd met pigment, waardoor hij zeer snel moet werken. Ieder schilderij bezit dan ook een diepe gloed, alsof het licht door de kleur zelf wordt voortgebracht. Scherman wordt ook wel eens een postimpressionist genoemd, die zeer goed gekeken heeft naar Romeinse fresco's. Vanwege zijn theatrale effecten kunnen zijn werken eveneens barok genoemd worden.

€ 6.000 - 8.000

44

44
Marlene Dumas

(Kaapstad 1953)

Purple Pose

Gesigneerd en gedateerd 1999 r.o.

Getiteld en genummerd 42/50 l.o.

Kleurenlitho, 122,3 x 68,2 cm

N.B.:

Tijdens de jaren negentig van de vorige eeuw vervaardigde Marlene Dumas een reeks werken die de vreugde van en de exploratie naar de geneugten van de mens verbeeldt. Het onderwerp bestaat uit lichamen, voornamelijk vrouwen, die hun genitaliën lustvol aan de kijker blootgeven, waardoor ze haast pornografisch overkomen. Terwijl ze, formeel gezien, de door de mens gedefinieerde vooroordelen over klasse en geslacht subliem representeren.

Door de vluchtige contouren en gebrek aan sterke lijnen, is het lastig persoonlijke eigenschappen toe te kennen aan deze vrouwen. Waardoor deze werken breken met het comfortabele en de kijker in een bijna paradoxaal grijs gebied laat wanen.

€ 2.000 - 3.000

45

45
Marlene Dumas

(Kaapstad 1953)

Dorothy D-lite

Gesigneerd en gedateerd 1999 l.o.

Getiteld m.o. en genummerd 42/50 r.o.

Kleurenlitho, 121,7 x 68 cm

€ 3.000 - 5.000

46
Emilio Kruithof

(Monster 1969)

Black Magic Woman

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 2002 verso

Olieverf op doek, 60,3 x 50,3 cm

€ 1.000 - 1.500

46

47

48

47

Ronald B. Kitaj

(Chagrin Falls 1932 - Los Angeles 2007)

Barcelonetta (1979)

Gesigneerd en genummerd 46/100 l.o.

Uitgegeven door en met preegstempel van de Stuyvesant
Foundation, Amsterdam

Kleurenlitho, 78.7 x 56.7 cm

Herkomst:

- Galerie Clement, Amsterdam (1997) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

Literatuur:

J. Kinsman, *The Prints of R.B. Kitaj*, Ashgate Pub.Co., Brookfield,

1994, no. 102

€ 1.000 - 2.000

48

Emilio Kruithof

(Monster 1969)

Sophisticated Lady (for Duke Ellington)

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 2000/2001 verso

Olieverf op dock, 100.4 x 63.3 cm

€ 1.500 - 2.500

49

50

49

Melle

(Amsterdam 1908 - 1976)

Zonder titel

Gesigneerd r.o.

Aquarel op papier, 36.6 x 51.9 cm

€ 800 - 1.200

50

Melle

(Amsterdam 1908 - 1976)

Zonder titel

Gesigneerd en gedateerd '48 r.o.

Gouache op papier, 62.8 x 52.9 cm

Herkomst:

- Galerie Mokum, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 1.500

51

Melle

(Amsterdam 1908 - 1976)

Zonder titel

Gesigneerd r.o.

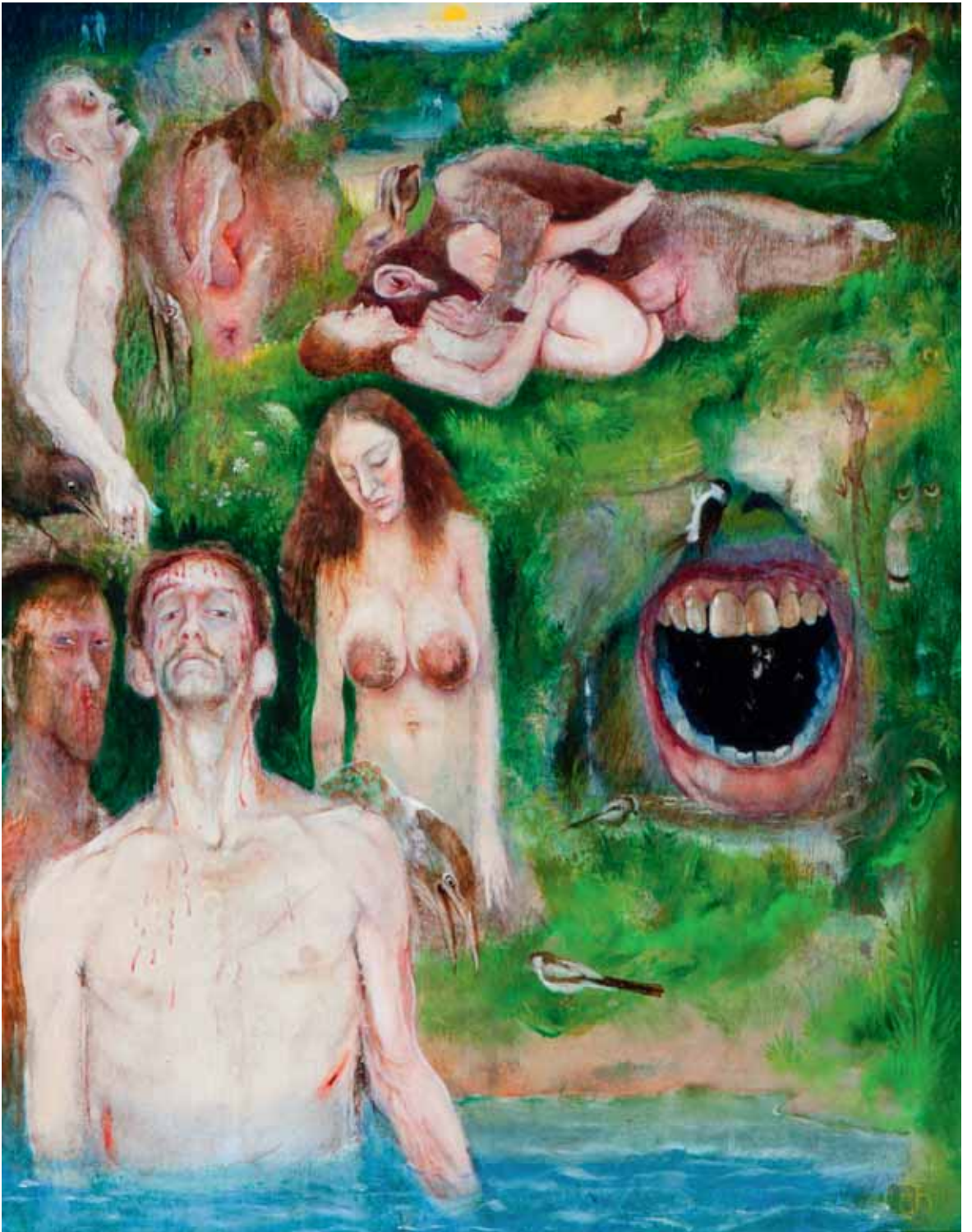
Olieverf op paneel, 35.5 x 27.3 cm

Herkomst:

- Galerie Mokum, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 4.000 - 6.000

52

53

52

Freck van den Berg

(Amsterdam 1918 - Veessen 2000)

In de serre

Gesigineerd l.o.

Getiteld verso

Olieverf op doek, 70.2 x 90.1 cm

Herkomst:

- Museum en Galerie Van Lien, Fijnaart (2010) (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 4.000

53

Freck van den Berg

(Amsterdam 1918 - Veessen 2000)

Can-can danseres op sofa (ca. 1975)

Gesigineerd r.o.

Olieverf op doek, 45.3 x 55.6 cm

Herkomst:

- Kunsthandel Warnars & Warnars, Naarden-Vesting (2010) (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

54

54

Walasse Ting

(Shanghai 1929 - New York City 2010)

Two beauties eating fruits

Met kunstenaarsstempel l.o.

Aquarel op rijstpapier, 88.5 x 95.4 cm

Herkomst:

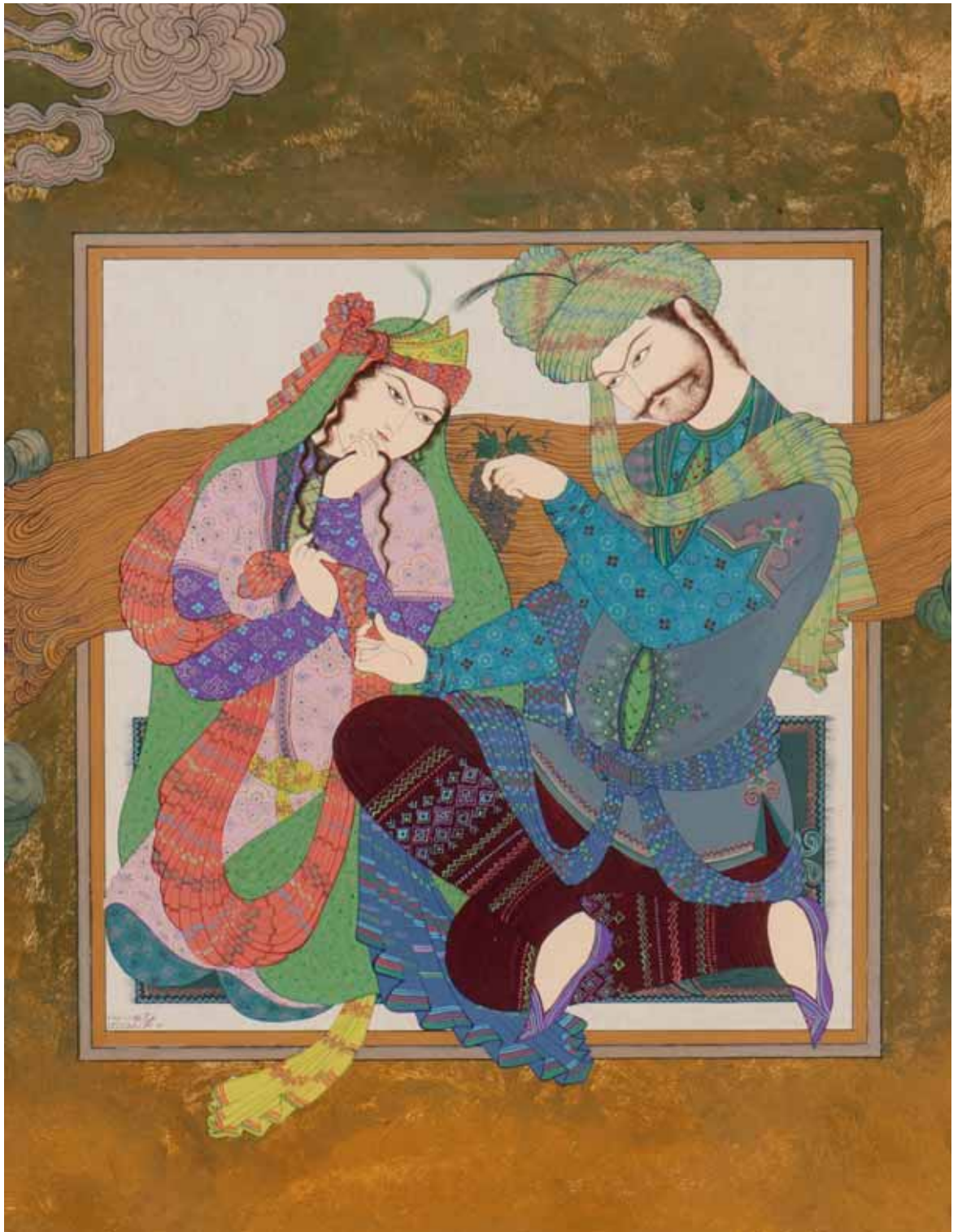
- Bedrijfscollectie, Nederland
- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

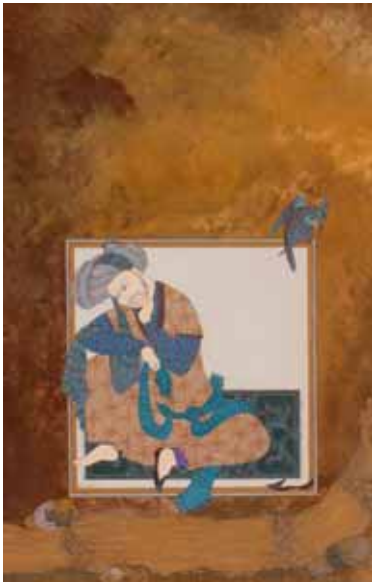
Walasse Ting verwierf internationale faam met zijn schilderijen op rijstpapier. Hij schilderde veelal halfnaakte vrouwen in uitdagende

de poses, omringd door bloemen, vruchten, parasolletjes, papegaaien en exotische voorwerpen. Ting werd geboren in China, woonde in Hong Kong en vestigde zich enige tijd in Parijs waar hij Karel Appel, Asger Jorn en Pierre Alechinsky ontmoette. Vervolgens trok hij naar New York, waar hij werd beïnvloed door popart en het abstract expressionisme en bevriend raakte met niemand minder dan Sam Francis. Als man van de wereld combineerde Ting deze vele invloeden tot een geheel eigen stijl: een verleidelijke, magische wereld vol kleur neergezet in kalligrafisch aandoende penseelstreken.

€ 10.000 - 15.000

Detail lot 55

55

55

Farah Ossouli

(Zanjan 1953)

Life (triptich)

Alle gesigneerd en gedateerd 1988 in het kader I.o.

Alle gesigneerd en gedateerd in Farsi in het kader I.o.

Alle met kunstenaarstempel

Gouache, goudverf, zilververf en inkt op karton, alle 68.4 x 43.2 cm

Herkomst:

- Seyhoun Art Gallery, Teheran (1989)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B. I:

Het hier aangeboden lot dient, naar Iraans gebruik, gelezen te worden van rechts naar links. Het rechterdeel verbeeldt de kindertijd van een man en de relatie met zijn moeder, het middendeel verbeeldt de jeugd en de relatie met zijn geliefde, het linkerdeel verbeeldt de eenzame ouderdom.

N.B. II:

Voor een vergelijkbaar werk, zie veiling Christie's Dubai, 31 oktober 2007, lot 75.

(3x)

€ 10.000 - 15.000

MADE IN CHINA

In de kunstwijk '798' in het Dashanzi-district in het oosten van Beijing bevinden zich ateliers van vooraanstaande Chinese kunstenaars. In de kale, loodsachtige ruimtes worden werken vervaardigd en exposities gehouden. De hedendaagse Chinese kunst is sinds eind twintigste eeuw onverminderd populair, met de kunstenaars van het eerste uur als levende iconen. Het bewijs van roem en succes staat buiten op straat: de glimmende jaguar als statussymbool in het hedendaagse China. De hele wijk '798' ademt de sfeer van nieuw verworven welvaart en luxe. Van het rovershol voor underground-kunstenaars, dat het oude fabrieksterrein van defensie rond 2000 nog was, is niets meer over. Destijds waren de Chinese hedendaagse kunstenaars nog gedwongen hun tentoonstellingen te beperken tot geheime eendagsmanifestaties in de gekraakte krochten van het terrein, zoveel mogelijk buiten het zicht van de overheid. Inmiddels heeft diezelfde overheid weer interesse getoond in '798' en is deze wijk omgebouwd tot een artistieke en hippe bestemming. De Chinese avant-garde – ooit bron van verzet in de nasleep van de gebeurtenissen rond het Tiananmenplein – heeft hiermee een plek verworven in de Chinese maatschappij, mede dankzij de vele dollars uit de westerse wereld.

Rond de jaren tachtig van de vorige eeuw zijn grote westerse verzamelaars zich gaan concentreren op de Chinese schilderkunst en zijn van belang geweest in de ontwikkeling hiervan. De Zwitser Uli Sigg reisde eind jaren zeventig naar China, als representant van het bedrijf Schindler, en liet zijn oog vallen op de moderne kunstuitingen aldaar. Sigg werd enkele jaren later benoemd tot Zwitserse ambassadeur en vestigde zich in China. Zijn collectie behoort tot de meest vooraanstaande op het gebied van de Chinese schilderkunst en telt ruim 1600 werken. Sigg bood de Chinese kunstenaars een mogelijkheid deel te nemen aan de kunstwereld in Europa, waarvan zij dankbaar gebruik maakten. Een andere belangrijke verzamelaar is de Belgische baron Guy Ullens de Schooten. Zijn enorme collectie telt niet alleen de namen van de huidige 'signature names' maar juist ook van de kunstenaars die in de jaren tachtig de kern van de avant-gardistische beweging vormden. In 2007 opende in '798 Art District' zijn Ullens Center for Contemporary Art, een belangrijke stap voorwaarts in het emancipatieproces van de Chinese kunstwereld. Het succes van de Chinezen lag vooral in het buitenland; bij de verzamelaars in Europa en de Verenigde Staten, op de biënnales en thematentoonstellingen. In China zelf kregen zij tot voor kort echter nooit een kans. Nu is er een duidelijke en significante ommekeer zichtbaar, met ook het Today Art Museum dat jonge Chinese kunst toont en werd opgericht door de Chinese verzamelaar Zhang Baoqua. Dankzij de internationale interesse groeide ook de nationale steun en kon de moderne en hedendaagse kunst in China

zich in vrijheid ontplooiën, zonder steun van de centrale overheid. Al blijft het 'vrijheid' in absolute gebondenheid, daar er uit galeries nog steeds werken worden verwijderd die de overheid onwelvallig zijn.

Het Ullens Center for Contemporary Art opende met de expositie *85 New Wave*, waarin voor het eerst op een gegroepeerde manier inzicht werd gegeven op de ontwikkelingen binnen de Chinese avant-garde van midden jaren tachtig. De kunstwerken waren stuk voor stuk ooit allemaal in Beijing te zien, maar niet eerder openbaar en voor zo'n groot publiek tentoongesteld. De kunstenaars van deze generatie borduurden voort op de eerste guerrilla-achtige acties van onder meer de Stars Group, die direct na het sterven van Mao in 1976 een eerste signaal afgaf van een nieuwe artistieke weg, het einde van de culturele revolutie en het begin van het einde van de officiële staatskunst. De grootschalige tentoonstelling toonde werk van kunstenaars als Wenda Gu (een rauwe vertaling van kalligrafische karakters met stadse iconen), Chen Zhen (abstracte materieachtige schilderijen), Huang Yongping (dadaïstische readymade objecten), Wang Guangyi (sterk gestileerde 'anonieme' figuren in harde lichtdonker contrasten), Zhang Xiaogang (feeëriek gestileerde figuratie) en Xu Bing (grote installaties met gefantaseerde kalligrafische tekens). Deze pioniers groeiden uit tot belangrijke representanten van hun generatie en inspiratiebronnen voor latere generaties.

Voor de Chinese tachtigers heerste er sinds de machtsovername van Mao Zedong in 1949 een strenge censuur. De kunst werd in dienst gesteld van de verheerlijking van het regime en dit betekende een herstructurering van de kunsteducatie en het einde van de kunstcritiek. Kunstenaars kregen een eenzijdige academische training die de nadruk legde op het figuratieve sociaalrealisme. Tijdens de opleiding werden kunstenaars gedwongen werkende arbeiders en boeren af te beelden, kunst vertolkte zo de boodschap van de grootsheid van China. De avant-gardisten van de jaren tachtig hadden niet alleen een artistieke maar vooral een sociale agenda: een radicale breuk met de sociaal-realistische maatschappij. De eerste nationale tentoonstelling van de Chinese avant-garde vond plaats in Beijing in 1989, maar werd tot twee keer toe ontmanteld door de staat. Nog geen drie maanden later werden de prodemocratische demonstraties op het Tiananmenplein, het Plein van de Hemelse Vrede, gewelddadig neergeslagen.

Al in de jaren zeventig ontstonden de eerste artistieke initiatieven, welke nog zeer dicht bij het figuratieve idioom bleven van de haast propagandistische staatskunst. Ook een kunstenaar als Ai Wei Wei, een van de belangrijkste pioniers van

de hedendaagse Chinese kunst, bleef lang vastzitten in deze figuratie die geput werd uit de Chinese historie. Na het overlijden van Mao werden de internationale grenzen voorzichtig overschreden en keken de kunstenaars zowel naar de Chinese tradities als naar de Westerse artistieke vrijheden. Verschillende publicaties uit de Westerse landen vormden een eerste kennismaking en inspiratiebron voor de Chinese avant-garde. In de jaren tachtig werd het geoorloofd om geabonneerd te zijn op internationale tijdschriften en buitenlandse boeken, urenlang zaten kunstenaars in de bibliotheek om de westerse beeldtaal te bestuderen.

De Chinese hedendaagse kunst toont in een aantal aspecten overeenkomsten met de kunst die in het Europa en Amerika van de jaren vijftig werd vervaardigd. De Chinese kunstenaars van de jaren tachtig probeerden te ontsnappen aan het gelikte realisme dat de staatskunst voorschreef. Deze zoektocht vormde het beginpunt van conceptuele experimenten, waarin gezocht werd naar een eigen taal of handschrift die nu mogelijk gedateerd overkomt maar destijds een revolutionaire breuk vormde. De zoektocht vond plaats tegen de achtergrond van de eigen tradities binnen de kunsten, met name binnen de kalligrafie en beeldhouwkunst, kunsten waarin China eeuwenlang toonaangevend was. Over het algemeen is de Chinese hedendaagse kunst in te delen in twee scholen, de politieke popart en de performance art. In beide kunstvormen werd sinds het prille begin de symboliek boven de esthetiek geprevaleerd.

Vlak achter de 'tachtigers' zaten de kunstenaars die het 'cynisch realisme' of de 'Political Pop-Art' groot hebben gemaakt. Fang Lijun, Yue Minjun, Liu Xiaodong, Liu Ye, Rong Rong en Yang Shaobin zijn hier de belangrijkste presentanten van. Hun werk illustreert de nieuwe realiteit van het hedendaagse China. Fameus zijn de 'lachende mannen' die in nogal wat van hun schilderijen voorkomen. Lachen, zo stelde Minjun, heeft een dubbele betekenis: *"Op het eerste gezicht denk je dat de figuur vrolijk is, maar als je zorgvuldig kijkt, zie je dat het anders zou kunnen zijn. In China heeft de lach een lange historie. Je hebt bijvoorbeeld de Maitreya Buddha die de toekomst kan voorspellen en wiens gezichtsexpressie de lach is. Normaal gesproken staat daar een inscriptie bij dat je optimistisch moet zijn en moet lachen in het aanzicht van de realiteit. Er waren ook schilderijen tijdens de Culturele Revolutie, van die Sovjet-stijl posters, die gelukkige lachende mensen lieten zien. Het interessante is dat wat je ziet op die posters juist het tegendeel van de realiteit is."*

De geschilderde lachende mannen van de Political Pop-Art zijn representatief geworden voor de hedendaagse Chinese kunst, maar deze is zeker nog veelzijdiger. Chinese kunstenaars gingen hun eigen lichaam inzetten voor soms vergaan-

de experimenten. Niet zelden werd er frontaal naakt opgetreden in hun werk, taboedoorbrekend in het communistische China. Ook figuurlijk werd het lichaam ingezet, de popart-achtige schilderijstijl met realistische voorstellingen reflecteerde de condities van het moderne Chinese leven, die de veranderde politieke realiteit weerspiegelen en tegelijk een cynisch commentaar op de communistische dictatuur zijn. Deze kunst is tegelijkertijd confronterend en subtiel, dankzij de gave van Chinese kunstenaars om de directe kritiek omfloerst te brengen. Dat lijkt een tegenstelling, maar het toont het dunne koord waarop de kunstenaars moesten (en nog moeten) balanceren in hun eigen land.

Hoe snel het kan gaan met de nationale waardering van deze nieuwe kunstvormen getuigt een bezoek aan een enorme vlooiemarkt in Beijing. Eén van de gangen is ingeruimd voor de kunst: eindeloze kraampjes met imitaties van kalligrafie, zoetige bloemen, vervaarlijke tijgers en idyllische landschappen. Geproduceerd per strekkende meter en allemaal even vlak, haast machinaal, geschilderd. Dan ineens een paar handelaren die kopieën van hedendaagse meesters naar de markt brengen: Yue Minjun, Zhang Xiogang, Liu Ye, Wang Guangyi, maar dan in dezelfde vlakke stijl als de rest van het aanbod.

Yue Minjun woont in een grote Alvar Aalto-achtige villa in een buitenwijk. Luxe al voor westerse normen, maar bijna exorbitant binnen China. In de omgeving staan nog de enorme woontorens – grauw, anoniem en eentonig. Groot wonen is in China niet de norm van de dag. En Minjun woont enorm groot, binnen een ommuurd gebied. Zijn atelier en woonhuis vormen één mooi langgerekt ensemble. Het atelier is kraakhelder, eerder een toonzaal dan een werkplaats. Datzelfde idee overheerst bij het atelier van Zhang Xiogang, waar zich nog enige rondslingerende schildersbenodigdheden bevinden. Dat Minjun nog meer in zijn mars heeft dan de lachende mannen blijkt uit de grote doeken die hij schilderde waarop hij 'schuldige landschappen' verbeeld. De kunstenaar heeft propagandafoto's uit de zwaar-communistische tijd genomen en daar alleen de achtergronden van geschilderd: fabriekachtige terreinen met grote wachttorens. Direct herkenbaar als propagandamateriaal. Op een intelligente manier verwijst Minjun naar deze cultuur van propagandamateriaal, maar ook hoe subtiel dat te manipuleren is. De schilderijstijl is hem zelf welbekend: op de kunstacademie leverde hij niet anders dan dit soort 'Sovjet realisme', waaraan deze stijl verwant is. De ironie is dat die gedegen kunstopleiding hem het schilderen heeft geleerd, waar hij nu mede zo geliefd om is. Want wat de voorstellingen van de hippe Chinezen ook zijn, ze getuigen van grote technische vaardigheid.

Die fabelachtige techniek zie je ook bij Zhang Xiaogang. Zijn portretten bestaan uit ondoorgrondelijk kijkende mensen tegen een effen grijze achtergrond, met vaak als enige wezenlijke kleurelementen een 'vlek' die over de voorstelling ligt. Het zijn fascinerend verstilde scènes. Rijk van toon, hoewel ze op het eerste gezicht erg monotoon overkomen. Dit is de typische 'langzame' schilderkunst: hoe langer je kijkt, hoe meer het werk tot leven komt. De grote formaten zuigen de kijker helemaal op in de wereld van de geportretteerde, terwijl je tegelijk buitenstaander blijft. Puur picturaal weet Xiongang zo de spanning op te bouwen tussen de directe figuratieve verschijningsvorm en een onderliggend abstract gevoel. Het is werk dat geduldig, laag over laag is opgebouwd.

Na jaren van isolationisme is er nu de relatieve vrijheid om kunst te maken, maar er is natuurlijk nog niet de ruimte om expliciet (politiek) geëngageerd te zijn. Toch zoeken kunstenaars naar mogelijkheden om een commentaar te geven op de eigen samenleving, inclusief de beperkingen die daar onlosmakelijk mee verbonden zijn. Een van de middelen is het doorbreken van taboes, bijvoorbeeld met naakt. Anderen zoeken het in een virtuele werkelijkheid, of ensceneren in fotografie. Populair is ook nog steeds het gebruiken van beeldmotieven en materialen die wortelen in de Chinese cultuur, zoals kalligrafie en porselein. Het zijn 'onschuldige' motieven, die vanuit het culturele referentiekader kunnen worden ingezet voor een eigen, nieuwe verbeelding. En dat – een nieuwe, eigen verbeelding – op zich al is, binnen een samenleving die tijdens harde repressie van de Culturele Revolutie 'geleerd' heeft niet zelf te denken aan een belangrijk statement.

Het gebruiken van zowel Chinese als westerse beeldmotieven en –technieken is en blijft een geliefd middel. Chinese kunstenaars zijn groot geworden in de maoïstische cultuur, maar functioneren binnen het kapitalistische marktdenken van de kunstwereld. Het geldt voor veel van deze kunstenaars, zeker sinds ze in de jaren tachtig de sprong naar het westen maakten: balanceren op het koord tussen de Chinese en westerse cultuur, inclusief alle verschillen in vrijheden en onvrijheden die daarbij horen. Wanneer je kijkt naar de Chinese kunst van nu, dan krijg je bijna een flashback naar het postmodernisme van midden jaren tachtig. De technieken zijn geavanceerder geworden, maar de essentie komt wel overeen: het spiegelen van de uiterlijkheden van een opkomende multimediale consumptiemaatschappij. Bij het westerse postmodernisme – met name de Amerikaanse – was dit de spiegeling van de sociale gevolgen van het consumentisme. Bij de Chinezen ligt het wat complexer, doordat het consumentisme en de nieuwe maatschappelijke realiteit is ingebed

in een ingewikkelder sociale en politieke cultuur. Daardoor is het 'lezen' van de reflectie wellicht gecompliceerder, maar de methodiek vergelijkbaar.

Zoals eerder geconstateerd, is het maken van politiek geëngageerd werk *risky business* in China.

Het fragmentarische karakter van de schilderkunst weerspiegelt de gelaagdheid waarmee men naar het beladen verleden kijkt, een schimmenspel van werkelijkheden. De Chinese hedendaagse kunst illustreert tegelijkertijd een fascinerende spanning tussen individualiteit en collectiviteit.

LIU YE

Liu Ye is opgegroeid in het Beijing van Mao Zedong. Zijn vader was een schrijver van kinderboeken, maar werd gedwongen op het platteland te werken. Hij verstopte vele verboden kinderboeken in een zwarte kist onder zijn bed, waaronder de sprookjes van Hans Christian Andersen en de verhalen door Alexander Poesjkin. Al op jonge leeftijd ontwikkelde Liu Ye een voorliefde voor de tekenkunst en volgde na de Culturele Revolutie een opleiding aan de kunstacademie te Beijing. Hier maakte hij kennis met de moderne kunst en met name met het werk van Piet Mondriaan. Deze kennismaking leidde hem terug naar de westerse kinderboeken van zijn vader en bracht hem naar de Rijksacademie van Amsterdam. Hier leerde hij meer universele thema's binnen de kunst te omarmen, zoals esthetiek en emotie. Liu Ye raakte in Nederland in het bijzonder gefascineerd door het tekenwerk van Dick Bruna, daar Liu Ye tijdens zijn studie in China een zakcentje verdiende met het tekenen van strips.

FANG LIJUN

Als een van de pioniers van de cynisch-realistische beweging behelst het werk van Fang Lijun de ontgoocheling van de Chinese jeugd, een generatie verdeeld door de activiteiten op Tiananmenplein en de Chinese politiek. Zijn monumentale prints betekenden een herleving van de oude Chinese houtsnede techniek (een zeer gecompliceerde techniek) en staat hiermee tussen de traditionele en moderne kunstpraktijk. De houtsnedes van Fang Lijun personaliseren gevoelens van verwarring, angst en rebellie. Kale mannen werden in China gezien als onbekwame mensen, door deze veelvuldig te verbeelden in zijn werken vraagt Fang Lijun aandacht voor moraliteit en hoe men wordt beoordeeld op uiterlijke verschijning. De kunstenaar vraagt aandacht voor het individu in de collectiviteit van de Chinese maatschappij en zijn grijze kleuren versterken de onzekerheden en de sterk wisselende emoties van zijn generatie.

WANG GUANGYI

Behorend tot de boegbeelden van de Chinese hedendaagse kunst is Wang Guangyi sociaal geëngageerd in zijn werk. De kunstenaar, opgeleid tot propagandakunstenaar onder Mao Zedong en diens heroïsme van het Socialistisch Realisme, uit met zijn serie *Great Criticism* de onvrede over deze jarenlange censuur. Wang Guangyi combineerde sociaal realistische iconen met concepten uit de westerse consumentenmaatschappij. De kunstenaar werd in 1993 uitgenodigd deel te nemen aan de biënnale van Venetië, waar het westerse publiek kennis maakte met zijn werk en de Chinese hedendaagse schilderkunst in het algemeen. Deze confrontatie met de internationale kunstwereld werkte tegelijk ontwapenend en ont-nuchterend, zijn wereld werd groter en hij verlegde de focus naar internationale maatschappelijke problemen. Wang Guangyi blijft de socialistische realistische beeldtaal gebruiken, zij het op een creatieve, uitvergrote manier. Naar eigen zeggen wil hij de beeldtaal waarmee hij opgroeide nalaten voor latere generaties Chinezen omdat het deel uitmaakt van de Chinese identiteit.

ZHANG XIAOGANG

Zhang Xiaogang liet zich inspireren door familiefoto's uit de periode van de Culturele Revolutie en het Europese surrealisme. Ook zijn werken spelen met de wisselende opvatting van identiteit in de Chinese cultuur. Vaak vervaardigd in grijstonen, teruggaand op de Chinese traditie van het houtskooltekenen, vertalen zijn portretten de fotografie naar het doek en vormen zijn tijdloze documenten. Bijna anoniem. De kleurvlakken die hij aanbrengt onderbreken deze anonimiteit en suggereren een individualiteit, de persoonlijkheid van de geportretteerde.

ZHAO GANG

Als de jongste deelnemer aan *The Star Art Exhibition* laat jaren zeventig, liet Zhao Gang zich als een van de eersten inspireren door de impressionistische werken uit het westen. Deze individuele schilderkunst opende zijn ogen en betekende zijn afkeer van de opgelegde regels. In de jaren tachtig kreeg hij de mogelijkheid om naar het westen te vertrekken en greep deze kans vol overtuiging. In New York reflecteerde hij op de jarenlange onderdrukking en censuur met het gebruik van Chinees historisch materiaal. Met zijn werken van het voorbije China probeerde hij een culturele identiteit te ontwikkelen voor zowel zichzelf als de Chinese kunstenaar.

WU GUANGZHONG

De tekeningen van Wu Guangzhong vormen een modernis-

tische interpretatie van de traditionele kalligrafie. Al voor de Culturele Revolutie was de kunstenaar toonaangevend, waardoor hij bij het aantreden van Mao Zedong werd verbannen uit de Chinese kunstwereld. Zijn werken vormen spirituele en tonale variaties op de Chinese landschap-schilderkunst en spoorden zijn tijdgenoten aan tot het expressionistisch werken. In de jaren veertig vertrok de kunstenaar op uitnodiging naar Europa, om vervolgens vol verhalen terug te keren naar China waar hij al snel naar het platteland werd gestuurd.

YUE MINJUN

Yue Minjun is vermoedelijk, samen met Ai Wei Wei, de bekendste Chinese kunstenaar ter wereld. Cynisme vormt de basis van zijn oeuvre, de bijkomende lach is ontstaan uit frustratie van de kunstenaar en uit het inwonerschap in het hedendaagse China. Yue Minjun en zijn generatie werden systematisch onderdrukt en belemmerd in hun artistieke vrijheid. Zijn werken passen in het Westerse beeld van China, met de verwachte absurditeiten en restricties. Chinese attributen, mythes en omgevingen vormden de achtergronden van zijn werken.

LI MINGZHU

Li Mingzhu behoort tot een latere generatie kunstenaars die de spanning opzoekt tussen de glorie-dagen van het oude China en de massaproductie van de eigen tijd. Hij richt zich op de vraag hoe traditionele Chinese idealen en culturele praktijken in het heden worden verbeeld. Zijn serie geschilderde keramieken legt een connectie tussen de aardewerktraditie van de Ming dynastie en de haast machinale vervaardiging van Chinees porselein heden ten dage.

56

57

56

Zhang Jianjun

(Shandong 1979)

Big Fatty

Gesigineerd en gedateerd 2006 r.o.

Olieverf op doek, 180.3 x 160.1 cm

N.B.:

Jianjun wil met zijn 'fatties' laten zien wat de consumptiemaatschappij de mensheid heeft gebracht: overconsumptie en materieel bezit staan daarbij voorop. In zijn werken vormen de Chinese fatties, die plotseling hun vriendelijk karakter zijn kwijtgeraakt en zich verliezen in vulgair gedrag, het middelpunt. Deze vlezige, roze figuren hebben hun oprechtheid en menselijke glimlach verloren. Door overmatige consumptie zijn hun lichamen getransformeerd in opgeblazen lichamen. Zij hebben geen enkele weerstand meer: slechts consumptie houdt hen op de been.

€ 2.000 - 3.000

57

Li Mingzhu

(Tianjin 1973)

Chinese China: Flowers and Birds No. 6

Gesigineerd en gedateerd 2006 l.o.

Gesigineerd, gesigineerd in Chinees, gedateerd en genummerd 6 verso

Olieverf op doek, 99.8 x 60 cm

Herkomst:

- Willem Kerseboom Gallery, Amsterdam (2006)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Inclusief de tentoonstellingscatalogus *Li Mingzhu "My China - My China"*, Willem Kerseboom Gallery, Amsterdam, 2007.

€ 1.000 - 2.000

58

59

58

Wang Guangyi

(Harbin 1957)

Great criticism - Coca Cola (red) (2006)

Gesigneerd in Chinees r.o. en genummerd 93/199 l.o.

Kleurenlitho, 87,5 x 78 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 1.500 - 2.500

60

59

Wang Guangyi

(Harbin 1957)

Great criticism - Coca Cola (green) (2006)

Gesigneerd in Chinees r.o. en genummerd 115/199 l.o.

Kleurenlitho, 89,9 x 77,1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 1.500 - 2.500

60

Wang Guangyi

(Harbin 1957)

Great criticism - Gillette (2006)

Gesigneerd in Chinees r.o. en genummerd 142/199 l.o.

Kleurenlitho, 90,3 x 68,8 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 1.500 - 2.500

61

Wang Guangyi

(Harbin 1957)

Great criticism - MTV

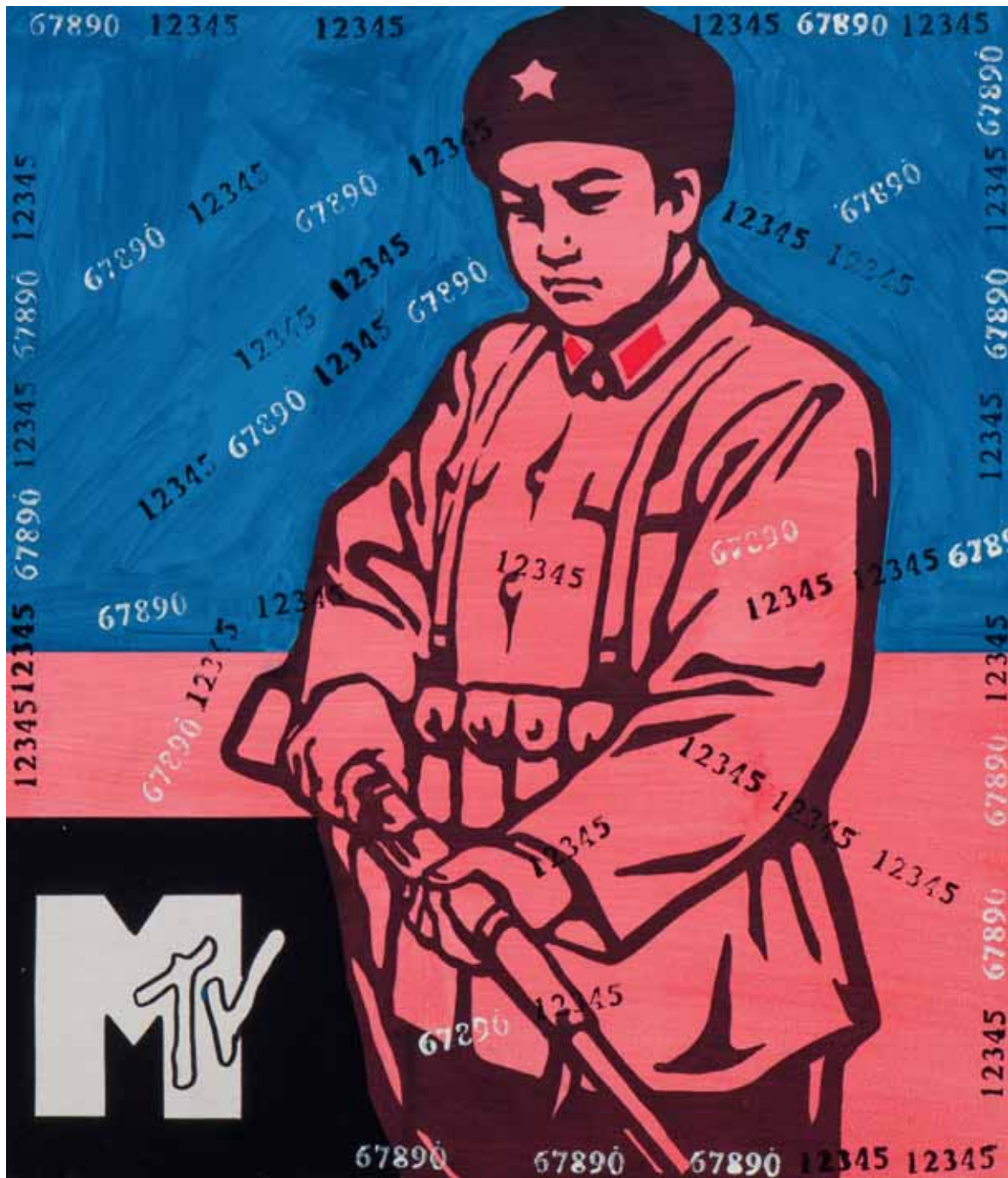
Gesigneerd, gesigneerd in Chinees en gedateerd 2005 verso

Olieverf op doek, 69,9 x 60 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 18.000 - 25.000

62

63

62

Zhao Gang

(Beijing 1961)

Untitled (Mao) (2006)

Gesigneerd en gedateerd 06 verso

Olieverf op doek, 58.9 x 80.1 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 2.000 - 4.000

63

Zhao Gang

(Beijing 1961)

Untitled (Spring Festival) (2006)

Gesigneerd en gedateerd 06 verso

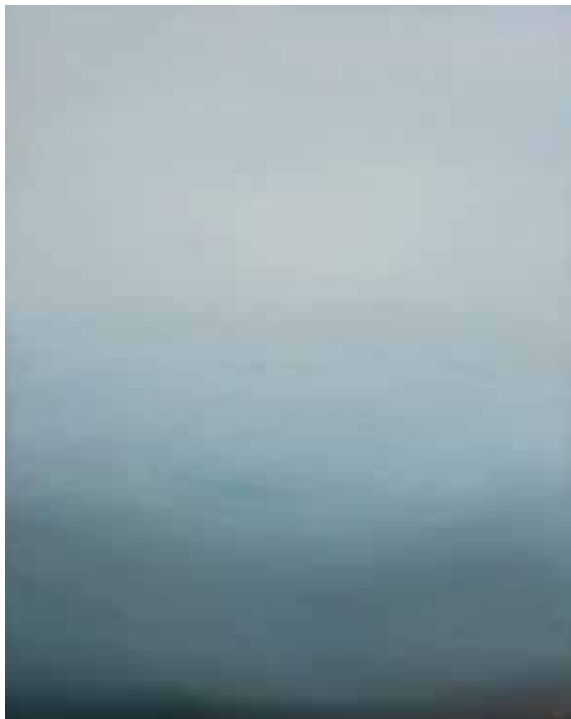
Olieverf op doek, 60.1 x 80.1 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 2.000 - 4.000

64

64

Yaoxian Liu

(Neimenggu 1964)

Water series

Gesigneerd in Chinees en gedateerd 2005.9.6 r.o.

Gesigneerd en getiteld in Chinees en gedateerd 2005.9.6 verso

Olieverf op doek, 190 x 150 cm

Herkomst:

- Galerie Serieuze Zaken, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 4.000 - 5.000

65

65

Yaoxian Liu

(Neimenggu 1964)

Water series

Gesigneerd in Chinees en gedateerd 2007 r.o.

Gesigneerd en getiteld in Chinees en gedateerd 2007.A-14 verso

Olieverf op doek, 190 x 150 cm

Herkomst:

- Robinsons Art Gallery, Knokke (2007)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 4.000 - 5.000

66

66

Fang Lijun

(Handan 1963)

Self-Sculpture (1998)

Gesigineerd op achterzijde

Gedateerd 1998 Amsterdam en genummerd 11/50 op onderzijde

Keramiek, H. 34 cm

€ 2.500 - 3.500

67

Liu Ye

(Beijing 1964)

Porcelain Plate (Girl in profile) (2006)

Gesigineerd, gesigineerd in Chinees en genummerd 24/108 verso

Met signatuur en datering 05 m.o.

Uitgegeven door Shanghai Tang, China

Keramieken bord, Diam. 27 cm

In originele zijden cassette

Herkomst:

- Particuliere collectie, New York

€ 1.500 - 2.500

67

68

Liu Ye

(Beijing 1964)

Matthias en Fleur

Gesigineerd met initialen en gedateerd 2010 r.o.

Aquareel op papier, 54.9 x 46.8 cm

Herkomst:

- Liefdadigheidsveiling Stichting Maande Middle School, Hilversum, 27 september 2010

- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

C. van Zadelhoff, *Haruba. Het mysterie van een verborgen rijk*, Practicum Grafimedia, Soest, 2010, pag. 77 (afb.) (incl. boek)

N.B. I:

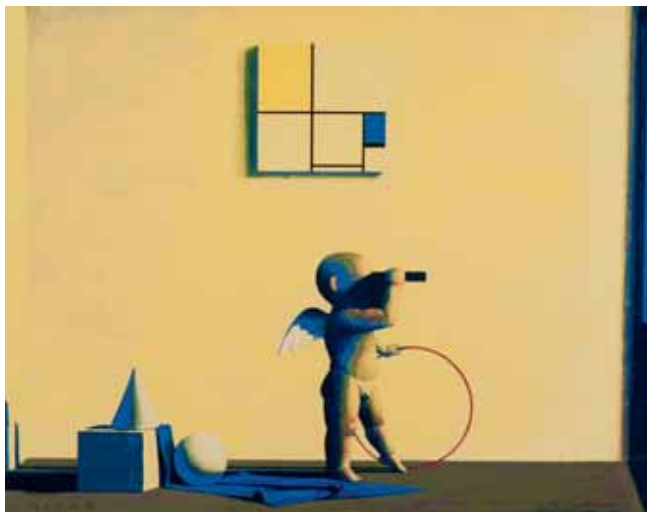
Het hier aangeboden lot werd aangekocht op een liefdadigheidsveiling, waarvan de opbrengst geheel ten goede kwam aan de leerlingen van de Maande Middle School in Yunnan. Aan deze veiling werkten internationaal vooraanstaande kunstenaars mee, van Dick Bruna en Jeroen Krabbé tot Wang Guangyi, Yin Kun en Liu Ye. Van Liu Ye is bekend dat hij grote bewondering heeft voor Dick Bruna, via wie hij dan ook zijn medewerking aan dit project toezegde.

N.B. II:

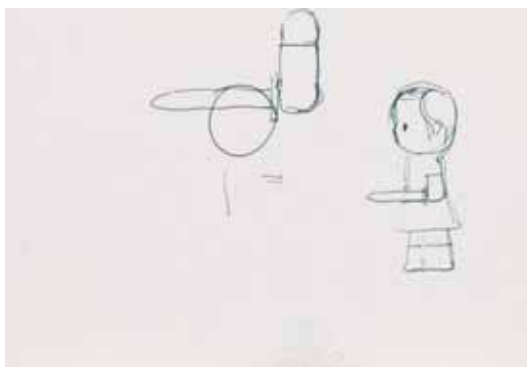
Liu Ye heeft zich voor dit werk laten inspireren door de hoofdpersonen Matthias en Fleur in het verhaal *Haruba*. Doordat Ye hier een Chinees meisje met blauwe ogen heeft verbeeld (een teken van geluk in China), verkreeg dit werk bijzonder veel internationale media aandacht, zo ook in Chinese nieuwsberichten.

€ 30.000 - 40.000

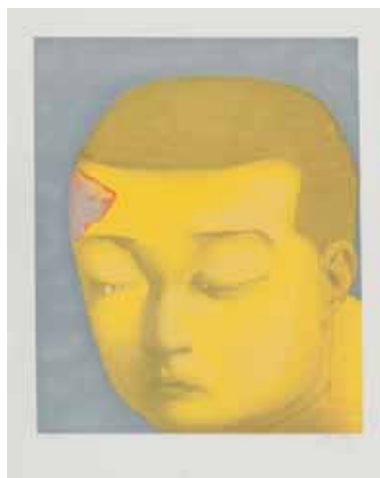

69

69

70

69

Liu Ye

(Beijing 1964)

Composition for Mondrian

Gesigeneerd, gedateerd 2000 r.o. en genummerd 35/62 m.o.

Gesigeneerd, getiteld in Chinees r.o. en gesigeneerd l.o.

Zeefdruk, 57.4 x 73.3 cm

Herkomst:

- Galerie Serieuze Zaken, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Inclusief een bedrukte kaart met op de achterzijde een studie in inkt

(10.5 x 15 cm) voor een vergelijkbaar werk uit de serie *For Mondrian*.Deze tekening diende mogelijk als schets voor zijn werk *Red, Yellow, Blue* uit 2002.

€ 4.000 - 5.000

70

Zhang Xiaogang

(Kunming 1958)

Fantasy (2002)

Gesigeneerd in Chinees r.o. en genummerd 115/199 l.o.

Kleurenlitho, 78.8 x 64.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 1.000 - 2.000

71

71

Fang Lijun

(Handan 1963)

2000.5.5 (2000)

Gesigneerd in Chinees r.o., getiteld l.o. en genummerd 33/65 m.o.

Houtsnede, 122.2 x 81.3 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen
€ 1.500 - 2.500

72

72

Fang Lijun

(Handan 1963)

2000.6.30 (2000)

Gesigneerd in Chinees, getiteld en genummerd 43/65 m.o.

Houtsnede, 121.5 x 80.8 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 1.500 - 2.500

73

73

Yue Minjun

(Daqing 1962)

Untitled (Smile-ism No.2) (2006)

Gesigneerd r.o. en genummerd 26/45 l.o.

Kleurenlitho, 109.9 x 79.9 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 2.000 - 3.000

74

74

Yue Minjun

(Daqing 1962)

Untitled (Smile-ism No.9) (2006)

Gesigneerd r.o. en genummerd 26/45 l.o.

Kleurenlitho, 80.2 x 110.3 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 2.000 - 3.000

75

75

Yue Minjun

(Daqing 1962)

Untitled (Smile-ism No.12) (2006)

Gesigneerd r.o. en genummerd 26/45 l.o.

Kleurenlitho, 110 x 96.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, New York

€ 2.000 - 3.000

76

77

76

Yue Minjun

(Daqing 1962)

Head

Gesigneerd m.o.

Gesigneerd en gedateerd *Amsterdam 1998 verso*

Inkt op papier, 99.8 x 70 cm

Herkomst:

- Galerie Serieuze Zaken, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 7.000 - 9.000

77

Yue Minjun

(Daqing 1962)

Head

Gesigneerd m.o.

Gesigneerd en gedateerd *Amsterdam 1998 verso*

Inkt op papier, 99.7 x 70 cm

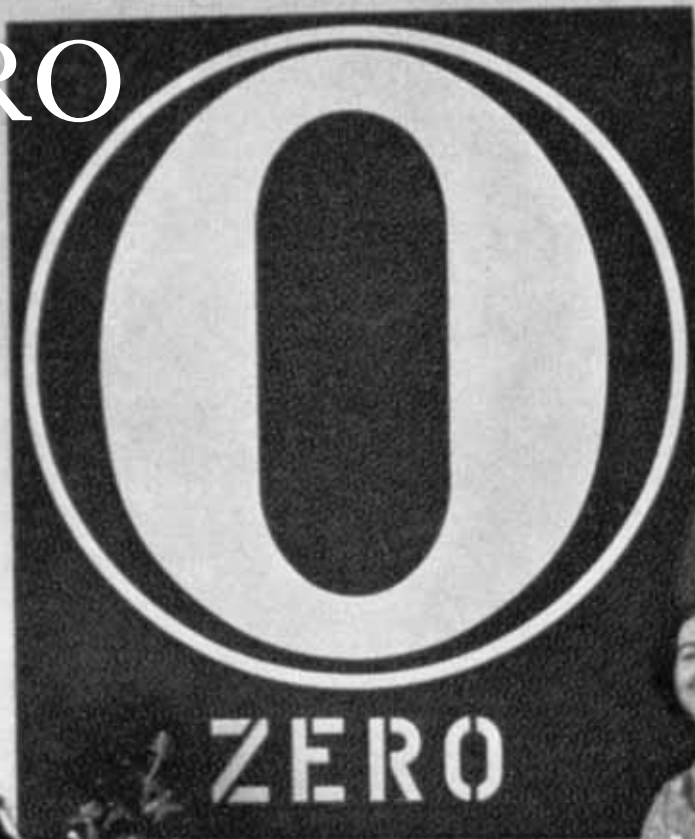
Herkomst:

- Galerie Serieuze Zaken, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 7.000 - 9.000

ZERO

In de jaren vijftig en zestig van de twintigste eeuw experimenteerde de kunstenaarsbeweging Zero met de meest innovatieve materialen en media. In deze naoorlogse jaren zocht een groep jonge kunstenaars naar een radicale vernieuwing van de beeldende kunsten. Zij wilden zich losmaken van de pessimistische tijdgeest en vanuit een grenzeloos optimisme vormden ze het grootste internationale kunstenaarsnetwerk uit de geschiedenis. De term Zero groeide uit tot een internationaal merk, mede vanwege de verstaanbaarheid in vele talen. Het netwerk werd gevormd door de Nederlandse Nulgroep met kunstenaars als Armando, Henk Peeters en Jan Schoonhoven, met de Duitse Heinz Mack, Onno Piene en Herbert Zangs, de Franstalige Jean Tinguely en Yves Klein en de Italiaanse Lucio Fontana en Pierre Manzoni. Gezamenlijk organiseerden zij tentoonstellingen in ateliers, galeries en musea in vele verschijningsvormen.

De essentie van Zero kan geformuleerd worden als het reduceren, concentreren en vernieuwen van artistieke vormen, waarbij de kunstenaars zich losmaakten van de heersende kunstopvatting van hun tijd: het abstract-expressionisme. In de loop van de jaren 50 maakten deze kunstenaars een radicale omslag: zij zetten zich af tegen het idee dat een kunstwerk het psychische en emotionele leven van de kunstenaar zou moeten verbeelden. Iconisch voor Zero zijn de witte, monochrome werken die veel van de kunstenaars in de beweging maakten. De Zero-kunstenaars waren niet de eersten die de schilderkunst door middel van reductie tot in het extreme opnieuw wilden definiëren, maar zij waren de eerste internationale generatie die hierin succesvol was. Het wit werd in alle denkbare variaties (puur, met sneden, rasters, in vormen geplooide doeken, gevuld met spijkers, veren, enzovoorts) met zo'n groot enthousiasme en op zo grote schaal omarmd door de Zero-kunstenaars dat veel experts dit zijn gaan zien als de kern van hun artistieke vernieuwing.

In hun zoektocht naar radicale nieuwe manieren om kunst te maken, werkten Zero-kunstenaars ook met monochrome, felle kleuren als rood, geel, blauw, zwart en goud. Daarnaast werd geëxperimenteerd met het gebruik van alledaagse voorwerpen als spijkers, watten, veren, munten, banden en bierkratjes. Spectaculaire effecten werden verkregen door te 'schilderen' met vuur en rook, snijden, schieten, of door motoren te gebruiken om voorwerpen te laten draaien, kloppen en ont-ploffen.

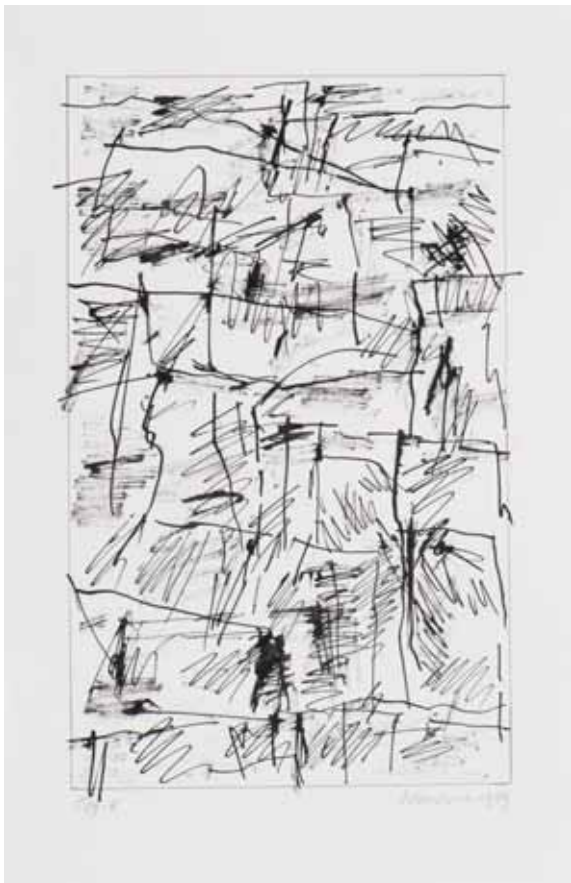
Glas en metaal werden gebruikt om glanzende oppervlakken te creëren waarop licht vrij spel had. Zachte materialen als watten of fluweel werden gebruikt om het tweedimensionale karakter van schilderkunst te doorbreken. Daarnaast was deelname van het publiek cruciaal bij de performances en manifestaties die de kunstenaars organiseerden, buiten op straat of in de weidse landschappen die ze zo bewonderden en die ze zagen als het ultieme platform voor of drager van hun werk.

Herbert Zangs behoorde tot de Duitse variant van de Zero-beweging. Zangs, nu alom geprezen, werd pas recentelijk herontdekt als belangrijke vernieuwer van de twintigste eeuwse schilderkunst. Daarmee trad hij uit de schaduw van zijn beroemde collega's, onder wie zijn klasgenoten aan de Düsseldorfer Akademie zoals Günter Grass en Joseph Beuys. Al vanaf 1952 vervaardigde Zangs zogenaamde *Verweissingen*, wit geschilderde alledaagse voorwerpen en liep daarmee voort op de Zero-kunst van de jaren zestig. Later schilderde hij met behulp van onder meer ruitenwissers en zelfs de rolstoel waaraan hij aan het einde van zijn leven was gekluisterd. Zijn werk verschilt met dat van de standaard Zero-kunstenaar daar zijn objecten een bepaalde emotie bevatten.

Schoonhoven vormde met Armando, Henk Peeters en Jan Henderikse de Nul-groep, de Nederlandse tak van de internationale Zero-beweging. Schoonhoven vervaardigde zijn werken echter slechts in zijn vrije tijd: zijn negen-tot-vijf baan bij de PTT zorgde voor de regelmaat die Schoonhoven zowel in zijn leven als in zijn kunst zocht. Het is dan ook dezelfde regelmaat die zijn reliëfs en tekeningen zo ontzettend herkenbaar maken. Al op jonge leeftijd hield Schoonhoven zich bezig met tekenen en volgde daarvoor een opleiding tot tekenleraar in Den Haag. Echter heeft hij niet lang voor de klas gestaan en werkte hij zijn hele leven bij de PTT, waar de zekerheid van een inkomen heeft hem altijd in staat gesteld als kunstenaar onafhankelijk te zijn. De tekeningen van zijn handen tonen een indrukwekkend lijnenspel, deels expressief aandoend en haast kalligrafisch weergegeven.

De Zero-kunstenaars gingen terug naar het artistieke nulpunt, het geometrische aspect kwam hieruit voort. Vanuit deze mentaliteit tekende Schoonhoven bladen vol met krachtige zwarte penseelstreken, voorzichtige arceringen of simpele lijnen. Zoals andere Zero-kunstenaars werkte hij in series om neutraliteit te benadrukken, hij vervaardigde vele spraakmakende reliëfs van karton. Schoonhoven was echter bij uitstek een tekenaar.

Tomas Rajlich, Zero-kunstenaar van een latere generatie, was een groot bewonderaar van het werk van Jan Schoonhoven. Rajlich benaderde zoals Schoonhoven het tekenen vanuit het zuivere handwerk en werkte zowel met de liniaal als met lijnen met uit de vrije hand. De kunstenaar verruilde de surrealistische tendensen in Praag voor de geometrische ordening van Zero in Nederland. Rajlich hield zich in zijn werken bezig met het structureren en ordenen van het oppervlak. Zijn werk kent enerzijds een harde geometrische indeling en anderzijds een persoonlijk handschrift: door het gebruik van eenvoudige materialen ontstond een element van subtiele verstoring. Rajlich vulde het gehele oppervlak met een patroon van lineaire elementen en binnen de regelmaat van de herhaling treden ook bij hem kleine onregelmatigheden op. Als gevolg van de strakke geometrie is deze afwijking zeer subtiel, haast gereguleerd, welke een fascinerend kijkspel geeft.

78

78

Jan Schoonhoven

(Hof van Delft 1914 - Delft 1994)

T89-8

Gesigneerd en gedateerd 1989 r.o.

Getiteld l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1989 verso

Oost-Indische inkt en ballpoint op papier, 50 x 32.6 cm

Herkomst:

Afkomstig van familie van de kunstenaar

€ 1.500 - 2.500

79

79

Jan Schoonhoven

(Hof van Delft 1914 - Delft 1994)

T92-19

Gesigneerd en gedateerd 1992 r.o.

Getiteld l.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1992 verso

Oost-Indische inkt en ballpoint op papier, 50 x 32.6 cm

Herkomst:

Afkomstig van familie van de kunstenaar

€ 1.500 - 2.500

80

Jan Schoonhoven

(Hof van Delft 1914 - Delft 1994)

T80-26

Gesigneerd en gedateerd 1980 r.o.

Getiteld l.o.

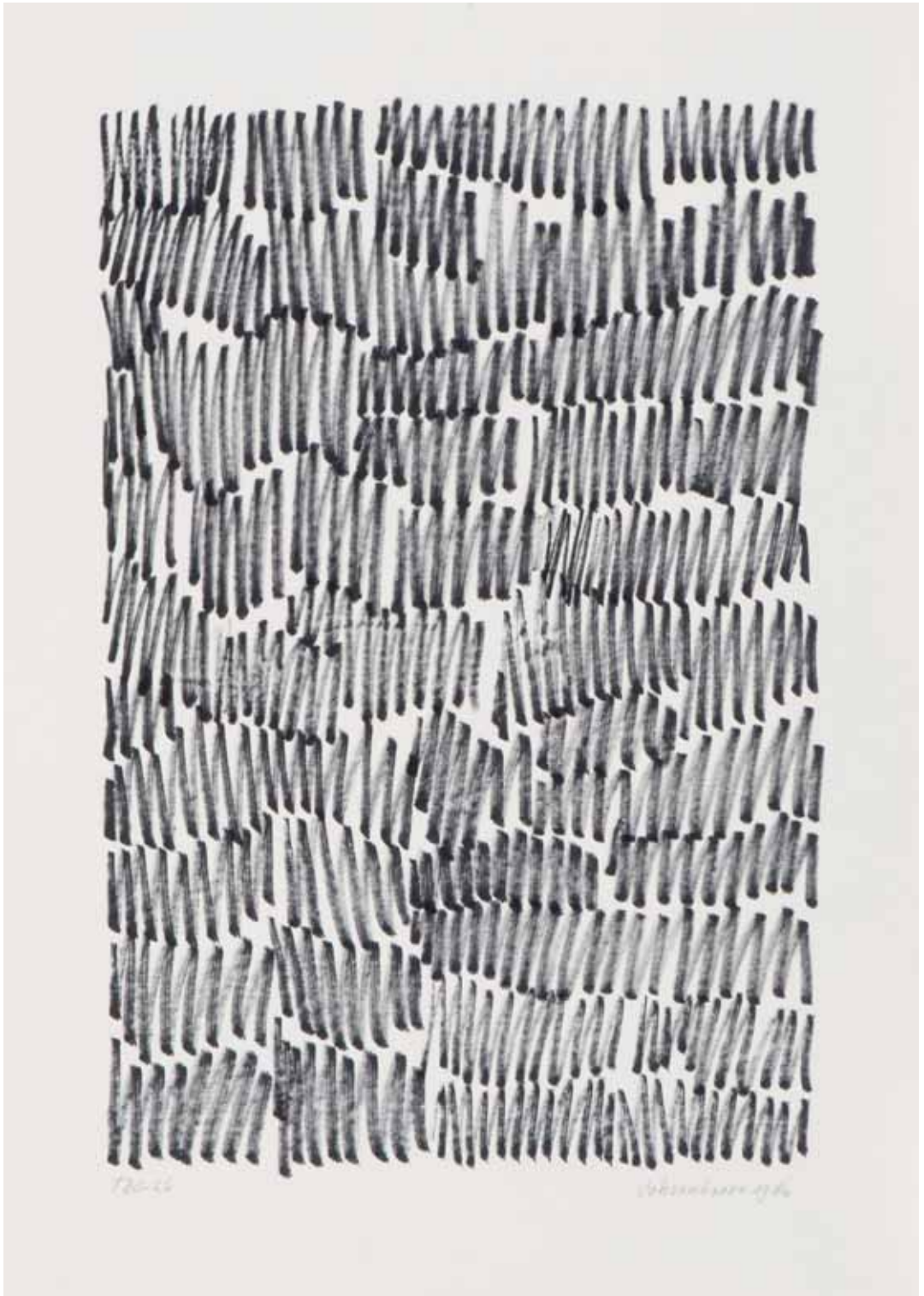
Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1980 verso

Viltstift op papier, 41.9 x 29.7 cm

Herkomst:

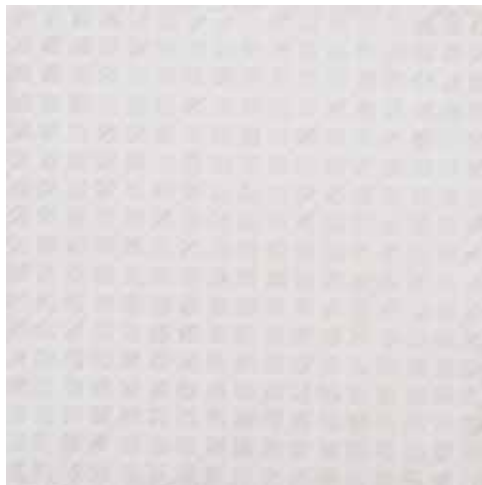
Afkomstig van familie van de kunstenaar

€ 3.000 - 5.000

81

82

83

84

81

Tomas Rajlich

(Jankov 1940)

zonder titel

Gesigneerd met initialen en gedateerd 72 verso

Inkt en acryl op board, 25.1 x 25.1 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen
€ 800 - 1.200

82

Tomas Rajlich

(Jankov 1940)

zonder titel

Gesigneerd en gedateerd 72 verso

Acryl op board, 17.6 x 17.6 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen
€ 700 - 900

85

86

83

Tomas Rajlich

(Jankov 1940)

zonder titel

Gesigneerd en gedateerd 82 verso

Acryl en potlood op doek, 45 x 45.3 cm

Herkomst:

- Galerie Ramakers, Den Haag (1982)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

84

Jaap Hillenius

(Amsterdam 1934 - 1999)

"Memento Vivere": Bewolkt en koud met hoog haar

Gesigneerd r.o. en gedateerd III-1993 l.o.

Gesigneerd en deels getiteld verso

Deels getiteld en gedateerd 5 maart 1993 op spieraam

Olieverf op doek in kunstenaarslijst, 51.5 x 51.5 cm

Herkomst:

- Galerie Blom, Dordrecht (2001) (incl. originele aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.200 - 1.800

85

Herbert Zangs

(Krefeld 1924 - 2003)

Ohne Titel

Gesigneerd r.o.

Dispersie op perkament in omlijsting, 76.2 x 101.9 cm

€ 900 - 1.200

86

Herbert Zangs

(Krefeld 1924 - 2003)

Ohne Titel

Gesigneerd r.o.

Dispersie op perkament in omlijsting, 103 x 75.7 cm

€ 900 - 1.200

87

87

87

87

87

87

Herbert Zangs

(Krefeld 1924 - 2003)

*Rechenstück (5x)*Alle gesigneerd r.b. en genummerd *V/V1.o.*

Uitgegeven in 1999 door Galerie Heidefeld, Krefeld

Alle dispersie op paneel in omlijsting, alle ca. 41.7 x 51.7 cm

Herkomst:

- Galerie Heidefeld, Krefeld

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Deze serie werd uitgegeven ter ere van de 75ste verjaardag van Zangs (zie inzet).

€ 900 - 1.200

88

88

Joep van Lieshout

(Ravenstein 1963)

Hard edge table

Gesigeneerd, gedateerd 1989 en genummerd 2/3 en 225.75.75 op
 onderzijde

Blauw gelakt hout, H. 74.5 x L. 224.8 x D. 74.9 cm

Herkomst:

- Galerie Fons Welters, Amsterdam (KunstRAI 1989)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Een ander nummer uit deze oplage bevindt zich in de collectie van
 het Museum Boijmans Van Beuningen te Rotterdam.

€ 5.000 - 8.000

89

90

91

89

Sam Salisbury

(Mission Viejo 1977)

Untitled (2005)

Gesigineerd en gedateerd 2005 verso

Olieverf op doek, 127.7 x 102.1 cm

Herkomst:

- Alison Jacques Gallery, London

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 3.000

90

Tony Berlant

(New York City 1941)

Divina

Gesigineerd, getiteld en gedateerd 2005 verso

Collage van blik en spijkers op paneel, 57.3 x 48.5 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 2.500 - 3.500

91

Tony Berlant

(New York City 1941)

Overlook

Gesigineerd, getiteld en gedateerd 2007 verso

Collage van blik en spijkers op paneel, 50.9 x 77.2 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 3.000 - 4.000

92

93

92

Jane Hammond
(Bridgeport 1950)
"Kibosh"

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1995 verso
Gemengde techniek en olieverf op doek, 184.8 x 222 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1996) (incl. kopie aankoopnota)
  - Bedrijfscollectie, Nederland
- € 1.000 - 2.000

93

Jane Hammond
(Bridgeport 1950)
"Twelve Sombreros"

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1995 verso
Gemengde techniek op rijstpapier, 91.2 x 82.5 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1996) (incl. kopie aankoopnota)
  - Bedrijfscollectie, Nederland
- € 800 - 1.200

94

94

Don Ken

(Gent 1956)

"It's not today we'll change..." (Stitch)

Gesigneerd r.o.

Acryl op doek, 150.4 x 119.7 cm

Herkomst:

- Robinsons Art Gallery, Knokke
  - Particuliere collectie, Nederland
- N.B.:

Don Ken verwierf internationale bekendheid met zijn fotografie voor grote modecampagnes. Hierbij ligt hij zich inspireren door de pop art van ondermeer Andy Warhol, wiens werk hem er eveneens toe bracht om zich te richten op zijn eigen kunst. In zijn vroege werk integreerde Ken de getekende iconen uit de hedendaagse maatschappij, de figuren van Walt Disney. Hierop volgde al snel een rechtszaak, met een gelukkige uitkomst: wereldwijd is Ken de enige kunstenaar die de figuren van Walt Disney in zijn kunst mag verbeelden.

€ 2.500 - 3.500

95

96

95

Paul Blanca

(Amsterdam 1958)

*Candy tree*Gesigneerd r.o., getiteld, gedateerd 2007 en genummerd *A.P.* l.o.

Lambdaprint, 110 x 110.2 cm (beeldformaat) / 136.1 x 126.7 cm

(papierformaat)

€ 800 - 1.200

96

Paul Blanca

(Amsterdam 1958)

*Garbage tree*Gesigneerd, gedateerd 2001 en genummerd *1/4 m.o.*

C-print, 115.3 x 146.6 (beeldformaat) / 126.7 x 168.3 cm (papierfor-

maat)

€ 1.000 - 2.000

97

Ruud van Empel

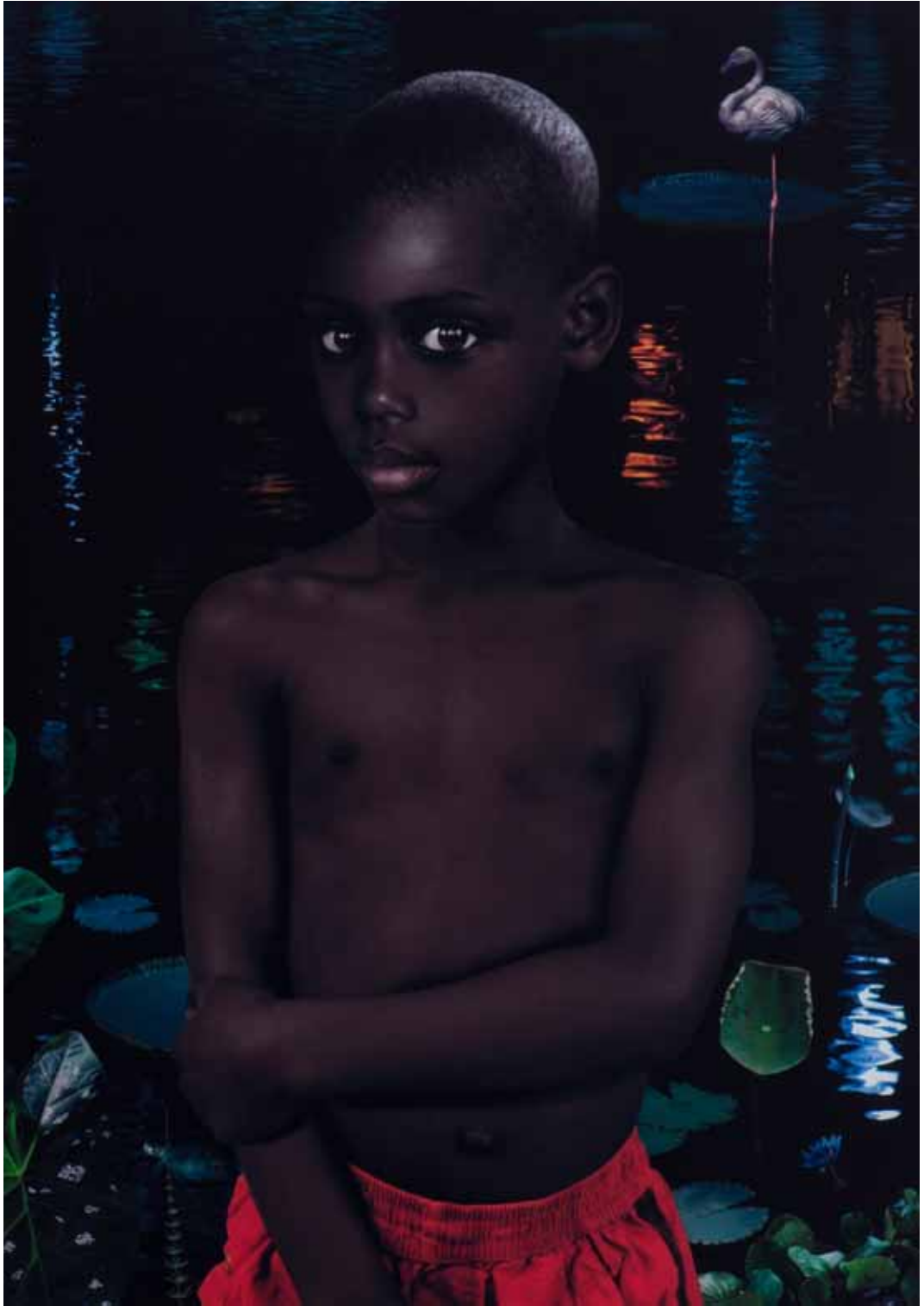
(Breda 1958)

*Moon #4*Gesigneerd, getiteld, gedateerd 2007 en genummerd *4/13* op kun-

stenaarsetiket verso

C-print, 84.2 x 59.5 cm

€ 5.000 - 8.000

98

98

Loretta Lux

(Dresden 1969)

The Dove

Gesigneerd, getiteld, gedateerd 2006 en genummerd 4/20 verso

C-print, 30 x 40 cm

Herkomst:

- Torch Gallery, Amsterdam (2006) (incl. originele aankoopnota)

- Particuliere collectie, Amsterdam

€ 3.000 - 5.000

99

Nan Goldin

(Washington D.C. 1953)

Misty and Joey at Hornstrasse. Berlin.

Gesigneerd, getiteld, gedateerd 1992 en genummerd A.P.5 l.o.

Geannoteerd l.b.

C-print op dibond, 44.4 x 63 cm

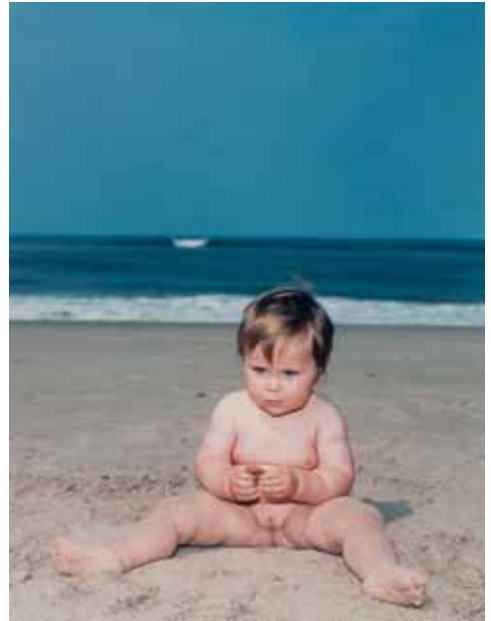
Herkomst:

Particuliere collectie, Duitsland

€ 1.500 - 2.500

99

101

100

100

Marie José Burki

(Bern 1961)

Sans Titre (Masque aux Bananiers)

Gesigeneerd, getiteld, gedateerd 2009 en genummerd 1/5 op etiket verso

C-print, 60 x 90 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, *Global Contemporary, Rijksacademie*, 1 juni 2010, lot 97

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

101

Rineke Dijkstra

(Sittard 1959)

Juli, Castricum aan Zee, Nederland (1995)

Gesigeneerd verso

Getiteld, gedateerd 15 juli 1995 en genummerd 32/35 op etiket verso

C-print, 30 x 24.2 cm

Herkomst:

Galerie Paul Andriessse, Amsterdam

€ 1.000 - 1.500

102a

102b

102c

102d

102e

102f

102g

102h

102i

102j

102

Hendrik Kerstens

(Den Haag 1956)

a) Bathing cap (March 1992 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 1992 en genummerd 7/20 verso

C-print, 25 x 20.1 cm (beeldformaat) / 27.1 x 22 cm (papierformaat)

b) State of nature (August 1995 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 1995 en genummerd 7/20 verso

C-print, 25 x 19.9 cm (beeldformaat) / 29 x 24.1 cm (papierformaat)

c) Broken arm (October 1996 Amsterdam)

Gedateerd 1996 en genummerd 7/20 verso

C-print, 25 x 19.9 cm (beeldformaat) / 28.7 x 24 cm (papierformaat)

d) Macquillage (February 1997 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 1997 en genummerd 7/20 verso

C-print, 25 x 20.1 cm (beeldformaat) / 27 x 22.1 cm (papierformaat)

e) Naturel (November 1998 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 1998 en genummerd 7/20 verso

C-print, 25 x 20.1 cm (beeldformaat) / 27 x 22.1 cm (papierformaat)

f) Female (September 1999 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 1999 en genummerd 7/20 verso

C-print, 24.9 x 20.1 cm (beeldformaat) / 29 x 24.1 cm (papierformaat)

g) Hairnet (June 2000 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 2000 en genummerd 7/20 verso

C-print, 25 x 20.1 cm (beeldformaat) / 26.9 x 22.1 cm (papierformaat)

h) Sunburnt (June 2001 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 2001 en genummerd 7/20 verso

C-print, 24.9 x 20.1 cm (beeldformaat) / 28.9 x 22.1 cm (papierformaat)

i) Cap (August 2001 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 2001 en genummerd 7/20 verso

C-print, 24.9 x 20.1 cm (beeldformaat) / 29 x 24.2 cm (papierformaat)

j) Wet (2002 Amsterdam)

Gesigneerd met initialen in preegdruk r.o.

Gedateerd 2002 en genummerd 7/20 verso

C-print, 24.9 x 20.1 cm (beeldformaat) / 29 x 24.1 cm (papierformaat)

Herkomst:

Witzenhausen Gallery, Amsterdam

N.B.:

Inclusief de begeleidende uitgave *Hendrik Kersten. Paula's Pictures*, Artspace Witzenhausen, Amsterdam, 2003.

(10x)

€ 5.000 - 8.000

103

103

Hendrik Kerstens

(Den Haag 1956)

Lampshade (July 2008)

Gemonogrammeerd, getiteld, gedateerd 15 / AUG / 08, genummerd 27/80 en met vingerafdruk op etiket

C-print, 37,5 x 30,1 cm

Herkomst:

- Witzhausen Gallery, Amsterdam (2008) (incl. originele aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

104

Anton Corbijn

(Strijen 1955)

Bono & Rushdie (London 1993)

Gesigneerd, getiteld en genummerd 13/20 op passe-partout

Gesigneerd, getiteld en genummerd 13/20 op achterzijde passe-partout

Gelatine zilverdruk (lithprint) in omlijsting, 69 x 68,2 cm

€ 2.000 - 3.000

104

105

Errol Sawyer

(Miami 1943)

Change (Amsterdam 1988)

Gesigneerd, gedateerd 7/3/01 en genummerd 2/20 verso

Gelatine zilverdruk, 30,6 x 40,4 cm

Literatuur:

Errol Sawyer, City Mosaic, ESF, Amsterdam, 2010, pag. 22-23 (afb.)

N.B. I:

Inclusief bovengenoemd boek.

N.B. II:

Errol Sawyer groeide op in de Bronx en Harlem in New York, waar hij geschiedenis en politicologie studeerde aan de NYU. In 1966 kocht hij zijn eerste camera waarmee hij op reis ging naar Zuid-Amerika en aldaar zijn roeping vond als fotograaf. In zijn vroege carrière woonde en werkte hij in Parijs en London, waar hij opdrachten verwierf voor ondermeer Elle en de Franse Vogue. In 1978 keerde hij terug naar New York, waar hij werkte voor de Amerikaanse Vogue en vele andere tijdschriften. Ondanks de vele opdrachten spendeert Sawyer verreweg de meeste tijd aan zijn passie, 'fine art' fotografie. Zijn werk werd tentoongesteld bij 4th Street Gallery te New York, Royal Photographic Society te Bath, No Name Gallery te Basel en La Chambre Claire Gallery te Parijs. Werk van Sawyer bevindt zich in de vaste collecties van La Bibliothèque Nationale te Paris, Schomburg Library of Black Culture te New York, Museum of Fine Arts te Houston en het Tate Modern te Londen.

Sawyer, nu woonachtig in Amsterdam, werkt altijd analoog en ontwikkelt zijn foto's zeer nauwkeurig in zijn eigen studio. Zodoende zijn zijn eigen kenmerkende stijl te creëren.

€ 800 - 1.200

105

106

107

106

Nobuyoshi Araki

(Tokyo 1940)

*Untitled (Personal Sentimentalism in Photography) (1980)*Gesigneerd en geannoteerd *Strength lies within peace* in Chinees verso

Gelatine zilverdruk, 26.6 x 32.4 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Singapore

- Particuliere collectie, Duitsland

€ 800 - 1.200

107

Herman Leonard

(Allentown 1923 - Los Angeles 2010)

Dexter Gordon - Royal Roost 1948

Gesigneerd en gedateerd '88 r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 88 verso

Zwart-wit foto, 40.5 x 30.4 cm

Herkomst:

- The Special Photographers Company, Londen

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Opgenomen in online archief Herman Leonard.

€ 800 - 1.200

BERT STERN

Bert Stern, de ultieme bad boy fotograaf, overleed op 83-jarige leeftijd in zijn appartement in Manhattan. Hij maakte naam als fotograaf voor Life Magazine, Glamour, Vogue en vele andere toonaangevende opdrachtgevers. Hij fotografeerde ondermeer kunstenaars als Willem De Kooning, Marcel Duchamp en Mark Rothko, modellen zoals Twiggy en Kate Moss en beroemdheden Audrey Hepburn, Elizabeth Taylor en Marilyn Monroe. Zij behoren tot de meest iconische van de fotografie. Stern was dan ook bepalend voor het mode en reclame beeld in de jaren vijftig en zestig. Het onbegrensde succes van Bert Stern begon met een martini. In 1955, op vierentwintig jarige leeftijd, verkreeg hij zijn eerste grote opdracht: een campagne voor Smirnoff wodka. Het resultaat, een fenomenaal beeld van een martiniglas voor de piramide van Cheops te Egypte, lanceerde een creatieve revolutie in de voorheen illustratieve reclamewereld.

Een tijdschriftfoto van de hand van Irving Penn inspireerde Stern zelf de camera ter hand te nemen en vanaf het begin deed hij niets liever dan vrouwen fotograferen. Al met zijn eerste camera nam hij foto's van zijn moeder, zuster en de vrouwen in zijn nabije omgeving. Stern verliet de middelbare school en kreeg een baantje in de postkamer van Look Magazine. Hier raakte hij bevriend met Stanley Kubrick, fotograaf van het magazine, welke hem later vroeg om een van zijn foto's voor een filmposter te mogen gebruiken. Stern's foto van Sue Lyon, in verleidelijk pose met een rode hartvormige zonnebril en een lolly, werd gebruikt als poster voor de film Lolita.

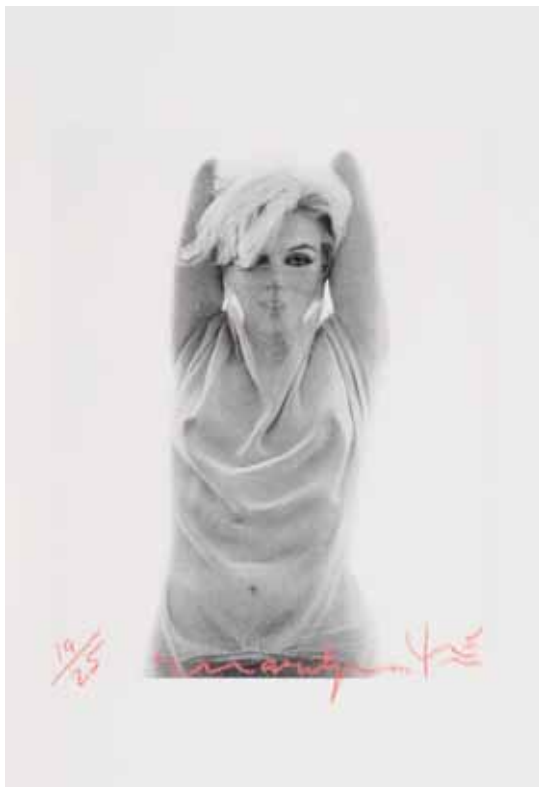
De meest iconische shoot van zijn hand betreft *The Last Sitting*, een fotoserie van Marilyn Monroe voor de Amerikaanse Vogue slechts zes weken voor haar dood. De enigszins uitdagende foto's werden later gepubliceerd in het gelijknamige boek, dat nog steeds gezien wordt als een waardig aandenken. De shoot vond plaats in de zomer van 1962, in Hotel Bel-Air in Los Angeles. Destijds had Stern het wonderlijke contract om op jaarbasis 100 pagina's in de Amerikaanse Vogue te mogen vullen, zelfs met de optie voor toevoeging van persoonlijke projecten. Het was Stern zelf die met het idee kwam een shoot te houden met Monroe, wat zeer enthousiast werd ontvangen door het magazine. Enkele dagen later toverde hij de hotelkamer om tot een studio.

Aanvankelijk zou Stern slechts enkele minuten de tijd hebben om de beroemdheid te fotograferen, uiteindelijk duurde de shoot drie dagen en nam hij meer dan 2.500 foto's. Stern verbeeldde Monroe naakt in soms peinzende, meestal speel-

se poses, afwisselend met verschillende attributen waaronder lakens, bontjassen, haute couture sjaals en chiffon rozen. Vogue koos echter voor de serie foto's waarin Monroe gekleed in zwart-wit poseerde. Het magazine lag al bij de drukker toen de wereld overdonderd werd door het plots overlijdensbericht.

Hoewel Stern ook vele mannelijke beroemdheden portretteerde, zijn vooral zijn controversiële vrouwen bij het grote publiek bekend. Hij verbeeldde Sophia Loren met een verenboa en sigarettenrook, Elizabeth Taylor als Cleopatra en Twiggy op het hoogtepunt van haar carrière. Zijn portretten ogen spontaan en naturel, een bewonderenswaardige kwaliteit van zijn fotografie. Deze foto's behoren tot de historische documenten van de twintigste eeuw.

Enkele jaren voor zijn overlijden verscheen de documentaire *Bert Stern: Original Madman*, waarin zijn ongemak aan de andere kant van de camera duidelijk naar voren kwam. De documentaire werd gefilmd door Shannah Laumeister, met wie hij na zijn overlijden al enkele jaren in het geheim gehuwd bleek. Laumeister ontmoette Stern in New York, op dertien jarige leeftijd. Stern nodigde haar uit in zijn studio voor een shoot. Deze eerste shoot bleek geen success volgens het model: "*I was so nervous... he never even called to show me the pictures*". Enkele jaren later belde Laumeister hem voor een opdracht en vervolgens onderhielden zij een hechte vriendschap, welke uitmondde in een romance. In het geheim reden ze naar Las Vegas om daar hun huwelijksbelofte uit te spreken.

108

108

Bert Stern

(New York City 1929 - 2013)

Marilyn veiled. The Last Sitting (1962)

Gesigneerd en geannoteerd m.o. en genummerd 19/25 l.o.

Gemonogrammeerd, gedateerd 2012 en met copyrightstempel verso

Pigment print, 48.4 x 33 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Duitsland

N.B.:

Inclusief certificaat van echtheid door de kunstenaar.

€ 2.000 - 3.000

109

Bert Stern

(New York City 1929 - 2013)

Marilyn Pink Scarf. The Last Sitting (1962)

Gesigneerd en geannoteerd m.o. en genummerd 22/25 l.o.

Gemonogrammeerd, gedateerd 2012 en met copyrightstempel verso

Pigment print, 48.3 x 32.9 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Duitsland

N.B.:

Inclusief certificaat van echtheid door de kunstenaar.

€ 2.000 - 3.000

109

110

Bert Stern

(New York City 1929 - 2013)

Marilyn with Turquoise Roses. The Last Sitting (1962)

Unicum

Gesigneerd en geannoteerd m.o.

Gemonogrammeerd en met copyrightstempel verso

Handgekleurde pigment print, 90 x 69.8 cm

Herkomst:

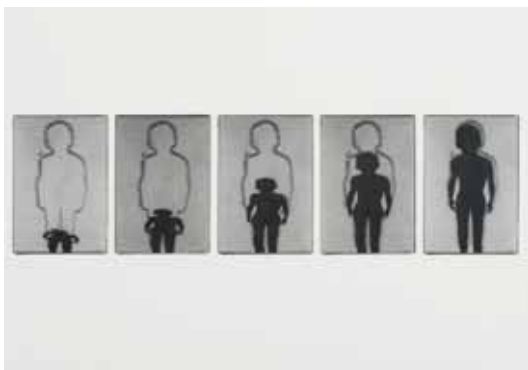
Particuliere collectie, Duitsland

N.B.:

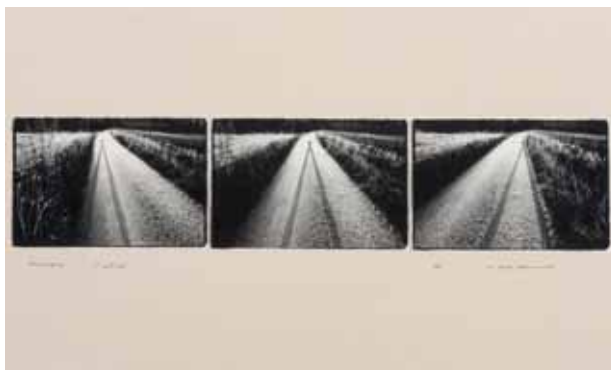
Inclusief certificaat van echtheid door de kunstenaar.

€ 6.000 - 10.000

111

112

113

114

111

Michel Szulc Krzyzanowski

(Oosterhout 1949)

*Punta Boca*Gesigneerd en genummerd *spec ed* r.o.Getiteld en gedateerd *30 mei 1984* l.o.Met copyrightetiket genummerd *1631* verso

Vijf gelatine zilverdrukken op papier, 50 x 69.8 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

113

Michel Szulc Krzyzanowski

(Oosterhout 1949)

*Andros*Gesigneerd en genummerd *1/35* r.o.Getiteld en gedateerd *3 december 1976* l.o.Met copyrightetiket genummerd *908* verso

Drie gelatine zilverdrukken op karton, 32.5 x 108.6 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie, Nederland

€ 800 - 1.200

112

Michel Szulc Krzyzanowski

(Oosterhout 1949)

*Chancevigney*Gesigneerd en genummerd *1/35* r.o.Getiteld en gedateerd *15 juli 1976* l.o.Met copyrightetiket genummerd *837* verso

Drie gelatine zilverdrukken op karton, 66 x 108.6 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie, Nederland

€ 800 - 1.200

114

Michel Szulc Krzyzanowski

(Oosterhout 1949)

*Essaouira*Gesigneerd en genummerd *1/35* r.o.Getiteld en gedateerd *6 december 1977* l.o.

Vijf gelatine zilverdrukken op karton in passe-partout,

65.9 x 129 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

115

115
Rein Draijer
 (Groningen 1899 - Den Haag 1986)
Zonder titel
 Gesigneerd aan binnenzijde
 Brons, H. 97.4 cm
 Herkomst:
 Bedrijfscollectie, Nederland
 € 1.000 - 2.000

116

116
Lambert Rocour
 (Herstal 1946)
Monoliet
 Gesigneerd op zijkant
 Natuursteen, H. 115 cm (incl. voetstuk)
 Herkomst:
 - Pulitzer Art Gallery, Amsterdam (1987)
 - Bedrijfscollectie, Nederland
 € 800 - 1.200

117

117
André Volten
 (Andijk 1925 - Amsterdam 2002)
Model voor sculptuur Jaarbeursplein te Utrecht (ca. 1978)
 Roestvrij staal, Diam. 7.7 cm
 € 700 - 900

118

119

120

121

118

Theresia van der Pant

(Schiedam 1924 - Amsterdam 2013)

Liggende bizon

Gesigneerd op onderzijde

Brons, H. 14.2 cm

€ 800 - 1.200

119

Lambertus Zijl

(Kralingen 1866 - Bussum 1947)

Bison (1914)

Brons, H. 17.5 cm

Literatuur:

- R.W.P. de Vries, *Lambertus Zijl*, Kroonder, Bussum 1946, pag. 39- Th. van Reijn, *Nederlandse beeldhouwkunst van deze tijd*, Bibliotheeca Artis Elseviriana, Amsterdam/Brussel, 1949 (afb. 101)- J.J. Heij (red), *Lambertus Zijl 1866-1947*, Provinciaal Museum van Drenthe, Assen, 1990, pag. 173 (afb.)

€ 1.800 - 2.400

120

Theo Mackaay

(Utrecht 1950)

Gouden Kalf (1980)

Brons, H. 31.2 cm

N.B.:

Het Gouden Kalf, de Grote Prijs van de Nederlandse Film, wordt sinds de eerste editie van het Nederlands Film Festival in 1981 jaarlijks uitgereikt aan onder meer de beste Nederlandse filmmakers, scenarioschrijvers, producenten, acteurs en actrices.

€ 800 - 1.200

121

Theo Mackaay

(Utrecht 1950)

Spaanse stier (1990)

Gesigneerd met initialen op rechter achterpoot

Brons, H. 24.3 cm

€ 800 - 1.200

122

123

122

Peter Engelen

(Tilburg 1962)

Studie voor een hengst (ca. 2012)

Unicum

Gemonogrammeerd op voet

Brons, H. 48.3

€ 2.500 - 3.500

123

Chris Tap

(Amsterdam 1973)

Panter kop

Gesigneerd op achterzijde

Genummerd 5/8 op binnenzijde

Brons, H. 26.9 cm

€ 800 - 1.200

124

125

124

Charles van Wijk

(Den Haag 1875 - 1917)

Meisjes op klompen

Gesigneerd op voet

Brons, H. 37,5 cm

€ 2.000 - 3.000

125

Pieter d'Hont

(Hilversum 1917 - Utrecht 1997)

Anne Frank (1959)

Brons, H. 42 cm

Oplage ca. 30

Literatuur:

J. Tecuwisse e.a., *Beeldhouwer Pieter d'Hont. Leven en werk 1917-1997*, Ede, 1997, pag. 42 en 135, no. VP23II (afb.)

N.B.:

Een grotere versie van dit werk siert het Janskerkhof te Utrecht, een ander werk uit de bovengenoemde oplage bevindt zich in de collectie van Museum Beelden aan Zee te Scheveningen (inv.nr. 352).

€ 1.000 - 2.000

126

Mari Andriessen

(Haarlem 1897 - 1979)

Vrouwefiguur

Gemonogrammeerd op voet

Brons, 88 cm

Herkomst:

- P.W. Peereboom, Nederland (1959)

- Particuliere collectie, Nederland

Literatuur:

L. Tilanus, *De beeldhouwer Mari Andriessen*, Weesp, 1984, pag. 93 (afb.) (van een exemplaar in klei) en mogelijk pag. 157, nr. 333

€ 3.000 - 5.000

127

129

128

130

127

Nic Jonk

(Schermerhorn 1928 - Alkmaar 1994)

Leda en de zwaan

Gesigneerd en getiteld op resten etiket binnenzijde

Oplage 12

Brons, H. 17 cm

€ 2.000 - 3.000

128

Nic Jonk

(Schermerhorn 1928 - Alkmaar 1994)

Nereïde op Triton

Gesigneerd op voet

Gesigneerd, gedateerd 1981 en genummerd 12/12 op onderzijde

Verzilverd brons, H. 13.3 cm

€ 1.200 - 1.800

129

Nic Jonk

(Schermerhorn 1928 - Alkmaar 1994)

Save the whale

Gesigneerd en gedateerd 77 op voet

Oplage 12

Brons, H. 22.2 cm

N.B.:

De vrouwen in het werk van Jonk zijn van alle tijden, de walvis is voor Jonk even vanzelfsprekend. De walvis is het zoogdier dat volgens de oude Grieken de elementen water en land verenigt. Die verzoening verbeeldde Jonk uit in het hier aangeboden werk. De walvis vormde een belangrijk element in het oeuvre van Jonk. Een van zijn laatste projecten was een zeven meter hoog sculptuur waarmee hij aandacht vroeg voor het behoud van het leven op aarde. Onder het motto 'save the whales, save the earth' wilde hij het kolossale beeld van twee walvissen die de zon dragen aan de kust van Californië opstellen. Een droom die tot op heden nog hoopt te worden verwezenlijkt.

€ 2.000 - 3.000

131

130

Charlotte van Pallandt

(Arnhem 1898 - Noordwijk 1997)

Figuur met appel (ca. 1952)

Gesigneerd op voet

Brons, H. 13 cm

Herkomst:

- Collectie Nic Jonk, Grootschermer
- Via vererving naar de huidige eigenaar

Literatuur:

L. Tegenbosch & M. Koekoek, *Charlotte van Pallandt, Beelden en tekeningen*, Zwolle, 1994, pag. 114, no. 61 (voor een vergelijkbare sculptuur)

N.B.:

Kunstenaars Nic Jonk en Kees Verwey onderhielden een hechte vriendschap, Verwey kwam dan ook vaak bij Jonk op atelierbezoek in Grootschermer. Op een van zijn vele bezoeken introduceerde Verwey de kunstenaar Charlotte van Pallandt, welke vervolgens ook een graag geziene ateliërgast werd. Naast het uitwisselen van artistieke gedachten, ruilden de kunstenaars stukken van elkaars hand, zoals het hier aangeboden lot.

€ 1.500 - 2.500

131

Nic Jonk

(Schermerhorn 1928 - Alkmaar 1994)

*Nieuw Elan (Barbara)*Gesigneerd, gedateerd 1981, genummerd ED 1-7 en met gietersmerk *BINDER* op voet

Brons, H. 123.8 cm

Tentoonstelling:

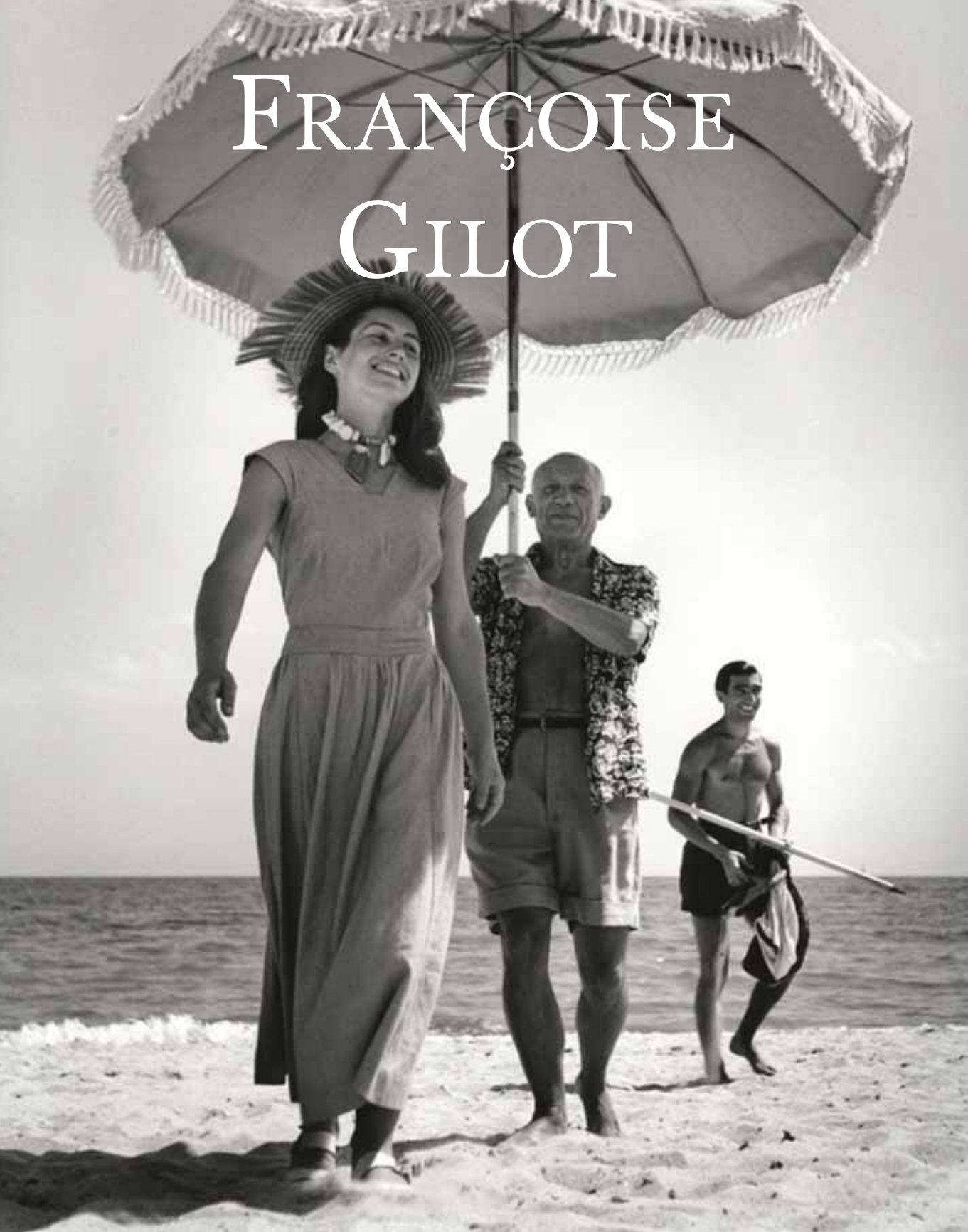
Hotel Pulitzer, Amsterdam (bruikleen)

Literatuur:

- *Nic Jonk*, Museum en Beeldentuin Nic Jonk, Grootschermer, 1994, pag. 122 (afb.)
- R. Boubier, *Nic Jonk, een leven vol beelden*, De Liede, Koedijk, 2015, cover en pag 329 (afb.)

€ 6.000 - 8.000

FRANÇOISE GILOT

Pablo Picasso was al 61 toen hij in het Parijse café Le Catalan Françoise Gilot ontmoette, een veertig jaar jongere studente. Dat de charmeur haar versierde verraste niemand, dat zij hem uiteindelijk verliet verbaasde echter velen. Picasso was reeds een gerenommeerd kunstenaar, maar de werken die hij vervaardigde tijdens hun relatie zijn van een ongekennde kwaliteit. De jonge Gilot behoorde eveneens tot de top van de moderne kunstwereld. De twee succesvolle kunstenaars werkten veelvuldig samen in hun huis te Vallauris, Zuid-Frankrijk, waar zij woonden met hun kinderen Claude en Paloma.

Françoise werd geboren als enige dochter van het echtpaar Gilot, graagezichte high society van Parijs. Haar vader was een vooraanstaand zakenman en haar moeder bracht haar vrije tijd door met het vervaardigen van aquarellen en keramiek. Al op vijfjarige leeftijd besloot Françoise kunstenaar te worden. Haar eerste schilderslessen kreeg ze van haar moeder en diens lerares. Haar vader had echter een ander toekomstbeeld en meldde haar aan voor een studie rechten aan de universiteit te Parijs. Tijdens haar studie spijbelde Françoise om haar ware droom te achtervolgen, kunstenaar zijn. Dankzij de strenge opvoeding van haar vader werd Françoise, van nature linkshandig, gedwongen met rechts te schrijven. Deze handigheid leverde haar uiteindelijk vele voordelen op. Haar vader ontdekte het spijbelgedrag van zijn dochter en stuurde haar naar het huis van haar grootmoeder, een nog grotere kunstliefhebber.

Gilot: *“Ever since I can remember, I was always preoccupied with the study of the human body, pencil or brush in hand. At school, I made caricatures of the teachers and I tried renderings of the other girls’ attitudes - all of which usually ended up confiscated, and destroyed, I suppose. After graduating from secondary school, it took me about two or three years of law studies before dedicating myself entirely to art and going to one or another academy five mornings a week to draw from the nude, with brush, pen, or pencil, from long sittings or ten minute stances for one posture to be grasped quickly. I strove to become familiar with the enigmas set by the human figures in front of me as I stood in front of a sheet of paper.”*

Gilot's eerste tentoonstelling vond plaats in Parijs in 1943. Al op eenentwintigjarige leeftijd behoorde zij tot de kunstenaars van de École de Paris, een beweging die streefde naar internationale erkenning tijdens de jaren van de onderdrukking. Het was rond deze periode dat de later legendarische ontmoeting met Pablo Picasso plaatsvond. In haar memoires beschreef Gilot hoe Picasso haar tijdens een diner met vrienden een schaal met kersen bracht, een kostbare delicatessedeestijds. Picasso was die avond in datzelfde café aan het dineren met Dora Maar, zijn toenmalige minnares. Hoewel de jonge Françoise bekend was met zijn roemruchte verleden met betrekking tot vrouwen, viel ze spontaan voor hem. Ze bewonderde zijn moed en passie in tijden van onderdrukking.

Alle vrouwen in het leven van Picasso kwamen voor in zijn kunst, waarbij hij voor ieder een eigen kleurensymboliek samenstelde. Voor Françoise was het blauw en groen. Marie-Thérèse Walter werd neergezet in de kleuren lavendel, citroengeel en zacht groen. Zwart werd meestal gebruikt voor de hysterische Dora Maar, van wie hij het gezicht drastisch verving. Voor Gilot schilderde Picasso zijn *La Femme-fleur* serie, waarin hij haar neerzette als een semi-abstracte, sierlijke bloem in groene en blauwe tinten. Deze werken uit 1946 kwamen voort uit de eerste ontmoeting met Matisse, die Picasso vrijwel altijd groen liet zien van jaloezie, zo ook met zijn complimenten aan Françoise. Matisse wilde haar graag portretteren met groen haar en blauwe schaduwen, precies datgene wat Picasso vervolgens deed om hem te overtreffen. Toch heeft Gilot meerdere keren geposeerd voor Matisse. Al op jonge leeftijd raakte zij geïnspireerd door zijn werk, welke zij meer waardeerde dan dat van Picasso.

Tijdens de tien jaar durende relatie met Picasso ontmoette Gilot vele internationale en vooraanstaande kunstenaars, die allen probeerde de veel jongere vriendin van Picasso voor zich te winnen. Gilot is door vele kunstenaars geportretteerd, zowel in verf als op foto. Het kleurgebruik van Matisse inspireerde Gilot, in haar schilderkunst combineerde zij deze met de kenmerkende wisselwerking tussen figuratie en abstractie in het werk van Picasso.

Picasso was een veeleisend kunstenaar en een veeleisende partner. Françoise werd zijn muze, zijn model, maar ook zijn intellectuele gesprekspartner. Hij vroeg haar vele nachten met hem op te blijven, vaak tot in de vroege ochtend, om over zijn werk te discussiëren. Haar onafhankelijkheid en directheid, waar hij eerst zo gecharmeerd van was, leidde uiteindelijk tot hun breuk. Over hun relatie schreef Gilot de autobiografie *Life with Picasso* waarvan meer dan een miljoen exemplaren zijn verkocht. Dit boek geeft tevens een inzicht in de wereld van de Franse moderne schilderkunst.

Net als Picasso exposeerde Gilot in de jaren veertig en vijftig bij de befaamde kunsthandelaar Daniel Henry Kahnweiler, die op verzoek van Picasso met haar brak. Dit stimuleerde Gilot om naar New York te vertrekken, het nieuwe centrum van de moderne kunst. Hier ontwikkelde zij zich tot een befaamd kunstenaar. Françoise heeft inmiddels de leeftijd bereikt van 93 jaar en schildert nog elke dag. Een vergelijkbaar werk uit de serie *Floating Pictures* siert het auditorium van het Guggenheim Museum te New York.

132

132

Françoise Gilot

(Neuilly-sur-Seine 1921)

Union (Floating Picture)

Een zijde gesignd, getiteld en gedateerd 1984

Beide zijden acryl op doek, 250 x 207 cm

Herkomst:

- The Neelsten Foundation, Amsterdam (1989) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 8.000 - 12.000

133

134

133

Gust Romijn

(Noordwijkerhout 1922 - Dreischor 2010)

Compositie

Gesigneerd en gedateerd '56 r.o.

Olieverf op doek, 39.8 x 50.3 cm

€ 1.000 - 2.000

134

Miguel Ybañez

(Madrid 1946)

Subsistir a la transparencia

Gesigneerd en gedateerd H 1991 92 m.o.

Olieverf en collage op doek, 153.9 x 200 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtsreeks van de kunstenaar verkregen

€ 1.000 - 2.000

135

135

Hans Ittmann

(Waalwijk 1914 - Amsterdam 1972)

Mensen

Gesigneerd r.o.

Getiteld en met atelierstempel op spieraam

Olieverf op doek, 80.5 x 65.2 cm

Herkomst:

Particuliere collectie

N.B. I:

Inclusief de tentoonstellingspublicatie *Hans Ittmann*, uitgegeven door Webert Art, Amsterdam (1982).

N.B. II:

Inclusief authenticiteitsverklaring door Kunsthandel Harold Reitz te Amsterdam (1991).

€ 800 - 1.200

136

137

136

Jacqueline de Jong

(Enschede 1939)

"Le jour des montagnes Philosophiques"

Gesignd, getiteld en gedateerd '84 verso

Olieverf op doek, 200 x 299.8 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen
N.B.:Dit werk is door de kunstenaar vervaardigd tijdens een modeshow
van Sophie van Kleef.

€ 2.000 - 3.000

137

Rob Birza & Rob Scholte

(Geldrop 1962 & Amsterdam 1958)

Een Gouden Lijst (1996)

Acryl op doek, 85.4 x 240.1 cm

Herkomst:

- Veiling Sotheby's, Amsterdam, 1 december 1997, lot 590

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

138

138

Cole Morgan

(New York City 1950)

"Montana Blue II"

Gesigeneerd en gedateerd 87 r.o.

Gesigeneerd, getiteld en gedateerd 1987 verso

Gemengde techniek en collage op board, ca. 101 x 81.5 cm

€ 2.500 - 3.500

139

139

Cole Morgan

(New York City 1950)

"Net over yellow"

Gesigeneerd en gedateerd 94 r.o.

Gesigeneerd, gedateerd 1994 en getiteld verso

Gemengde techniek en collage op doek, 50.3 x 50.3 cm

Herkomst:

Door de huidige kunstenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen

€ 2.500 - 3.500

140

140

Cole Morgan

(New York City 1950)

"Red Between Blues"

Gesigineerd en gedateerd '88 r.o.

Gesigineerd, getiteld en gedateerd 1988 verso

Gemengde techniek en collage op doek, 119.6 x 119.9 cm

Herkomst:

- Mia Joosten Galleries (1989) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 3.000 - 5.000

141

141

Cole Morgan

(New York City 1950)

"Taxman disguised as Indian"

Gesigneerd en gedateerd 92 r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1992 verso

Gemengde techniek en collage op dock, 200.5 x 119.8 cm

€ 3.000 - 4.000

142

142

Cole Morgan

(New York City 1950)

Speedskater

Gesigneerd en gedateerd '86 r.o.

Getiteld op achterzijde omlijsting

Gemengde techniek en collage op papier, 100 x 70 cm

Herkomst:

- Veiling AAG, Amsterdam, 30 november 2009, lot 132

- Particuliere collectie, Nederland

€ 2.000 - 3.000

143

143

Igaël Tumarkin

(Dresden 1933)

Zen V

Gesigneerd en gedateerd 90 l.o.

Gesigneerd, gesigneerd in het Hebreeuws, getiteld, gedateerd *oct-dec*1990 en geannoteerd *Kyoto-Tél Aviv* verso

Gemengde techniek op hout, 236 x 154.5 cm

€ 1.000 - 2.000

144

Victor IV

(New York City 1929 - Amsterdam 1986)

*VI Kala (Royalty is the best Policy)*Gesigneerd en genummerd *III 16 III 1968* r.o.Geannoteerd *Adam* m.o.

Olieverf op drijfhout, ingekerfd, 167.4 x 59.4 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie, Nederland (rechtstreeks van de kunstenaar verkregen)

N.B.: Dit werk is geregistreerd in het archief Stichting Viktor IV onder nummer 1968 16 III.

€ 2.000 - 3.000

144

145

146

147

148

145

Aaron Fink

(Boston 1955)

Green Apple

Gesigneerd en gedateerd 1988 verso

Olieverf op doek, 121.9 x 151.8 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1989) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

146

Aaron Fink

(Boston 1955)

Yellow Hat

Gesigneerd en gedateerd 1990 verso

Olieverf op doek, 126.9 x 182.6 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1991) (incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 800 - 1.200

147

Nico Molenkamp

(Enschede 1920 - Tilburg 1998)

"Vogel"

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd en getiteld op spieraam

Olieverf op doek, 189.3 x 179.6 cm

Herkomst:

Bedrijfscollectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

148

Herman Brood

(Zwolle 1946 - Amsterdam 2001)

Trompet

Gesigneerd r.b.

Gemengde techniek op doek, 99.7 x 79.8 cm

Herkomst:

- Coach Art, Amsterdam

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

149

150

151

152

149

Fon Klement

(Amsterdam 1930 - 2000)

La Table

Gesigneerd en gedateerd '85 l.o.

Getiteld en gedateerd 1985 op spieraam

Olieverf op dock, 120 x 120 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Nederland
  - Veiling AAG, Amsterdam, 29 november 2010, lot 60
  - Particuliere collectie, Nederland
- € 1.000 - 2.000

150

Karl Korab

(Falkenstein 1937)

Landschaft

Gesigneerd en gedateerd 91 r.o.

Gemengde techniek en collage op papier, 26.6 x 30.4 cm

Herkomst:

- Galerie Lang Wien, Wenen (1994) (incl. kopie aankoopnota)
  - Bedrijfscollectie, Nederland
- € 1.000 - 2.000

151

Lydia Dona

(Boekarest 1955)

"Memories of a Molecule"

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1989 verso

Olieverf, acryl en sign paint op dock, 172.8 x 182.4 cm

Herkomst:

- Galerie Barbara Farber, Amsterdam (1989) (incl. kopie aankoopnota)
  - Bedrijfscollectie, Nederland
- € 1.000 - 2.000

152

Joseph Cals

(Stein 1949)

Untitled

Gesigneerd en gedateerd 1983 m.o.

Olieverf en bijenwas op dock, 190.1 x 170.2 cm

Herkomst:

- Germans van Eck Gallery, New York City (inv.no. GVEJC105)
  - Particuliere collectie, Nederland
- € 1.500 - 2.500

153

153

154

155

153

Osmo Rauhala

(Nokia 1957)

Houdini's birthday II (dyptych)

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 94 verso op linkerdeel

Bijenwas op doek op paneel, beide 38.9 x 94.2 cm

Herkomst:

- Art Gallery Nanky de Vreeze, Amsterdam (1994)

(incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

(2x)

€ 800 - 1.200

154

Liliana Porter

(Buenos Aires 1941)

"Diálogo con eso"

Gesigneerd en gedateerd '04 r.o.

Getiteld en genummerd 26/50 r.o.

Kleurenlitho op karton met resin everzwijnen kop, 55 x 75 cm

Herkomst:

- Polígrafa Obra Gráfica, Barcelona (2007)

(incl. kopie aankoopnota)

- Bedrijfscollectie, Nederland

€ 800 - 1.200

155

Jan Roeland

(IJsselmuiden 1935)

Compositie met broek en ei

Gesigneerd en gedateerd 69 verso

Olieverf op doek, 119.7 x 79.7 cm

Herkomst:

Door de huidige eigenaar rechtstreeks van de kunstenaar verkregen begin jaren zeventig

€ 1.500 - 2.500

156

156

158

157

156

Roger Raveel

(Machelen 1921 - Deinze 2013)

Toen zat zij aan een tafel - Kijken in de leegte van een rechthoek (tweeluit) (1999)

Beide gesigneerd en genummerd 119/125

Zeefdruk, beide ca. 98 x 68 cm

(2x)

€ 1.000 - 1.500

157

Eugène Brands

(Amsterdam 1913 - 2002)

"Camping"

Gesigneerd r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 8 maart 1973-7 verso

Gouache op papier, 50 x 21.9 cm

€ 1.000 - 2.000

158

Jef Dieren

(Heerlen 1920 - Amsterdam 2009)

Negen repen

Gesigneerd en gedateerd '71 r.o.

Gesigneerd, getiteld en gedateerd 1971 op kunstenaarsetiket verso

Gouache, inkt en collage op papier, 136.5 x 68.1 cm

€ 800 - 1.200

159

159

Jef Diederer

(Heerlen 1920 - Amsterdam 2009)

La Vigne II

Gesigneerd en gedateerd '97 verso

Getiteld en gedateerd 1997 op kunstenaarsetiket op spieraam

Acryl op doek, 80 x 60 cm

Herkomst:

- Galerie de Vis, Harlingen (2001)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.500 - 2.500

160

160

Eugène Brands

(Amsterdam 1913 - 2002)

Sinking sun

Gesigneerd, getiteld, gedateerd 27 januari 1972-3 en genummerd

5291 verso

Gouache op papier, 31.5 x 29.9 cm

Herkomst:

- Galerie Wansink, Roermond

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.000 - 2.000

161

161

Jan Meijer

(Assen 1927 - Dieudonné 1995)

Positano

Gesigneerd en gedateerd 1958

Gesigneerd, getiteld, gedateerd 58/59 en genummerd 65/81 verso

Olieverf op doek, 81.4 x 65.4 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 1 juni 1995, lot 113

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Opgenomen in het online archief Jan Meijer.

€ 1.000 - 2.000

162

162

Willem Hussem

(Rotterdam 1900 - Den Haag 1974)

Compositie

Gesigneerd met initialen en gedateerd 65 r.o.

Olieverf op jute, 84.5 x 60.1 cm

€ 3.000 - 5.000

164

163

Anton Rooskens

(Horst 1906 - Amsterdam 1976)

Zonder titel

Gesigeneerd en gedateerd 56 verso

Olieverf op board, 60 x 50.1 cm

Herkomst:

Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

In kunstenaarslijst.

€ 5.000 - 8.000

164

Theo Wolvecamp

(Hengelo 1925 - Amsterdam 1992)

Explosie (ca. 1948)

Gesigeneerd r.b.

Olieverf of dock, 80 x 100.4 cm

Herkomst:

- Collectie Jacques de Jonghe, België

- Veiling Brussels Art Auctions, Brussel, 20 maart 2012, lot 373 (incl. catalogus)

- Particuliere collectie, Nederland

N.B.:

Een vergelijkbaar werk bevindt zich in de collectie van het Stedelijk Museum te Amsterdam (object nr. A 2723).

€ 10.000 - 15.000

THEO WOLVECAMP

Theo Wolvecamp vormde jarenlang de stille kracht achter de internationale CoBrA beweging, waar ondermeer Karel Appel, Constant en Corneille deel van uitmaakte. Wolvecamp was een eenling die binnen deze experimentele kringen min of meer zijn eigen weg volgde. De kunstenaar volgde een opleiding aan de Kunstacademie te Arnhem, al op twintigjarige leeftijd. In deze beginperiode hielden het Duits en Vlaams expressionisme hem sterk bezig, maar ook het kubistische werk van Pablo Picasso maakte veel indruk op hem. Op latere leeftijd raakte hij geïnteresseerd in het meer ingetogen werk van Joan Miró.

Na twee jaar aan de Academie te hebben gestudeerd vestigde Wolvecamp zich in Amsterdam, waarmee hij alles achter zich liet. Zijn huis, zijn vrienden en ook zijn academische kennis. Hij leefde min of meer als een clochard, bevond zich dagenlang op straat en deed een visueel verslag van zijn vele indrukken. Uiteindelijk vond de jonge kunstenaar een atelier waar hij echter alleen in de avonduren kon werken. In Amsterdam werkte hij zelfs korte tijd kubistisch, na het zien van het werk van Pablo Picasso. Uiteindelijk ontwikkelde hij in 1947 zijn eigen stijl met spotaan neergezette abstracte tekens.

In het Amsterdamse atelier ontstonden de eerste experimentele werken, die al snel de aandacht trokken van de schilders Corneille, Appel en Constant, die ook in Amsterdam leefden. Samen deelden zij de afkeer van de academie en de voorkeur voor het experimentele. Wolvecamp dreef zijn experimenten zelfs tot over de toenmalige grenzen van de beeldende kunsten en gebruikte verschillende materies in zijn doeken. Wolvecamp werd dan ook in 1948 uitgenodigd om deel te nemen aan de tentoonstelling 'Schilders onder de dertig' in Arti et Amicitiae, om vervolgens uit te groeien tot de jongste mede-oprichter van de Nederlandse Experimentele Groep. Wolvecamp was eveneens betrokken bij de oprichting van het toonaangevende tijdschrift Reflex, het orgaan van de Experimentele Groep. De term Reflex had te maken met het gedeelde uitgangspunt: schilderijen werden gezien als een onmiddellijke, niet door verstand gecontroleerde reactie op de werkelijkheid zoals die in de naoorlogse jaren werd beleefd.

De eerste uitgaven van Reflex behelsde een waar manifest waarin ondermeer besloten werd contact te zoeken met verwante groepen in binnen- en buitenland. Dit resulteerde dan ook in sterke banden met kunstenaars in België en Denemarken. De groepen kunstenaars uit Kopenhagen, Brussel en Amsterdam verenigden zich onder de naam CoBrA; een samentrekking van de namen van de drie steden. De CoBrA beweging organiseerde vele tentoonstellingen, waaronder in het Stedelijk Museum te Amsterdam. Er is relatief weinig werk van Wolvecamp uit deze periode bewaard gebleven, daar hij uit onvrede over het resultaat veel vernietigd of overschilderd had. Het hier aangeboden lot is dan ook een zeldzaam en exemplarisch werk van zijn hand.

Zijn schilderijen, gouaches en tekeningen uit deze periodes vormen explosies van spontane abstracties, waarin zwarte, bijna kalligrafische lijnen zich slingeren om de in een lichte ruimte

bewegende gele en blauwe vlekken. Wolvecamp bleek te zeer een individualist te zijn om actief deel te willen blijven nemen aan de groepsactiviteiten. Wel bleef hij warme contacten onderhouden met Appel, Constant en Corneille.

Als een waar buitenmens heeft Wolvecamp nooit goed kunnen aarden in de drukte van de grote stad. Na het internationale CoBrA avontuur en mede op advies van zijn goede vriend Karel Appel, ging hij terug naar zijn geboorteplaats Hengelo. Hier woonde en werkte hij vele jaren in het Lambooihuis aan de Langestraat. Wolvecamp hernieuwde hier contacten en vriendschappen met Hengelose schilders en vormde daar een grote inspiratiebron voor zijn tijdgenoten.

Vanuit een sterke beleving van de natuur werkte hij in afzondering aan een sterk persoonlijk expressionisme met karakteristieke vormen en kleuren. Hierbij bouwde hij voort op de tijdens de CoBrA periode ontwikkelde symbolentaal van vlekken, strepen en wervelende lijnen. In zijn composities vanaf 1955 duiken fantasiewezens en andere figuratieve elementen op, welke weer doen denken aan de schilderijen van de Deense Asger Jorn. Beide facetten illustreren de internationale kwaliteit van het werk van Theo Wolvecamp.

Werken van de hand van Wolvecamp vertonen overeenkomsten met het vroege abstract-expressionisme van Jackson Pollock. Net als deze Amerikaanse kunstenaar werkte Wolvecamp met dikke lagen verf, streek over streek, beeld over beeld, eindeloos zoekend en opnieuw proberend. Zijn abstracte schilderijen worden gekenmerkt door felle kleuren en dik opgebrachte zwarte tekens.

Wolvecamp ging letterlijk een dialoog aan met zijn materiaal, een samenspraak die echter moeizaam tot stand kwam en waarin de scheppingsdrang en de vernietigingsdrift elkaar onophoudelijk afwisselden. Elk werk dat hij aan zijn kleine oeuvre toevoegde was in de eerste plaats een overwinning op de materie. Zijn doel was de materie ondergeschikt te maken aan de geest en daarmee het schilderij te overwinnen. *"Ik streef niet naar een 'belle peinture' in de zin van esthetiek, maar naar een peinture dat iets vertelt"*, aldus Wolvecamp.

Wolvecamp was zeer kritisch ten opzichte van zijn eigen werk en kan dan ook jarenlang doen over een schilderij: *"Ik ben erg kritisch en daardoor niet productief. Ik maak hooguit 6 a 7 doeken per jaar. Als het werk niet voor de volle honderd procent beantwoordt aan mijn gevoel, vernietig ik het of schilder ik het over. Ik werk gemiddeld aan zo'n vijftien doeken tegelijk, maar het duurt meestal maanden en soms zelfs jaren voordat ik echt tevreden ben."*

Tegenwoordig wordt Wolvecamp beschouwd als een schilder van een klein, maar karakteristiek oeuvre dat in de moderne schilderkunst van vitale betekenis is. Hij hield niet erg van publiciteit en leefde nogal teruggetrokken waardoor hij minder bekend werd dan de andere CoBrA leden. Theo Wolvecamp wordt dan ook wel de 'stille kracht van CoBrA' genoemd, vanwege de consistentie van zijn oeuvre en zijn trouw aan de CoBrA beginselen en de artistieke uitgangspunten van het experiment en improvisatie.

165

165

Lucebert

(Amsterdam 1924 - Alkmaar 1994)

Het aanzoek

Gesignd en gedateerd 68 l.o.

Getiteld op spieraam

Olieverf op doek, 90.1 x 120.2

Herkomst:

- Galerie Espace, Amsterdam (circa 1975)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 5.000 - 8.000

166

Lucebert

(Amsterdam 1924 - Alkmaar 1994)

Zonder titel

Gesignd en gedateerd .93.III l.o.

Olieverf en krijt op papier, 49.7 x 39.7 cm

Herkomst:

- Galerie Nouvelles Images, Den Haag (1998) (incl. originele aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 1.200 - 1.800

166

167

168

169

167

Lucebert

(Amsterdam 1924 - Alkmaar 1994)

Zonder titel

Gesigneerd en gedateerd '92.XII.6 r.o.

Inkt en krijt op papier, 49.7 x 39.6 cm

Herkomst:

- Galerie Nouvelles Images, Den Haag (1998) (incl. kopie aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 800 - 1.200

168

Lucebert

(Amsterdam 1924 - Alkmaar 1994)

Fantasiefiguur

Gesigneerd en gedateerd '91.VII.29 r.o.

Aquarel, inkt, krijt en potlood op papier, 41.9 x 29.8 cm

€ 800 - 1.200

169

Karel Appel

(Amsterdam 1921 - Zürich 2006)

Moeder en kind

Gesigneerd en gedateerd 1956 l.o.

Pen en inkt op papier, 24.9 x 50 cm

Herkomst:

- Veiling Christie's Amsterdam, 23 mei 1989, lot 350 (incl. originele aankoopnota)

- Particuliere collectie, Amsterdam

€ 1.500 - 2.000

170

170

Karel Appel

(Amsterdam 1921 - Zürich 2006)

A Face (1977)

Gesigeneerd r.o.

Acryl en houtskool op papier op doek, 27.2 x 21.2 cm

Herkomst:

- Particuliere collectie, Scandinavië
  - Veiling Christie's Amsterdam, *CoBrA 50th Anniversary Sale*, 21 april 1998, lot 97 (incl. originele aankoopnota)
  - Particuliere collectie, Nederland
- € 3.000 - 5.000

171

171

Karel Appel

(Amsterdam 1921 - Zürich 2006)

Personage with bird

Gesigneerd en gedateerd 92 m.o.

Acryl op papier, 55.6 x 75.4 cm

Herkomst:

- Gallery Delaive, Amsterdam (1994) (incl. originele aankoopnota)

- Particuliere collectie, Nederland

€ 6.000 - 10.000

Schiphol Excellence The art Of fine Parking

U vliegt vanaf Schiphol voor een belangrijke deal, of een kennismaking waar potentie in zit. Onderweg bent u er mentaal al mee bezig. Het laatste wat u wilt, is dat uw gedachten onderbroken worden door allerlei afleidingen. Schiphol Excellence Parking zorgt ervoor dat uw reis sereen van start gaat.

U merkt het al bij aankomst. U rijdt zonder oponthoud vanaf de snelweg Schiphol Excellence Parking in, via de korte aanrijroute. De Free Space Signalering leidt u direct naar een vrije plek in de verzorgde en beveiligde garage met 400 zeer ruime parkeerplaatsen. U kunt eerst nog in alle rust gebruik maken van de werkplekken in de wachtruimte, die voorzien is van gratis wifi en vluchtinformatie. Vanuit de wachtruimte loopt u vervolgens direct de terminal in.

Zo kunt u zich bezig houden met het doel van uw reis, zonder onnodige drukte. Want soms zit het mooie van kunst in de afwezigheid van details.

© Anais Lopez, Fabiorah, Rwanda 2014
Eén van de weeskinderen, zij leert zichzelf Engels met de tijdschriften die door toeristen zijn achtergelaten.

Bekende fotografen zoals Diana Blok, Vincent Mentzel, Rob Hornstra, Eddy Postuma de Boer, Laura Samsom, Marieke van der Velden, Ilvy Njiokiktjien, Geert van Kesteren, Carel van Hees, Carla Kogelman en vele anderen doneren hun foto's om Rwandese weeskinderen naar school te kunnen laten gaan.

Wil jij helpen en bovendien de eigenaar worden van een prachtige foto? Doe mee aan de veiling en bied.

www.countrywithoutorphans.nl/photo-auction

AAG

Arts & Antiques Group

Gespecialiseerd in het veilen van Kunst, Antiek & Wijnen

Amsterdam | Lekstraat 63, 1079 EM | T: +31-20-3012950 | F: +31-20-3012960

Genève | Rue du Rhône 59-I, CH-1204 | T: +41-22-3103332 | F: +41-22-3120203

Jakarta | Jl. Pasuruan no. 9, 10310 | T: +62-21-3158636 | F: +62-21-39899533

Singapore | 30 Bideford Road # 03-02, 229922 | T: +65-67-372130 | F: +65-67-371859

info@veilinghuisaag.com | www.veilinghuisaag.com

ROUPEBESCHRIJVING

Met de auto vanuit de richting Den Haag

Afslag RAI (S109) - voor de RAI op het Europaplein rechts de Kennedylaan in, derde stoplicht links, derde zijstraat links, de Lekstraat inrijden, links op de tweede hoek

Met de auto vanuit de richting Utrecht

Afslag Centrum (S110) - over de Kennedylaan de Rijnstraat in, derde zijstraat links, de Lekstraat inrijden, links op de tweede hoek

Met het openbaar vervoer

Vanaf station RAI met bus 62 en tramlijn 4, halte Waalstraat
Vanaf station Amstel met bus 62, 65 en tramlijn 12, halte Victorieplein
Vanaf het centrum met tramlijn 4, halte Victorieplein

Binnen de directe omgeving van het pand is (betaald) parkeren geen probleem

VEILINGSHEMA NOVEMBER - DECEMBER 2015

Maandag 16 november
**19^e EEUWSE SCHILDERIJEN
& EEN COLLECTIE WERKEN DOOR OUDE MEESTERS**
Kijkdagen: vrijdag 13 t/m zondag 15 november

Zaterdag 21 november
MODERN & CONTEMPORARY ART in SINGAPORE
Kijkdagen: vrijdag 20 & zaterdag 21 november

Maandag 30 november
MODERNE & HEDENDAAGSE KUNST
Kijkdagen: vrijdag 27 t/m zondag 29 november

Zondag 13 december
FINE & RARE WINES @ DAUPHINE
Proeven: zondag 13 december

Maandag 14 december
THE WINTER SALE
Kijkdagen: vrijdag 11 t/m zondag 13 december

Voor meer informatie, bezoek onze website:

WWW.VEILINGHUISAAG.COM

FISCHER'S AUCTION

lots of art

since 2015

**Fischer's Auction 1, september jl.:
veel verkopen tegen te lage prijzen.
Fischer's Auction 2: februari 2016.**

Geen veilingtaal, geen veilingzaal, geen omhoog snellende prijzen totdat de hamer valt. Gewoon een fair bod bij de notaris. Met het bedrag dat u écht voor het stuk over heeft. Per brief, fax of e-mail. In rust en in vertrouwen.

De bieder met het hoogste bod koopt het kunstwerk tegen het bod van de een-na-hoogste bieder. Plus een bescheiden opgeld: 10%. De notaris maakt de uitslagen bekend.

Amerikaanse School (20e eeuw),
The Sex Twist,
gouache 51 x 36 cm, te dat. ca. 1962.
hoogste bod: blijft onbekend
onderbod: € 2.400,-

CHRISTIAAN VAN DER KLAAUW®

ASTRONOMICAL WATCHES

CK REAL MOON 1980

ASTRONOMY, TIME IN ITS PUREST FORM.

Astronomie, de basis van tijd zoals we die nu kennen. Dit fascinerende gegeven vormt dé inspiratiebron van Christiaan van der Klaauw.

Met de 'Real Moon 1980' presenteert Christiaan van der Klaauw één van de mooiste en meest interessante horloges van dit moment.

Het jaartal verwijst naar de beroemde klok die hij in 1980 maakte. In dit meesterwerk was een prachtige miniatuurmaan verwerkt.

Deze schitterende complicatie is nu terug te vinden in de 'Real Moon 1980' en geeft de werkelijke maanfase weer.

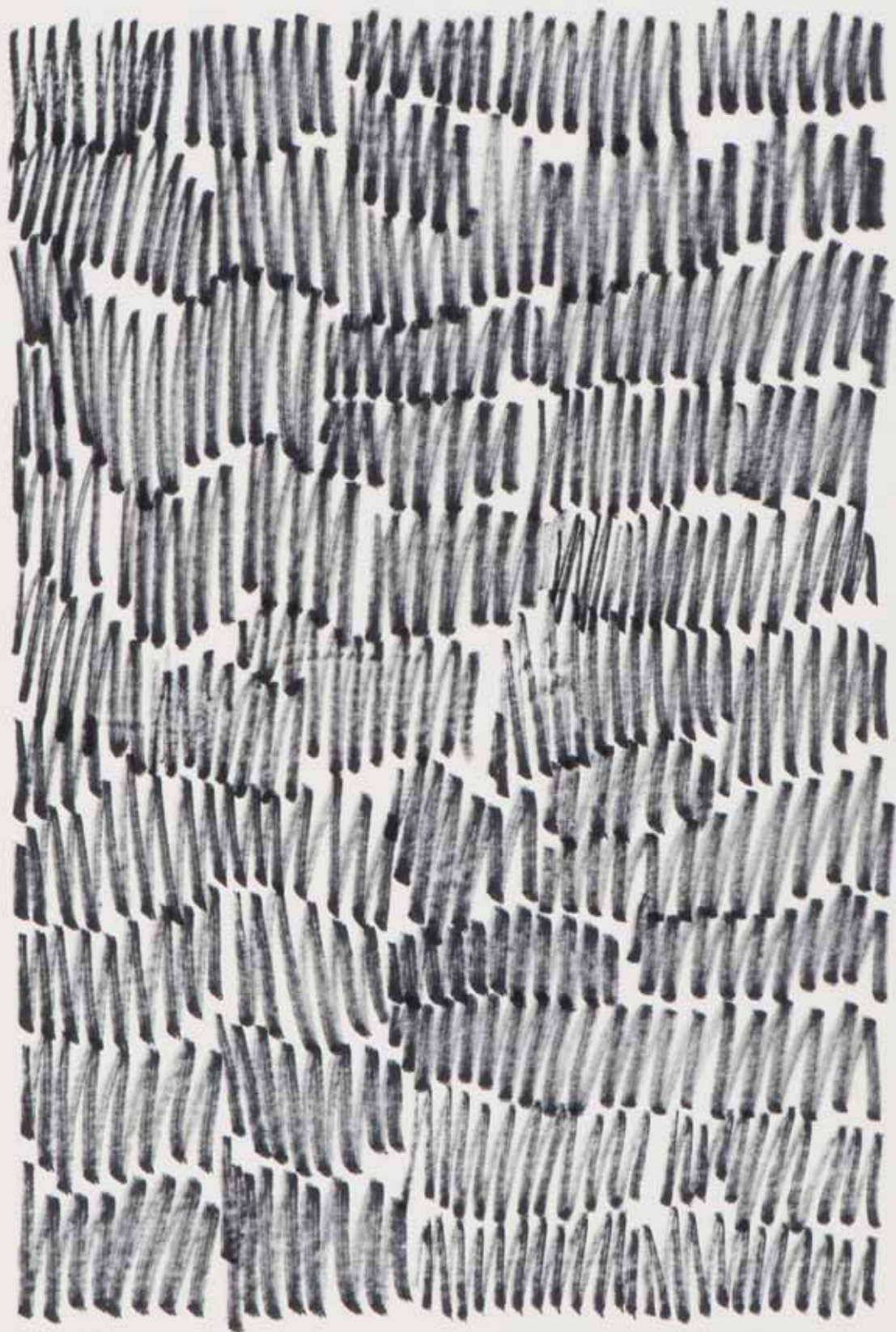
Absoluut uniek is de complicatie waarbij de declinatie van de zon door de verticale beweging van het beeldmerk wordt weergegeven.

DE ASTRONOMISCHE HORLOGES VAN CHRISTIAAN VAN DER KLAAUW ZIJN ALLEEN VERKRIJGBAAR BIJ GESELECTEERDE DEALERS.

RAADPLEEG VOOR VERKOOPADRESSEN WWW.KLAAUW.COM OF BEL 0513 - 624 906.

70-00

shantayoo 000

ALGEMENE VEILINGVOORWAARDEN

Deze voorwaarden zijn van toepassing op alle veilingen van ARTS & ANTIQUES GROUP v/h Glerum Kunst- en Antiekveilingen B.V. (hierna 'AAG' genoemd). Een ieder die aan de veiling deelneemt, geeft daarmee te kennen dat hij de toepasselijkheid van deze voorwaarden aanvaardt. De toepasselijkheid van deze voorwaarden wordt bij aanvang van de veiling aan de deelnemer kenbaar gemaakt.

In deze algemene veilingvoorwaarden wordt verstaan onder:

- a. Veiling: de verkoop bij opbod van de kavel in het openbaar;
  - b. Kavel: de roerende zaak of samenstelling van roerende zaken onder één nummer geveild;
  - c. Bod: door eenieder op een in de veiling aangeboden kavel geboden bedrag;
  - d. Bieder: degene die in de veiling een bod uitbrengt;
  - e. Koper: deieder, aan wie een kavel wordt toegewezen;
  - f. Toewijzing: de verklaring van de veilingmeester waardoor een bod wordt geaccepteerd en waardoor de koopovereenkomst tussen de inzender en de koper tot stand komt;
  - g. Inzender: degene die aan AAG de kavel ter veiling heeft aangeboden;
  - h. hamerprijs: bedrag waarvoor de kavel door de veilingmeester aan de koper is toegewezen;
  - i. Koopprijs: hamerprijs vermeerderd met een toeslag terzake van opgeld en BTW en, indien van toepassing, met verschuldigd volgrecht. Afhankelijk van de hoogte van het hamerbedrag wordt aan de koper opgeld in rekening gebracht als volgt:

Tot € 20.000	29,6% (incl. 21% BTW)
€ 20.001 - € 200.000	25% (incl. 21% BTW)
Vanaf € 200.001	20% (incl. 21% BTW)
- In het opgeld is de daarover verschuldigde BTW verrekend.

ARTIKEL 1

1. Elk bod is onvoorwaardelijk en onherroepelijk.
2. Degene, die ter veiling een bod uitbrengt, wordt aangemerkt alsieder, ook als hij verklaart niet voor zichzelf te hebben geboden.
3. Indien een koper heeft geboden op last of voor rekening en risico van één of meerdere anderen is of zijn deze naast de koper hoofdelijk verbonden voor de op koper krachtens deze veilingvoorwaarden rustende verplichtingen.

ARTIKEL 2

1. AAG is gerechtigd de volgorde van de te veilen kavels te wijzigen, kavels samen te voegen dan wel te splitsen, één of meerdere kavels uit de veiling te nemen en tijdens de veiling over de kavels aanvullende of afwijkende informatie te verschaffen.
2. De veiling geschiedt in door de veilingmeester aan te geven steeds hogere biedstappen; door het uitbrengen van biedingen wordt het laatste bod automatisch verhoogd tot de volgende biedstap.
3. De veilingmeester heeft het recht, zonder opgave van redenen een bod niet als zodanig te erkennen en het bieden te doen voortgaan.
4. De veilingmeester is gerechtigd namens niet bij de veiling aanwezige gegadigden biedingen uit te brengen.
5. Het oordeel van de veilingmeester omtrent alles wat zich tijdens de veiling voordoet en omtrent de uitleg of toepassing van de Algemene Veilingvoorwaarden tijdens de zitting is - bij wijze van bindend advies - beslissend.

ARTIKEL 3

1. AAG staat er voor in, dat behoudens nadrukkelijke vermelding tijdens de

- veiling, elke kavel overeenstemt met de beschrijving ervan in de catalogus.
2. Koper is gerechtigd ontbinding van de koop te vorderen en heeft recht op restitutie van de koopprijs, indien hij binnen 30 (dertig) dagen na de veiling deugdelijk aantoonde dat de kavel zo ernstige gebreken vertoonde of de verstrekte omschrijving zodanig onjuist is, dat indien deze gebreken of de onjuiste omschrijving aan de koper op het ogenblik van de veiling bekend waren geweest, hij van de koop zou hebben afgezien of slechts tegen een aanmerkelijk lagere prijs zou hebben gekocht.
3. Koper heeft voormeld recht niet indien het gebrek of de onjuistheid van de beschrijving tijdens de veiling is kenbaar gemaakt of na het moment van toewijzing is ontstaan.

ARTIKEL 4

1. Een kavel wordt verkocht en gaat over op de koper in de toestand waarin de kavel zich bevindt op het tijdstip van toewijzing.
2. Vanaf het moment van toewijzing is de kavel onmiddellijk en geheel voor rekening en risico van de koper.

ARTIKEL 5

1. De levering van de kavel aan de koper of diens gemachtigde vindt plaats nadat AAG de koopprijs heeft ontvangen.
2. De koopprijs dient uiterlijk binnen drie dagen na de veiling aan AAG te zijn voldaan, bij gebreke waarvan de koper vergoeding is verschuldigd van de kosten van vervoer, opslag en verzekering, benevens een rente, gelijk aan de wettelijke rente. Deze rente wordt berekend vanaf de datum der veiling tot de dag der algehele voldoening.
3. AAG heeft het recht om verkochte, niet afgehaalde goederen na vijf werkdagen op kosten van de koper in opslag te geven.
4. Indien de koper 30 (dertig) dagen na de veiling de koopprijs niet of niet volledig heeft voldaan, is hij in gebreke en is AAG gerechtigd onmiddellijk invorderingsmaatregelen te treffen, dan wel de koopovereenkomst als ontbonden te beschouwen en de kavel, hetzij openbaar, hetzij onderhands te verkopen.
5. De nalatige koper is aansprakelijk voor de door AAG tengevolge van de ontbinding en verkoop als hiervoor bedoeld geleden schade en heeft nimmer aanspraak op een meerprijs uit zodanige verkoop.
6. Alle kosten die AAG redelijkerwijs heeft moeten maken terzake van het niet nakomen door koper van enige verplichting voortvloeiende uit deze voorwaarden zijn voor rekening van koper.

ARTIKEL 6

- BTW wordt met toepassing van de z.g. margeregeling slechts in rekening gebracht over het opgeld en eventuele overige kosten. In de koopprijs zoals bedoeld in deze voorwaarden is BTW over het opgeld reeds inbegrepen. Kopers die daarvoor in aanmerking komen kunnen verzoeken ook de hamerprijs in de heffing van BTW te betrekken. Bij de kavels, die ter veiling zijn ingevoerd in de Europese Unie, wordt de hamerprijs steeds in de heffing van BTW betrokken; de betreffende kavels zijn in de veilingcatalogus aangeduid met (*).

ARTIKEL 7

1. Op de rechtsbetrekking tussen de koper(s) en AAG is Nederlands recht van toepassing.
2. Bij verschillen tussen de Nederlandse tekst en enige buitenlandse vertalingen van deze voorwaarden of van de veilingcatalogus is de Nederlandse tekst beslissend.

Veilinghuis AAG is een door de Federatie van Taxateurs, Makelaars en Veilinghouders geregistreerd veilingbedrijf.

Deze voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Amsterdam met ingang van 9 januari 2004 onder nr.: 27127302

